

**МАЛОВИСКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
НОВОУКРАЇНСЬКОГО РАЙОНУ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ШІСТДЕСЯТ ДРУГА СЕСІЯ ВОСЬМОГО СКЛИКАННЯ
Р І Ш Е Н Н Я**

«26» грудня 2024 року

м. Мала Виска

№2241

Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік

Відповідно до п. 22, ст. 26, глави 1, розділу II Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про засади державної регіональної політики», Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Закону України «Про стратегічно екологічну оцінку», міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік згідно з Додатками 1-3, (додаються).
2. Затвердити Звіт про стратегічну екологічну оцінку згідно з Додатком 4, (додається).
3. Апарату міської ради, виконавчому комітету міської ради, виконавчим органам міської ради, комунальним підприємствам, закладам та установам Маловисківської міської ради забезпечити неухильне виконання заходів Програми.
4. Визнати такими, що втратили чинність рішення Маловисківської міської ради: від 1 лютого 2024 року №1888 «Про затвердження Програми соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік»; від 21 листопада 2024 року № 2221 «Про внесення змін до Програми соціально - економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік».
5. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійні комісії міської ради з питань фінансів, бюджету, планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва, комунальної власності, житлово-комунального господарства, енергозбереження та транспорту, гуманітарних питань.

Міський голова

Юрій ГУЛЬДАС

Додаток 1
до рішення міської ради
від 26 грудня 2024 року
№2241

**ПРОГРАМА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА
КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ
МАЛОВИСКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
НА 2025 РІК**

**м.Мала Виска
2024 рік**

ПАСПОРТ
Програми соціально- економічного та культурного розвитку
Маловисківської міської ради на 2025 рік

1.	Ініціатор розроблення Програми	Апарат Маловисківської міської ради
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади/органу місцевого самоврядування про ініціювання розроблення Програми	Розпорядження міського голови від 06.08.2024 року № 59/од
3.	Розробник Програми	Відділ соціально-економічного розвитку, інвестицій та проектної діяльності міської ради
4.	Співрозробники Програми	Самостійні структурні підрозділи та відділи Маловисківської міської ради та підпорядковані комунальні підприємства
5.	Відповідальні виконавці Програми	Відділ соціально-економічного розвитку, інвестицій та проектної діяльності, самостійні структурні підрозділи та відділи Маловисківської міської ради та підпорядковані комунальні підприємства
6.	Учасники Програми (співвиконавець)	Самостійні структурні підрозділи та відділи Маловисківської міської ради та підпорядковані комунальні підприємства
7.	Термін реалізації Програми	2025 рік
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього	Виконання заходів Програми буде здійснюватися за рахунок коштів місцевого бюджету, позабюджетних коштів, коштів підприємств і організацій та інших джерел фінансування, що не суперечать чинному законодавству

СТРУКТУРА
проекту програми соціально-економічного та культурного розвитку
Маловисківської міської ради на 2025 рік

№ з/п	Назва розділу (підрозділу) проекту програми
-------	---

ВСТУП	
1. Аналіз тенденцій розвитку відповідної галузі (сфери діяльності) у 2024 році	
2. Мета, завдання та заходи соціально - економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік	
2.1. Економічна діяльність громади	
1.Розвиток аграрного сектору та земельних відносин	
2.Розвиток підприємництва та споживчого ринку	
3.Демографічна ситуація, ринок праці , зайнятість населення	
4.Посилення фінансової основи місцевого бюджету та ефективність використання бюджетних коштів	
2.2 Розвиток людського потенціалу та підвищення якості життя населення	
1.Розвиток освіти	
2.Розвиток охорони здоров'я	
3.Розвиток фізичної культури та спорту	
4.Розвиток культурного простору та збереження культурної спадщини	
5. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	
6. Соціальний захист населення та підтримка внутрішньо переміщених осіб	
7.Соціальна підтримка учасників бойових дій та членів їх сімей	
2. 3. Створення комфортних умов проживання на території громади	
1. Житлово-комунальне господарство, впровадження заходів з енергозбереження	
2. Архітектура та містобудування, створення умов доступності та без бар,ерності	
3. Підвищення якості надання адміністративних послуг	
4. Охорона навколишнього природного середовища	
5. Транспорт та дорожнє господарство	
3. Підтримка збройних сил України та інших військових формувань , цивільний захист населення, правоохоронна діяльність, допомога регіонам, постраждалим від бойових дій внаслідок воєнної агресії російської федерації	
4.Джерела фінансування програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік	
ДОДАТКИ:	
1.Перелік міських цільових програм Маловисківської міської ради, які передбачається реалізувати у 2025 році	
2.Перелік інвестиційних та інфраструктурних проектів, реалізацію яких передбачається здійснювати у 2025 році за рахунок коштів державного та обласного, місцевого бюджетів та МТД інвестиційного спрямування	

Вступ

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік (далі – Програма) розроблена з метою реалізації державної політики в соціальній, економічній та культурній сферах.

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік (далі – Програма) спрямована на виконання пріоритетних напрямків розвитку в процесі формування та розвитку громади, для вибору найбільш оптимальних шляхів досягнення поставлених цілей.

Нормативно-правовою основою для розроблення проекту Програми є:

Конституція України;

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України»;

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;

Закон України «Про державні цільові програми»;

Закон України «Про засади державної регіональної політики»;

Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів»;

Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;

Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;

Закону України «Про екологічну мережу»;

Указ Президента України від 30.09.2017 № 722 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117 «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2030 року»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363 «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року»;

інші закони України та нормативно-правові акти.

Програма відповідає Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки і спрямована на реалізацію першочергових цілей та завдань щодо розв'язання соціально-економічних та культурних проблем розвитку громади.

Під час формування Програми враховано завдання і заходи, визначені відповідно до: положень Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 940 від 13.08.2024 року; Постанови Кабінету Міністрів України № 751 від 28.09.2024 року «Про схвалення Бюджетної декларації на 2025—2027 роки», Постанови Кабінету Міністрів України № 780 від 24.06.2024 року «Про схвалення основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2025—2027 роки».

Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363;

Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117;

Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443;

Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932;

Водної стратегії України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022-2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134; Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки;

Плану заходів на 2021-2023 роки із реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки, затверджених рішенням обласної ради від 12 березня 2020 року №743; інших законодавчих і нормативно-правових актів України з питань розроблення програмних документів щодо галузевого і регіонального розвитку.

Програма містить низку заходів, спрямованих на зростання добробуту і підвищення якості життя населення за рахунок збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, створення привабливого інвестиційного клімату, продовження реформування житлово-комунального сектору громади, підвищення її конкурентоспроможності, як основи для збалансованого зростання стандартів та показників економічного розвитку.

Програма базується на аналізі соціально-економічної ситуації, що склалася в громаді за останній рік.

В Програмі враховано положення:

Цільових програм, реалізація яких планується на території Маловисківської міської територіальної громади.

Програма розроблена на основі пропозицій структурних підрозділів, відділів виконавчого комітету міської ради, комунальних підприємств Маловисківської міської територіальної громади.

У Програмі визначено цілі і завдання економічного, соціального і культурного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2025 рік. Заходи щодо забезпечення виконання завдань в цілому і конкретизовані дії в програмах та проектах.

Реалізація Програми зробить можливим створення сприятливих умов для підвищення ділової активності суб'єктів господарювання, збільшення бюджетних надходжень та доходів населення, розвитку соціальної інфраструктури, вирішення екологічних проблем громади.

З метою забезпечення оптимального балансу інтересів влади, найманих працівників та власників, а також громадськості цілі досягатимуться, а заходи, визначені Програмою, реалізовуватимуться шляхом тісної співпраці органів влади, роботодавців та громадських організацій міста.

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, власних коштів підприємств і організацій, розташованих на території міста та селищ, коштів інвесторів, відповідно до укладених інвестиційних угод, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Відповідальні за виконання заходів Програми – структурні підрозділи виконавчого комітету, відділи Маловисківської міської ради та комунальні підприємства.

Враховуючи результати аналізу динаміки та тенденцій соціально-економічного розвитку громади, а також оцінку ресурсного, в тому числі фінансового, потенціалу, в Програмі сформульовані ключові проблеми, що постають перед міською владою, визначені цілі та пріоритети розвитку Маловисківської міської територіальної громади у 2025 році, шляхи та їх вирішення.

Проект Програми пройшов стратегічну екологічну оцінку та громадське обговорення відповідно до норм чинного законодавства про стратегічну екологічну оцінку.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми соціально-економічного і культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік (додаток № 4 до Програми).

У процесі виконання Програма може уточнюватися. Зміни і доповнення до Програми затверджуватимуться рішеннями сесій міської ради.

Звітування про виконання Програми здійснюватиметься за підсумками першого півріччя та результатами роботи за рік. У процесі виконання Програма може уточнюватися.

Зміни і доповнення до Програми .

I. Аналіз тенденцій розвитку Маловисківської міської ради у 2024 році

До складу територіальної громади входить 1 місто та 15 сіл. Центр громади знаходиться за 53 км. від обласного центру – міста Кропивницький. Маловисківська територіальна громада охоплює площу 397,8 км².

Населення громади з урахуванням ВПО становить 16,4 тис. осіб (в т.ч. ВПО 1,6 тис. осіб). Чоловіки складають 45,9%, жінки – 54,1%. Причини диспропорції полягають і в коротшому терміні життя, і в вищому рівні трудової еміграції серед чоловіків. Кілька років поспіль кількість населення стабільно зменшується, як в результаті від'ємного природного приросту, так і через робочу міграцію.

Головним фактором впливу на життєздатність української економіки та громади в цілому залишаються злочинні військові дії російської федерації. Не зважаючи на це у звітному періоді було забезпечено виконання повноважень Маловисківської міської територіальної громади в повному обсязі, зокрема здійснення заходів правового режиму, оборони, цивільного захисту, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, а також запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану на території.

Станом на 01 жовтня 2024 року забезпечено належне фінансування бюджетних установ. Заробітна плата працівникам виплачувалась вчасно у визначені законодавством терміни. Кредиторська заборгованість по захищеним статтям бюджету відсутня.

Основну підтримку економіці у 2024 році надавало кінцеве приватне споживання, яке мало найбільший додатній внесок. Так за 9 місяців 2024 року податок на доходи фізичних осіб склав 38 266,6 тис.грн., місцеві податки та збори – 27 943,8 тис.грн. із них : надходження єдиного податку склали 14 502,2 тис.грн., сплата за землю – 12529,0тис. грн.

З огляду на нинішню ситуацію, в якій знаходиться країна, безробіття – це найбільш гостра проблема, з якою стикається населення України в умовах сьогодення. Безробіття у нашій країні набуло масового характеру і несе реальну загрозу для державного та суспільного благополуччя.

За даними Маловисківського управління Новоукраїнської філії Кіровоградського обласного центру зайнятості кількість безробітних значно зменшився в порівнянні з 2023 роком на 64,4%, в тому числі серед чоловіків на 67,5%.

Станом на 1 січня у громаді налічувалося 569 безробітних, серед них чол.- 146, жінок-423.

На території громади проживають ВПО, які також мають статус безробітних. У 2024 році їх кількість становить 40 осіб.

Відповідно до інвентаризації земель а території Маловисківської громади обліковується 38402,61 га , з них сільськогосподарських угідь -32 625,42 га. На території громади діють 120 сільськогосподарських підприємств, з них у 20 керівниками є жінки, це становить 16,7 % від загальної кількості .

Фінансова самодостатність

До бюджету міської ради ТГ за січень-серпень 2024 року (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) надійшло 121 050,1 тис. грн. при запланованих 112 034,9 тис. грн., або 108,0 % планових призначень (+9 015,1 тис. грн.) Доходи загального фонду склали 110 192,8 тис. грн., або 102 % (+2 131,8 тис. грн) від запланованих 108 061,0 тис. грн.

Доходи спеціального фонду склали 4 639,1 тис. грн. або 128,8% (+1 036,8 тис. грн.) від запланованих 3 602,3 тис. грн.

Податкові надходження_ склали 73 237,6 тис. грн. або 114,2% планових призначень (70 314,4 тис. грн.).

Податку та збору на доходи фізичних осіб надійшло 38 236,6 тис. грн. при запланованих 37 388,4 тис. грн. (102,3%);

податку на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності надійшло 0,4 тис. грн.

Внутрішні податки на товари та послуги.

Акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі і підакцизних товарів надійшло 3 688,6 тис. грн. при 3 954,8 тис. грн. запланованих (93,3%), а саме:

акцизного податку з реалізації виробниками та/або імпортерами, у тому числі роздрібною торгівлі тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, що оподатковується згідно з підпунктом 213.1.14 надійшло 2 343,4 тис. грн. та акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів (крім тих, що оподатковуються згідно з підпунктом 213.1.14 пункту 213.1 статті 213 Податкового кодексу України) надійшло 1 345,2 тис. грн.

Акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (пальне) надійшло 487,2 тис. грн. та акцизного податку з ввезених на територію України підакцизних товарів (пальне) – 2 834,3 тис. грн.

Місцевих податків надійшло 27 943,8 тис. грн. при запланованих 25 443,4 тис. грн. або 109,8% , в тому числі:

- єдиний податок – 14 502,2 тис. грн. (з юридичних осіб – 164,7 тис. грн.; з фізичних осіб – 8 110,2 тис. грн.;
- з с/г товаровиробників, у яких частка с/г виробництва за попередній податковий рік дорівнює або перевищує 75 відсотків – 6 227,2 тис. грн.); -
- земельний податок з юридичних осіб – 1 340,0 тис. грн.;
- земельний податок з фізичних осіб – 3 191,7 тис. грн.;
- орендна плата з юридичних осіб – 4 991,4 тис. грн.; - орендна плата з фізичних осіб – 3 005,9 тис. грн.;

Неподаткових надходжень_ надійшло 2 379,7 тис. грн. при запланованих 1 884,3 тис. грн., або 126,3%.

Офіційних трансфертів до бюджету громади надійшло 34 574,5 тис. грн. (96,4%), в тому числі базової дотації – 2 552,8 тис. грн. та іншої дотації з місцевого бюджету для надання компенсації закладам комунальної форми власності, закладам освіти державної форми власності – 621,0 тис. грн.,

освітньої субвенції – 29 002,0 тис. грн.;

субвенції з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції – 879,0 тис. грн.,

субвенції з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 210,0 тис. грн.,

субвенції з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, що утворився на початок бюджетного періоду – 48,1 тис. грн.,

інші субвенції з місцевого бюджету (Злинська сільська рада, Мар'янівська сільська рада, Смолінська селищна рада) – 1 261,6 тис. грн.,

До спеціального фонду надійшло 4 639,1 тис. грн. при запланованих 3 602,3 тис. грн (128,8%), в тому числі:

Екологічного податку_ надійшло 56,9 тис. грн., при запланованих 23.9 тис. грн. (238%) .

Неподаткових надходжень надійшло 2 183,1 тис. грн. при запланованих 2 914,3 тис. грн.(74,9%)

Офіційних трансфертів до спеціального фонду бюджету громади не надходило.

З бюджету територіальної громади протягом січня - серпень 2024 року по загальному фонду проведено касові видатки в обсязі 103 315,4 тис. грн., що складає 95,0 % до запланованого обсягу на вказаний період (план з урахуванням змін - 112 291,7 тис. грн.), по спеціальному фонду на 114,1 % (план з урахуванням змін - 5 363,0 тис. грн., касові видатки склали – 6 120,3 тис. грн.).

Загальний фонд міського бюджету.

Переважна частина коштів загального фонду спрямована на утримання соціально-культурної сфери - видатки склали 81 441,2 тис. грн, питома вага складає 78,8 % загального фонду, з них :

- по закладах охорони здоров'я – 6 461,9 тис.грн. або 6,25% видатків загального фонду;
- по закладах освіти – 65 386,1 тис. грн., або 63,3 % видатків загального фонду,
- по закладах культури – 3 621,4 тис. грн. або 3,5 % видатків загального фонду,
- на соціальний захист та соціальне забезпечення – 5 624,0 тис. грн., або 5,4% видатків загального фонду,
- на фізичну культуру і спорт – 347,8 тис.грн. або 0,33 % видатків загального фонду.

В загальній сумі видатків загального фонду 103 315,4 тис. грн., спрямовано на :

- виплату заробітної плати з нарахуваннями – 68 159,4 тис. грн.;
- енергоносії - 5 734,0 тис. грн.;
- харчування та медикаменти – 2 169,2 тис. грн.;
- соціальне забезпечення – 1 397,7 тис. грн.
- трансферти іншим органам управління – 21 111,8 тис. грн..

Заборгованість по заробітній платі з нарахуваннями станом на 31 серпня 2024 року відсутня.

Спеціальний фонд міського бюджету.

Сума видатків спеціального фонду складає 6 120,3 тис. грн., в тому числі:

- капітальні видатки склали 3 913,7 тис.грн або 63,9% видатків спеціального фонду
- з фонд «Інші джерела власних надходжень») склали 690,0 тис. грн.. або 11,3 % видатків спеціального фонду.

Офіційних трансфертів до спеціального фонду громади надійшло 2 018,3 тис.грн., в тому числі 1 956,8 тис.грн. – субвенція з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів освітньої субвенції, що утворився на початок бюджетного періоду та 61,5 тис.грн – інші субвенції з місцевого бюджету (Злинська сільська рада)

Земельні відносини

За рахунок землі комунальної власності діють договори укладенні сільськогосподарського призначення, зокрема 77 договори оренди землі з фізичними та юридичними особами : з них під : 3% - 3 договори, 4% - 4 договори, 6% - 2 договори , 8% - 4 договори, 10% - 6 договори, 12% - 58 договори .

Укладено договори оренди з користувачами не витребуваних та не успадкованих земельних часток (паїв), загальною площею 300,1296 га під 12%.

Земельні ділянки землі водного фонду складають - 566,40 га. Укладені та діють 16 договорів оренди землі. Постійно проводиться робота з орендарями по оновленню земельпорядної документації та приведення інших документів до вимог чинного законодавства України.

Забезпечено надання податковим органам у строки та в порядку, встановлені Податковим кодексом України, інформації щодо власників та користувачів, у тому числі на правах оренди (суборенди), емфітевзису, земельних ділянок

сільськогосподарського призначення, розташованих на території міської ради.

Протягом звітної періоду відділом земельних відносин надавалося сприяння контролюючому органу щодо обліку платників за землю та обчислення сум земельного податку та орендної плати, повідомлялося або вручалось особисто платнику повідомлення-рішення.

З метою подання актуальної інформації та розширення кола платників за землю при підготовці інформації використано:

- програмний засіб «Феодал»;
- витяги із технічної документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок автоматично сформовані з використанням програмного забезпечення Державного земельного кадастру відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 01 липня 2022 р. № 753 «Про внесення змін до Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок».

Протягом восьми місяців 2024 року фізичними та юридичними особами сплачено до бюджету Маловисківської міської територіальної громади кошти в сумі 15 403,1 тис. грн, в тому числі :

- податок на доходи фізичних осіб у вигляді мінімального податкового зобов'язання, що підлягає сплаті фізичними особами – 2 874,0 тис. грн, (144,683% до плану);
- земельний податок з юридичних осіб – 1 340,0 тис. грн, (116,2% до плану);
- орендна плата з юридичних осіб – 4 991,4 тис. грн, (103,1% до плану);
- земельний податок з фізичних осіб – 3 191,7 тис. грн, (117,9% до плану);
- орендна плата з фізичних осіб – 3 005,9 тис. грн, (113,9% до плану).

Суб'єктам господарювання, які використовують земельні ділянки комунальної власності направлено листи та проекти додаткових угод для внести зміни до договорів оренди землі для приведення розміру орендної плати у відповідність до рішення Маловисківської міської ради від 25 червня 2021 року № 696 «Про встановлення розмірів орендної плати за земельні ділянки на території Маловисківської міської ради (Маловисківської об'єднаної територіальної громади) на 2022 рік».

За результатом, укладено додаткову угоду з громадянином Кудосю Д.В. про збільшення ставки орендної плати за землю площею 45,28 га з 10% до 12%.

Укладено:

- 2 (два) договори оренди землі з СТОВ «Агро-Віта» (господарчі двори) під 12%;
- укладено договір оренди з Кузьмич Оксаною Володимирівною в користування на умовах оренди земельну ділянку загальною площею 0,0821 га під 3%.

Завершено процедуру продажу земельної ділянки площею 0,3924 га (кадастровий номер 3523110100:50:137:0005) гр. Безпалому Павлу Володимировичу за 443961,40 грн. для розміщення та експлуатації будівель і споруд додаткових транспортних послуг та допоміжних операцій.

На завершальному етапі продаж земельної ділянки комунальної власності за адресою: Кіровоградська область Новоукраїнський район, м. Мала Виска, вул. Спортивна, 2а/20 гр. Вартість продажу земельної ділянки площею 0,0174 га (кадастровий номер 3523110100:50:055:0010) Лисенку Олегу Івановичу становить 53931,00 грн., для будівництва та обслуговування будівель торгівлі.

На виконання розпоряджень та доручень начальника Кіровоградської ОВА забезпечено надання департаменту агропромислового розвитку облвійськкадрової оперативної звітності з проведення сівби ярих зернових, технічних, овочевих культур визначених господарств та про хід збирання та іншої інформації.

Замовлено та виготовлено:

- звіт про експертну грошову оцінку земельної ділянки несільськогосподарського призначення комунальної власності Маловисківської міської ради, площею 0,0174 га. Цільове призначення: 03.07 Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі. Місце розташування: Кіровоградська область Новоукраїнського району м. Мала Виска, вулиця

Спортивна, 2а/20. У разі продажу земельної ділянки до міського бюджету надійде - орієнтовно 54тис. грн.

проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки для продажу права оренди на конкурентних засадах (земельних торгах) для будівництва та обслуговування будівель торгівлі (КВЦПЗ В.03.07) за адресою: Кіровоградська область, Новоукраїнський район, м. Мала Виска вул. Європейська. У разі продажу права оренди земельної ділянки орендна плата орієнтовно становитиме - 5584,49 грн.

Споживчий ринок та сфера послуг

Маловисківська міська територіальна громада має розгалужену мережу об'єктів торгівельного обслуговування, ресторанного господарства та побуту, які залишаються одними з найбільш розвинутих галузей сектору економіки громади.

До їх складу на сьогодні входять близько 128 магазинів, 13 закладів ресторанного господарства, 1 готель та 32 об'єктів побутового обслуговування, 11- аптечних закладів, 3-АЗС.

Крім того, на території 5 старостинських округів, які увійшли до складу Маловисківської міської територіальної громади працюють 17 магазинів.

До переліку торгівельних об'єктів міста входить, зокрема, 6 мереж магазинів за типом супермаркетів. Незважаючи на воєнний стан, за останній час розширилися мережа за рахунок відкриття магазину «Копілка».

Більшість закладів торгівлі обладнані альтернативними засобами живлення(генератори, акумулятори) на випадок відключення електропостачання.

Окрім того, в місті працює 1 ринок, який має статус комунального. Станом на 1 вересня 2024 року працює 83 торгівельні ларьки, з них : продуктові -20, одяг та взуття-45, інші-18.

В рамках реалізованого проекту з програмою DOBRE «Туристичний кластер «Маєток Кудашевих»- інновація економічного розвитку Маловисківської ТГ» було придбано 7 торгівельних ларьків, які надаються в оренду місцевим підприємцям з метою сприяння розвитку малого бізнесу.

ГУМАНІТАРНА СФЕРА

Освіта

В Маловисківській міській територіальній громаді функціонує 5 закладів загальної середньої освіти та 1 філія, в яких здобувають освіту 1577 учнів у 85 класах (фактична наповнюваність класів - 18,5),в тому числі навчаються 135 дітей ВПО.

В установах освіти працює 204 педагогічних працівників: 155 - в закладах загальної середньої освіти, 35 - в закладах дошкільної освіти, 14 - в закладі позашкільної освіти.

Освітній та кваліфікаційний рівні педагогів щороку підвищуються, 71 педагогічний працівник має вищу кваліфікаційну категорію, 52 - першу, 25 - другу.

Проведено Національне мультипредметне тестування, в якому взяли участь 68 випускників. Одна випускниця отримала 200 балів по предмету англійська мова. В 2023-2024 н. р. на обласному етапі Всеукраїнських олімпіад та в конкурсі-захисті наукових робіт Малої академії наук 11 переможців.

У 2024 році одержали свідоцтво про здобуття базової середньої освіти 162 учні, свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти – 70 учнів.

Забезпечено підвезення шкільними автобусами 303 учнів та 25 вчителів до п'яти закладів освіти та однієї філії.

Всі заклади освіти облаштовані захисними спорудами цивільного захисту. За 2024 рік було використано 2995,2 тис. грн., з них витрати на підготовку укриттів склали 1104,65 тис. грн.

Вартість харчування за рахунок місцевого бюджету становить 35 грн. Гарячим харчуванням охоплені 910 учнів, з них 654 пільгові категорії дітей - безкоштовно.

В закладах загальної середньої освіти функціонують 12 кабінетів інформатики, в яких 225 персональних комп'ютерів, 90 ноутбуків, 15 планшетів, 16 проекторів з інтерактивними функціями.

Швидкість інтернету від провайдерів становить від 30 до 100 Мбіт/с.

Заклади освіти забезпечено безперешкодним доступом для дітей з обмеженими фізичними можливостями. В ЗЗСО організовано інклюзивне навчання для 40 учнів. В закладі дошкільної освіти «Веселка» створено 4 інклюзивні групи та організовано інклюзивне навчання для 4-х дітей з особливими освітніми потребами, у КЗДО "Ромашка" – 2 такі групи, де організовано інклюзивне навчання для двох дітей. Комплексну психолого-педагогічну оцінку в розвитку дитини проводить КУ «Інклюзивно-ресурсний центр», на обліку в якому перебувають 104 особи з особливими освітніми потребами. З ними працюють фахівці :дефектолог-логопед, дефектолог-сурдопедагог, практичний психолог, вчитель-реабілітолог. Збережено мережу гуртків Маловисківського ДЮЦу «Вись» функціонує 35 гуртків, де виховуються 533 учнів

Забезпечується підтримка обдарованої молоді, переможців та призерів обласних та Всеукраїнських конкурсів, відповідно до Положення про присвоєння міських премій обдарованим учням та педагогічним працівникам, виплачено 15,0 тис. грн. І учням.

Фізична культура і спорт

В закладах загальної середньої освіти функціонує 9 гуртків фізкультурно-спортивного спрямування, де навчаються 238 учнів. В 4-х гуртках фізкультурно-спортивного спрямування Маловисківського дитячо-юнацького центру «Вись» виховується 148 дітей.

У міському етапі змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» 15 команд закладів загальної середньої освіти взяли участь в 4 видах спортивних змагань : волейбол, баскетбол, черліденг та футзал. У районному етапі брали участь 46 учасників в 5-ти видах спортивних змагань.

Проведено міський етап Гімназіади серед учнів закладів загальної середньої освіти із 6 видів спортивних змагань, взяли участь 113 учасників. І місце міського етапу Гімназіади отримали КЗ «Маловисківська гімназія №3 імені Григорія Перебийноса.

За досягнення високих результатів у спорті встановлено 6 стипендій Маловисківської громади «Гордість громади», які виплачуються протягом навчального року з 01 вересня по 01 червня, згідно з Положенням.

Центром розвитку фізичної культури та спорту «СТАРТ» проводяться змагання у рамках III Спартакіади Маловисківської міської територіальної громади серед команд, сформованих за місцем роботи, навчання та проживання. Проведено 11 видів спортивних змагань, в яких взяли участь 150 учасників.

З метою організації змістовного дозвілля громадян та залучення жителів громади та ВПО до здорового способу життя центром розвитку фізичної культури та спорту «СТАРТ» організовується заняття з тенісу настільного, шахів та шашок.

До проведення заходів постійно залучались діти з числа тимчасово переміщених, діти учасників бойових дій, діти-сироти та позбавлені батьківського піклування та інших пільгових категорій.

Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Служба у справах дітей Маловисківської міської ради (далі - Служба) повідомляє, що станом на 01 жовтня 2024 року, на території Маловисківської територіальної громади проживає - 3136 дітей, з них зі статусом ВПО – 402 дитини.

Протягом січня – вересня 2024 року, на обліку дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах у зв'язку із ухиленням батьків від виконання батьківських

обов'язків, чи то систематичного зловживання алкоголем, перебуває 11 дітей, які проживають в 4 сім'ях, поставлено на облік СЖО - 28 дітей/9 сімей, у зв'язку зі зникненням підстав та виправленням ситуації, що склалась протягом року знято - 21 дітей, які проживають в 5-и сім'ях.

Протягом року на облік дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів Службою поставлено 61 дітей із числа внутрішньо-переміщених осіб. Станом на 01 жовтня 2024 року, на обліку дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів перебуває 88 дітей.

3 дітей, зі статусом внутрішньо переміщених осіб, поставлено на Облік Служби, як дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Станом на 01.10.2024 року на первинному обліку протягом звітного періоду у Службі перебували 88 дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, з яких: 20 дітей з інших територій, (10 дитини, які мають статус позбавлені батьківського піклування, влаштовані до ДБСТ, 10, які мають статус дитини позбавленої батьківського піклування, влаштовані під Опіку).

На первинному обліку Служби, за походженням, перебуває 68 – дитини, з яких 20 дитини – сироти, 48 дітей, позбавлених батьківського піклування.

З них до ДБСТ на території Маловисківської ТГ, влаштовано – 3 дитини, які мають статус, дітей, позбавлених батьківського піклування, 7 дітей, які мають статус, дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштовано до ДБСТ на території інших громад в межах Кіровоградської області.

На первинний облік Служби протягом січня – вересня 2024 року, поставлено 3 дітей, знято з обліку Служби у зв'язку з досягненням повноліття – 3 дитини.

1 дитина, яка має статус, позбавленої батьківського піклування – усиновлена громадянами України, згідно чинного законодавства.

На території Маловисківської міської територіальної громади функціонує:

- 1 прийомна сім'я до якої влаштовано та проживає 3 дітей, які мають статус дитини, позбавленої батьківського піклування;

- 2 дитячих будинки сімейного типу до яких влаштовані та проживають 14 дітей, які мають статус дитини, позбавленої батьківського піклування, 11 з яких прибули з інших територій;

- під опікою та піклуванням перебуває 54 дитини, які мають статус дитини - сироти, дитини позбавленої батьківського піклування.

1 дитина, яка має статус дитини позбавленої батьківського піклування, влаштована та перебуває в КНП «Дитячий будинок нового типу» Кіровоградської обласної ради, м. Кропивницький, який з березня 2022 року евакуйовано до країни Австрії, де перебуває по теперішній час.

Протягом січня - вересня 2024 року Службою проведено 135 обстежень, з них: умов проживання сімей - 119, з яких 61 профілактичних заходів в сім'ях, які знаходяться на обліку Служби, як такі, що опинились в складних життєвих обставинах, 33 обстеження умов проживання сімей в яких виховуються діти під опікою/піклуванням, прийомними сім'ями, в дитячих будинках сімейного типу, усиновлювачами, 25 обстежень в інших сім'ях.

Проведено 16 рейдів у нічний період доби у місцях масового скупчення людей під час яких дітей без супроводу дорослих та таких, що вживали алкогольні напої – не виявлено. В ході проведення вечірніх рейдів з дітьми та законними представниками, батьками, опікунами/піклувальниками, батьками-вихователями, працівниками Служби проведено індивідуальну профілактичну роботу. За результатами роботи було складено відповідні висновки та винесено попередження за ухилення від виконання батьківських обов'язків, а саме; не виконання ст. 150, ч. 1, ст. 155, ст. 180 Сімейного Кодексу України, піклування про дітей, слідкування за станом здоров'я, фізичним, духовним та моральним розвитком, здобуттям дитиною освіти, поваги до прав дитини та її людської гідності й

обов'язок батьків утримувати дитину, що у відповідності з ч. 4, ст. 155, п. 2, ч. 1 ст. 164, ст. 180 Сімейного Кодексу України, є підставою, позбавлення батьківських прав у судовому порядку.

Протягом 2024 року проведено 8 засідань Комісії з питань захисту прав дини Маловисківської міської ради, на яких розглянуто 91-е питання, прийнято відповідні рішення: 5 - про доцільність винесення попередження батькам за ухилення від виконання батьківських обов'язків та встановлено терміни для виправлення ситуацій, які склались у сім'ях, 8 - рішення про доцільність позбавлення батьківських прав, з них 1 рішення – про відібрання дітей від батьків, без позбавлення батьківських прав, 6 рішень про влаштування, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних форм виховання.

Із загальної кількості дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку Служби у справах дітей Маловисківської міської ради, мають житло на праві приватної власності – 8 дітей, призначено опікунів над майном дитини – 8. Кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, віком з 16 до 18 років, які перебувають на первинному обліку Служби у справах дітей Маловисківської міської ради – 3 дітей мають житло на праві приватної власності. Протягом січня – вересня 2024 року, поставлено на квартирний облік для забезпечення соціальним та впорядкованим житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування - 8 осіб. Станом на 01.10.2024 року, поставлено на квартирний облік для забезпечення соціальним та впорядкованим житлом, 26-ть осіб, з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 26.05.2021р. №615 «Деякі питання забезпечення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа житлом та підтримки малих групових будинків», рішенням сесії Маловисківської міської ради № 2001 від 30 серпня 2024 року затверджено міську Програму «Забезпечення соціальним та впорядкованим житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа» на території Маловисківської територіальної громади у період з 2024 – 2026 років. Відповідно до обсягів фінансових витрат, необхідних для виконання міської Програми заплановано фінансування: на 2024 рік – 500тис.грн., на 2025 рік – 1700тис.грн., на 2026 рік – 3000тис.грн.

Відповідно до рішення сесії Маловисківської міської ради від 22.10.2020р. №2580, затверджена міська Програма оздоровлення і відпочинку дітей Маловисківської міської об'єднаної територіальної громади на 2021- 2023 роки. Фінансування по Програмі на 2022 – 2023 роки – не проводилось. Подальше розроблення Програми оздоровлення і відпочинку дітей не проводилось, за відсутності компетенції та повноважень Служби у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 24.09.2008, № 866 «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини» та Положення про Службу у справах дітей Маловисківської міської ради, затвердженого рішенням сесії Маловисківської міської ради від 10.02.2022, № 1204.

З жовтня 2022 року в Службі, впроваджено та функціонує Єдина інформаційно-аналітична система «Діти». На даний час вживаються заходи та проводиться робота по наповненню Баз даних інформацією про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинились в складних життєвих обставинах.

В зв'язку з введенням в Україні воєнного стану та евакуацією тимчасових притулків до Європи, протягом 2024 року до КЗ "Центр соціально-психологічної реабілітації дітей», Кіровоградської обласної ради, та до Дитячого будинку нового типу, м. Кропивницький не влаштовано жодної дитини з територіальної громади. Постійно Службою, на офіційному сайті Маловисківської міської ради висвітлюється інформація щодо захисту прав дітей, розвитку сімейних форм виховання, запобігання та протидія домашньому насильству та інше.

Створена рішенням Маловисківської міської ради від 27 липня 2023 року №1706

Молодіжна рада при Маловисківській міській раді продовжує в 2024 році реалізувати плани з молоддю на місцевому рівні, проводити тренінги, навчання та різноманітні заходи. Створена сторінка в соціальній мережі фейсбук «Молодіжна рада Маловисківщини».

Члени Молодіжної ради при Маловисківській міській раді, ГО «Молодіжний простір «МАН-002» у 2024 році долучились до участі в триденному в базовому тренінгу Програми «Молодіжний працівник-2024», який відбувся на базі Маловисківського ДЮЦу «Вись». Програма «Молодіжний працівник-2024» впроваджується Всеукраїнським молодіжним центром та Міністерством молоді та спорту у співпраці з Програмою розвитку ООН в Україні. Всі учасники тренінгу отримали свідоцтва.

З нагоди святкування Дня молоді ГО «Молодіжний простір «МАН-002» спільно з Молодіжною радою при Маловисківській міській раді за підтримки Національної мережі розвитку локальної філантропії в рамках проекту «Окрилені змінами» 11 серпня 2024 року на набережній міста організували захід для молоді. Головною подією заходу став молодіжний квіз, який провів керівник обласного молодіжного центру «КОМА» Кирило Мельник, по закінченню заходу виступив молодий співак з м. Кропивницький Владислав Лагута.

З метою благодійного збору коштів для ЗСУ та культурного дозвілля жителів громади в серпні та вересні 2024 року Молодіжна рада при Маловисківській міській раді проводили показ під відкритим небом фільмів та мультфільмів, на комунікативному майданчику міста. За ініціативи членів Молодіжної ради такі ж покази проведені в селі Лозуватка.

Активні члени Молодіжної ради стали учасниками щорічного Всеукраїнського забігу «Шаную воїнів, біжу за героїв України».

Члени молодіжної ради стали волонтерами, постійно підтримують ЗСУ під час проведення заходів, долучаються до плетіння маскувальних сіток.

Молодь не стоїть осторонь проблем внутрішньо-переміщених осіб. Члени і членкині Молодіжної ради в серпні 2024 року разом з радою ВПО відвідали центр компактного проживання ВПО, Провели опитування щодо дослідження потреб дозвілля та інтеграцію в життя громади.

Охорона здоров'я

КНП «Маловисківська лікарня» є лікарняним закладом охорони здоров'я з поліклінікою, що надає послуги вторинної/спеціалізованої медичної допомоги на 165 ліжок будь-яким особам, в порядку та на умовах, встановлених чинним законодавством України.

Працює в лікарні 293 особи, з них 50 лікарів та 112 середніх медичних працівників. За I півріччя 2024 року кількість відвідувань в поліклініці складає 50521, що в порівнянні з відповідним періодом минулого року менше на 4757, або на 8,6%, з них по захворюваннях - 26444 осіб, що становить 52,3% від усіх відвідувань. По профоглядах - 24077, або 47,7%. В один день – 388,6 відвідувань, з них по захворюваннях – 203,4; профоглядах – 185,2.

Кількість пролікованих хворих в стаціонарних умовах - 2752 осіб.

Проведено 292 хірургічних втручань у стаціонарі, 1181 - у поліклініці.

По ранній діагностиці проведено 214129 досліджень, всього обстежено пацієнтів - 39377.

Хворим на ниркову недостатність, у звітному періоді проведено 1530 гемодіалізів.

Кількість пологів становить - 45 (у I півріччі 2023 року - 65).

Кількість хворих на цукровий діабет складає 193 особи, з них 2 дітей та 7 внутрішньо переміщених осіб. Всі хворі, які отримують інсулінотерапію забезпечені препаратами інсуліну.

Виконання дотримання клінічних протоколів надання медичної допомоги – 100%.

Щодо загальних показників захворюваності і поширеності залишаються високими показники серед дорослого населення.

Захворюваність на туберкульоз залишається на рівні відповідного періоду минулого року і становить 37,6 на 100 тис. населення (I півріччя 2023 року – 37,6 на 100 тис). Вперше захворіло 16 осіб (I півріччя 2023 року – 16 осіб).

Відсоток занедбаних форм туберкульозу – 31,3%. Виявлено по Маловисківській ТГ 1 хворого з ко-інфекцією (ВІЛ-туберкульоз), що становить 6,1 на 100 тис. населення. Виявляємість при профоглядах становить 37,5%. (I півріччя 2023 року – 69%).

Охоплення населення флюорографічними оглядами становить 123,0 на 1 тис. населення (I півріччя 2023 року – 160,5 на 1 тис). По Маловисківській ТГ зафіксовано 204,7 на 1 тис. населення (I півріччя 2023 року – 238,0 на 1 тис).

Станом на 01 липня 2024 року по причинах смертей на першому місці знаходяться хвороби системи кровообігу (серцево-судинні захворювання), а це становить – 58,6%, онкозахворювання – 11,4%, хвороби органів дихання займають – 3,7%, травми та отруєння – 9,8%, хвороби органів травлення – 4,7%. На 100,0 тис. населення смертність від серцево-судинних захворювань – 409,4 (I півріччя 2023 року – 543,9), онкозахворювання – 80,0 (I півріччя 2023 року – 114,0), захворювання органів дихання – 25,9 (I півріччя 2023 року – 30,9), травм та отруєнь – 68,2 (I півріччя 2023 року – 47,5), захворювання органів травлення – 32,9 (I півріччя 2023 року – 30,9).

Проводились роботи щодо поліпшення матеріально-технічної бази лікарні. За рахунок різних джерел фінансування закуплено медичне, технологічне обладнання. Придбано медичне обладнання на суму 351,0 тис.грн.

Отримана благодійна допомога, від благодійних організацій – Кисневий концентратор – 31,0 тис.грн.; Апарат ГДФ (4 шт) - 78,0 тис.грн; Діатермокоагулятор ДТС – 12,4 тис.грн.; блоки віконні (101 шт) – 823,7 тис.грн.

Проведено ремонтні роботи приміщень лікарні, за рахунок різних джерел фінансування освоєно майже 1200,0 тис.грн.

Створені умови для праці та проживання молодих спеціалістів та лікарів – інтернів.

Первинну медичну допомогу на території громади надає КНП «Маловисківської ЦПМСД, який складається з лікувально-профілактичних підрозділів (в тому числі 3 амбулаторії та 13 фельдшерсько-акушерських пунктів).

Штат працівників підприємства налічує 53 особи, з них:

- 11 лікарів
- 22 особи середнього медичного персоналу
- 9 осіб молодшого медичного персоналу
- 5 осіб адмінперсоналу
- 6 осіб технічного персоналу

Кількість підписаних декларацій в 2024 році 15,6 тис.

Медичний заклад має підписані два пакети з надання медичних послуг з Національною службою здоров'я України: «Первинна медична допомога», та «Супровід і лікування дітей та дорослих з психічними розкладами на первинному рівні медичної допомоги»

Соціальний захист

За 8 місяців 2024 року відділом соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я:

- Прийнято документи для призначення житлової субсидії в кількості - 548 заяв;
- Прийнято документи для призначення державних соціальних допомог в кількості – 486 заяв;
- Прийнято документи для призначення пільг в кількості – 143 заяви;
- Здійснено прийом документів та проведено щоквартальну виплату компенсації на

житлово-комунальні послуги особам з інвалідністю по зору в сумі – 6,6 тис. грн;

- Здійснено прийом документів та проведено виплату щомісячної матеріальної допомоги інвалідам I групи, які користуються мережею Інтернет та пересуваються за допомогою технічних засобів реабілітації в сумі – 4,8 тис. грн;

- Здійснено прийом документів, призначення та виплату компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги та проживають на території Маловисківської міської територіальної громади – на суму 302,4 тис. грн.

- Здійснено прийом документів та проведено виплату одноразової матеріальної допомоги як сім'ї загиблого військовослужбовця який загинув під час безпосередньої участі у заходах для забезпечення оборони України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України - 5 заяв на суму 100,0 тис. грн.

- Здійснено прийом документів та проведено виплату одноразової матеріальної допомоги на поховання загиблого військовослужбовця який загинув під час безпосередньої участі у заходах для забезпечення оборони України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України - 4 заяв на суму 80,0 тис. грн.

- Здійснено прийом документів та проведено виплату матеріальної допомоги особам на лікування поранення отриманого під час участі у заходах АТО/ООС та у заходах забезпечення оборони України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України - 46 заяв на суму 585,0 тис. грн.

- Складено акти обстеження матеріально-побутових умов сім'ї для призначення усіх видів державних соціальних допомог, пільг та субсидії у кількості – 266 шт;

- складено акти обстеження сімей, які надають соціальні послуги на непрофесійній основі – 32 актів;

- складено акти обстеження соціально-побутових умов сім'ї - 58 актів;

- складено акти про встановлення факту здійснення особою догляду (постійного догляду) – 18 актів;

- Проведений прийом документів для постановки на облік для забезпечення санаторно-курортним лікуванням – 4 заяви;

- Проведено прийом 2 заяв для реабілітації ветеранів війни і осіб з інвалідністю;

- Прийом документів для забезпечення технічними засобами реабілітації та протезно-ортопедичними виробами – 17 заяв;

- здійснено прийом заяв для видачі довідок про взяття на облік внутрішньо переміщених осіб – 103 заяви;

- Здійснено прийом заяв для виплати матеріальної допомоги з обласного бюджету – 120 заяв;

- здійснено прийом документів на матеріальну допомогу з депутатського фонду обласної ради – 3 заяви

- здійснено прийом документів для отримання посвідчень багатодітної родини, особи з інвалідністю та ін. – 100 заяв;

- Здійснено прийом заяв про надання соціальних послуг – 40 заяв;

- прийнято рішення про надання / відмову в наданні соціальних послуг – 40 рішень;

- Здійснено прийом заяв на зміну рахунків, заяв про видачу довідок та ін. – 422 заяви;

- здійснено прийом документів на виплату грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги "пакунок малюка" – 13 заяв;

- Прийнято 1 заяву для відправлення особи до будинку –інтернат.

- Оброблено та здійснено виплату матеріальних допомог на лікування та поховання та інші виплати відповідно до Програм – на суму 228,0 тис. грн. по 62 заяви.

Проведено 3 засідання опікунської ради щодо питань недієздатних осіб або осіб дієздатність яких обмежена.

В 2024 році було оздоровлено 5 дітей за кошти державного бюджету.

При відділі соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я створено робочу групу з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання та протидії домашньому

насильству Маловисківської міської ради.

Відділом соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я постійно проводиться роз'яснювальна робота, розміщуються роз'яснення на сайті міської ради та здійснюється постійне оновлення інформаційних стендів у відповідності до змін в законодавстві в галузі соціального захисту.

Прийом звернень для призначення всіх видів державних соціальних допомог відділом проводиться з використанням ПК «ПС «Соціальна громада» та ЄІССС.

Одним із пріоритетних завдань наразі є ведення внутрішнього обліку ВПО, які перемістились з території громади, та їх соціальна підтримка. Спеціалісти на постійній основі з'ясовують нагальні потреби ВПО, які зареєстровані на території України, консультують та надають інформацію щодо місць отримання гуманітарної, правової чи медичної допомоги. Здійснено прийом заяв для призначення допомоги на проживання внутрішньо переміщених осіб – 214 заява.

Станом на 1.09.2024 року на території громади зареєстровано 1600 осіб ВПО

Статеві-вікова структура ВПО

Категорія	Чоловіки	Жінки	Разом
Діти (до 18 років)	217	208	425
Діти шкільного віку			
Працездатні	302	534	836
Пенсіонери	93	164	257
Особи з інвалідністю	46	36	82
Разом	658	942	1600

За період з 01.01.2024 року по 31.08.2024 року відділенням допомоги вдома надано 98 316 послуг. Від платних послуг з початку року надійшло 134,0 тис. грн.

Із загальної кількості осіб, які знаходяться на обслуговуванні, 103 особи має вік понад 80 років, які тричі на тиждень обслуговуються соціальними робітниками. Крім того, на обслуговуванні знаходиться 26 осіб із значно зниженою рухомою активністю та ліжкохворих, послуги яким надаються соціальними робітниками щоденно.

За статусом: інвалідів війни - 1 особа, дітей війни 138 осіб, ветеранів праці - 33 особи. За звітний період взято на обслуговування 33 одиноких та самотньо проживаючих непрацездатних громадян.

З початку повномасштабного вторгнення, в Центрі тимчасового проживання вимушено переселених осіб, створеного на базі адмінбудівлі центру надання соціальних послуг, перебуває 22 особи. З них дітей 3, родин з особами з інвалідністю 3, пенсіонерів 7, літніх людей 3. Затверджені Положення та Правила внутрішнього розпорядку. З внутрішньо переміщеними особами заключені договори на проживання.

Крім того, мешканці центру в 2024 році забезпечені теплими речами та взуттям для жінок, чоловіків, дітей. Від департаменту соціального захисту населення отримали постільну білизну, лампи на сонячних батареях на суму 32398 грн. Від Кіровоградської обласної організації "Товариства "Червоного Хреста" отримали побутові обігрівачі, кухонні набори, гігієнічні набори на суму 175,9 тис. грн. Від громадської організації "Стратегія майбутнього" отримали пробіланс на суму 48,0 тис. грн. ТОВ Хюрем та Церква Божа регулярно забезпечують мешканців продуктовими наборами. В наявності меблі для одягу, стільці, тумби для житлових кімнат, нові ліжка та комплекти постільної білизни.

Мешканці Центру отримують допомогу на проживання ВПО від держави та забезпечені у достатній кількості гуманітарною допомогою за рахунок благодійних організацій і органів влади.

За звітний період відділенням фахівців з соціальної роботи проводилась робота з особами/сім'ями (інформаційно-просвітницька, соціально-профілактична робота, оцінювання потреб осіб/сімей у соціальних послугах, організація надання соціальних

послуг шляхом ведення випадку, надання базових соціальних послуг вразливим категоріям населення: постраждалі від жорстокого поводження та насильства; постраждалі від збройних конфліктів та тимчасової окупації (у т.ч. внутрішньо переміщені сім'ї/особи, учасники АТО/ООС та члени сімей загиблих учасників АТО/ООС); одинока матір/батько; сім'ї, в яких батьки або особи, які їх замінюють, ухиляються від виконання своїх обов'язків із виховання дитини; сім'ї, члени яких перебувають/перебували у конфлікті з законом; сім'ї усиновлювачів; сім'ї опікунів/піклувальників; сім'ї, яким призначена державна допомога при народженні дитини; соціальне супроводження прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу).

Кількість сімей/осіб, які охоплені соціальними послугами:

- к-сть осіб старше 18 років 152;
- к-сть дітей до 18 років 192.

Надання базових соціальних послуг відповідно до державних стандартів(к-сть сімей/осіб, які охоплені послугою):

- інформування 32;
- консультування 8;
- представництва інтересів 1;
- соціальної профілактики 9;
- соціального супроводу сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах 10;
- соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування 11;
- соціальної адаптації 6;
- соціальної інтеграції та реінтеграції 5;

Кількість сімей/осіб, яким у результаті наданих соціальних послуг задоволено потреби щодо:

- психологічної допомоги 9;
- юридичної допомоги 3;
- працевлаштування 2;
- влаштування до закладів освіти 4;
- вирішення житлово-побутових проблем 7;
- налагодження зв'язків з членами родини, громадою 15;
- гуманітарної допомоги 38;
- сприяння в оформленні\відновленні документів 15.

Культура

Мережа закладів культури Маловисківської територіальної громади складає 21 установу, з яких: 1 – дитяча мистецька школа, 1 - музей історії Маловисківщини ім.О.С.Ковтуна, 1- бібліотечно-ресурсний центр, 6 - сільських будинків культури, 4 - сільських клуби, 8 - сільських бібліотек.

Чисельність працівників галузі культури станом на 01.09.2024 року становить 63,67 штатних одиниць.

Заробітна плата працівникам закладів культури громади виплачується вчасно, заборгованість відсутня.

Соціально-культурна діяльність бібліотек полягає в організації та проведенні різноманітних заходів, зокрема: годин цікавої інформації, уроки-реквієми, виставки однієї книги, історикокраєзнавчі години, книжкові виставки, поетичні години, диспути, літературні години тощо. Загальна кількість користувачів бібліотек громади за 7 місяців 2024 року – 2293 осіб. Книжковий фонд Маловисківського міського бібліотечно-ресурсного центру нараховує – 39554 примірників книг, по сільських бібліотеках - 61885.

Пріоритетним напрямком вважається робота з дітьми та молоддю. Поповнення бібліотечних фондів за січень- червень 2024 року складає 31 прим, списано- 0 прим. Кількість книговидач за 6 місяців 2024 року становить -27798. Динаміка збільшення кількості книговидач у плановому періоді відповідно до фактичного

показника попереднього періоду зменшилась на 1,5%. Бібліотечними закладами проведено 175 культурно - мистецьких заходів, які відвідали - 2533 осіб. Заходи спрямовані на утвердження патріотизму, духовності і моральності, формування національної свідомості населення шляхом відзначення державних свят, знаменних та пам'ятних дат з історії України.

За 8 місяців клубними закладами громади проведено 225 культурно - мистецьких заходів, які відвідало 11485 глядачів, з них ВПО – 470. З загальної кількості по місту Мала Виска проведено 38 заходів, які відвідало 7915 осіб, з них ВПО – 250.

Музей історії Маловисківщини ім. О.С. Ковтуна є комунальною власністю Маловисківської ТГ, має шість експозиційних залів загальною площею 320 кв.м., з кількістю предметів основного фонду - 3666, кількість предметів науково-допоміжного фонду - 5931. Музей історії Маловисківщини ім. О.С. Ковтуна, відкритий для відвідувачів з травня 2022 року. Протягом січня-липня 2024р. проведено екскурсій - 59, які відвідало - 929 осіб, з числа внутрішньо переміщених осіб - 28. Ведеться упорядкування музейного фонду та виготовлення уніфікованих паспортів. Станом на 01.09.2024 року виготовлено уніфікованих паспортів - 907.

Маловисківська мистецька школа являється методичним центром в регіоні. Учнівський контингент у 2023-2024 навчальному році - 216 учнів. Розмір батьківської плати за навчання у Маловисківській мистецькій школі встановлено згідно рішення двадцять восьмої сесії восьмого скликання від 25.08.2022 року № 1425 «Про затвердження розміру щомісячної батьківської плати за навчання дітей в Маловисківській мистецькій школі». Кількість учнів пільгових категорій складає - 97, з них: на 100% звільнені від оплати 80 учнів, 17 учнів платять по 50%. Кількість учнів на одну педагогічну ставку - 9 чоловік (18 годин). Кількість діто-днів - 30240. Витрати на навчання одного учня, який отримує освіту у дитячій школі мистецтв складають 16,6тис.грн. Динаміка збільшення кількості учнів, які отримують освіту у ДШМ у плановому періоді відповідно до фактичного показника попереднього періоду не збільшилась. Дипломи про закінчення ДМШ отримали 47 учнів. Надходження від батьківської плати за 5 місяців 2024 року – 152220 тис. гр. У рамках виконання заходів згідно з комплексною програмою розвитку культури, краєзнавства та туризму на 2024-2026 роки, від 07 листопада 2023р. № 1808, протягом звітного періоду проводились поточні ремонти сходів на фасаді та по класам.

Надання адміністративних послуг

Суб'єктам звернення, через відділ надання адміністративних послуг Маловисківської міської ради надано адміністративних послуг, а саме:

№ з/п	Назва адміністративної послуги	Кількість наданих послуг, одиниць
1	Видача витягу, виписки, довідки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців	49
	Державна реєстрація змін до юридичної особи	27
	Державна реєстрація ФОП	26
	Державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем за її рішенням	10
	Державна реєстрація змін ФОП	12

2	Реєстрація в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно	1945
3	Державна реєстрація земельних відомостей та видача відомостей з Державного земельного кадастру	719
4	Послуги у сфері містобудування та архітектури	15
5	Заяви місцевого значення	390
6	Реєстрація громадських організацій	0
7	Заяви з земельних питань	186
8	Реєстрація/зняття з реєстрації мешканців	409
	Зняття з реєстрації в зв'язку зі смертю	126

За вісім місяців 2024 році прийнято 409 заяв про реєстрацію/зняття з реєстрації місця проживання фізичних осіб.

Кількість осіб, які прибули до Маловисківської територіальної громади з інших областей, районів, міст і т.д. за вісім місяців 2024 року склала 99 чол.

Кількість осіб, які вибули з ТГ до інших областей, районів, міст і т.д. за вісім місяців 2024 рік – 77 чол.

Зареєстровано місце проживання малолітніх дітей на території громади, які народились з 01.01.2024р. по 01.09.2024 р. – 32 чол.

Знято з реєстрації місця проживання 126 особи, які були зареєстровані на території ТГ, в зв'язку зі смертю (за вісім місяців 2024 року).

Кількість зареєстрованих та виданих витягів про реєстрацію місця проживання – 1742 шт. За січень-серпень 2024 року було прийнято 523 заяви на отримання компенсації витрат власникам житлових приміщень за розміщення внутрішньо переміщених осіб, 149- заяв соціального характеру .

Окрім того було видано 2062 довідок – характеристик, довідок до нотаріуса та довідок про склад сім'ї .

За 8 місяців 2024 року, відділом надання адміністративних послуг Маловисківської міської ради прийнято та оброблено 9810 адміністративних послуг.

Житлово-комунальне господарство, енергозбереження

В житлово-комунальній сфері громади сьогодні працює 3 підприємства комунальної форми власності, які надають послуги з водопостачання та водовідведення, збирання та вивезення ТПВ, послуги благоустрою та обслуговування багатоквартирних житлових будинків.

КП «Мала Виска Водоканал» надає послуги по централізованому водопостачанню та водовідведенню стічних вод з наступним їх очищенням. Підприємство також надає послуги із збирання та вивезення твердих побутових відходів.

Мережі водопостачання та водовідведення розміщені на 90 вулицях і провулках міста і селищ Заповідне та Вишневе, села Паліївка. Всього підприємство надає послуги по водопостачанню 4041 абонентів населення і 208 організаціям і підприємствам. Кількість абонентів постійно зростає, . По населенню установлено 3232 водолічильників, а це 80,0 відсотків.

Вода подається з 18 артезіанських свердловин (в тому числі 7 резервних АС) та трьох шахтних колодязів. Також на балансі підприємства є 12 водорозбірних башт з 1964 року та 2 резервуари по 100 м3.

Частина артезіанських свердловин потребує очистки. З 2022року очистка артезіанських свердловин не проводилася.

Труби прокладені азбестові, сталеві, чугунні, пластикові різного діаметру. У зв'язку з тим, що мережі водопостачання зношені на 90 %, то мають місце часті пориви мережі.

Щоденно контролери займаються пломбуванням та перевіркою показників лічильників. Серед споживачів є значна заборгованість за водопостачання та

водовідведення. Сума боргу на 01.10.2024 року складає – 596,1 тис. грн. з них населення 522,1 тис. грн.

За 9 місяців 2024 року реалізовано води 133,7 тис.м3 на суму 3034,6 тис.грн.

Тариф за 1 м3 води встановлено в розмірі 28,80 грн. Рівень відшкодування тарифу за водопостачання за 9 місяців 2023 року складає 90,0%.

Каналізаційна мережа, самотічний колектор та каналізаційна насосна станція потребують очистки.

Підприємство здійснює очистку стічних вод на очисних спорудах до повної біологічної очистки, загальною потужністю 400 м3/добу.

За 9 місяців 2024 року пропущено стоків 41,6 тис.м3 води на суму 1634,5 тис.грн

Тариф за 1 м3 відведення стічних вод встановлено в розмірі 47,10 грн. Рівень відшкодування тарифу за водовідведення складає 80,0%.

Підприємство здійснює збір та вивезення твердих побутових відходів спеціальним автомобілем-сміттевозом, який потребує капітального ремонту або заміни на новий. Заборгованість по наданню послуг по вивезенню твердих побутових відходах на 01.10.2024р. складає 100,3 тис. грн. з них населення 72,5 тис. грн.

З січня по вересень 2024 року здійснено комплекс робіт по благоустрою ТГ, а саме: розчищення доріг від снігу, посипка доріг, спилування та пониження крон дерев згідно рішень виконавчого комітету, розчищення доріг та бордюрів, білування дерев та бордюрів, косіння бур'янів, санітарне утримання місць загального користування (парки, рекреаційні зони, сквери та майданчики, пам'ятники культурно історичної спадщини, площі, проспекти, вулиці, дороги, кладовища) та інші території загального користування.

На протязі січня-березня 2024 року працівниками підприємства було заготовлено та завезено внутрішньо-переміщеним особам дрова в кількості 2,0 скл. метра для опалення будинків.

У весняно - літній період проводились роботи по озелененню міста, а саме: насадження, догляд, обробіток від шкідників та підживлення добривами. В міському парку та на береговій зоні відпочинку висаджено кущі петунії та цинерарії. Всього закуплено посадкового матеріалу квітів на суму 11,9 тис. грн. Для боротьби з кліщами було придбано інсектицид на суму 0,8 тис. грн. та оброблено зони відпочинку.

Проведено ремонтні роботи пам'ятників Загиблим воїнам та братської могили по громаді, закуплено матеріалів на суму 5,1 тис. грн.

Закуплено матеріали для поточного ремонту автобусних зупинок в с. Паліївка, використано кошти в сумі 1,1 тис. грн.

Придбано паливно - мастильних матеріалів на суму 559,3 для безперебійної роботи підприємства.

Закуплено флагштоки та прапори України на суму 67,4 тис. грн. для встановлення на алеї загиблим воїнам на території кладовищ.

Для благоустрою території ТГ с. Мануйлівка закуплено бензопилу на суму 16,0 тис. грн., та LED вуличні автономні ліхтарі в кількості 4 шт. на суму 17,0 тис. грн., для освітлення дитячого майданчика.

Для працівників підприємства придбано робочий одяг на суму 11,2 тис. грн.

Згідно рішень виконавчого комітету закуплено дорожні знаки на суму 7,8 тис. грн. та встановлено по вул. П.Кочерги, вул. Центральна.

Поновлено розмітку пішохідних переходів на суму 6,6 тис. грн.

Власними силами підприємства було виготовлено на півсфери, які виконують функцію перешкоджання для проїзду авто у кількості 4 шт. на суму 0,6 тис. грн. та встановлено біля КЗ «Маловисківська гімназія №4»

Реалізовано проект «Безпечна дорога до школи», передбачено кошти з місцевого бюджету в сумі 86,0 тис.грн., фактично використано 76,8 тис.грн., придбано стилізовану скульптуру «Хлопчик пішохід» в кількості 5 шт. та портландцемент 125 кг. Виконані роботи зі встановлення по вул.Шевченка, ву.Центральна.

Для вшанування пам'яті загиблим воїнам, закуплено двосторонні сіті лайти в кількості 9 шт. на загальну суму 391,5 тис.грн. та встановлено на Алеї Героїв по вул.Велігіна.

Протягом 9 місяців було проведено ямковий ремонт доріг на суму 320,7 тис грн. близько 894 кв. м., а саме: проспект Велігіна, вул. Спортивна, вул. Центральна, вул. Містечкова, вул. Шевченка, вул. Європейська, пр. Професійний, вул. Промислова, вул. Калинова, вул. Залізнична, вул. Тобілевича, вул. Київська, пр. Авіаційний, с. Паліївка, с. Мануйлівка.

Закуплено підсипкову суміш для проведення робіт в кількості 509,94 т. на суму 197,3 тис. грн.

Проведено підсипку, грейдерування та профілювання вулиць: Космонавтів, Бесарабська, Калинова, Комунальна, Л. Панкова, Б.Хмельницького, Князька, Захисників Укаїни, Яблунева, Героїв Крут, Тобілевича(кладовище), Транспортна, С.Сагайдачного, Гоголя, І.Мазепи, Містечкова, пров. Садовий, пр.Кудрівський, с.Мануйлівка, с.Лозуватка, с.Димино, с. Олександрівка (кладовище).

Проведено ремонтні роботи та фарбування мостів по громаді на суму 1,0 тис. грн.

Здійснено реконструкцію нічного вуличного освітлення с. Миролюбівка. Проведено заміну енергозберігаючих ламп по території громади в кількості 254 шт.

Інспектором з благоустрою постійно здійснюється контроль за благоустроєм міської території, проводяться рейди з метою виявлення стихійних сміттєзвалищ, протидії незаконній торгівлі в невизначених місцях та підтримання громадського порядку, виявлення аварійних дерев та висадка зелених насаджень. Здійснено рейдів щодо спалювання опалого листя, трави та гілок. З мешканцями громади неодноразово проводилися роз'яснювальні роботи, щодо утримань території населених пунктів громади у належному стані, в її санітарному очищенні, збереженні об'єктів загального користування, запобігання забрудненню навколишнього природнього середовища, підвищення рівня екологічної культури населення громади.

Постійно проводяться заходи по утриманню території полігону сміттєзвалища у належному санітарному стані, упорядкування під'їзних шляхів. Ліквідовано стихійні сміттєзвалища по місту вул. Севастопільська, вул. Берегова, у с. Паліївка, с. Миролюбівка, с.Заповітне. На виконання ліквідації та утримання полігону ТПВ використано кошти у сумі 9,3 тис. грн.

Використання енергетичних ресурсів і енергозберігаючі технології ось уже кілька десятиліть залишаються надзвичайно актуальними. І це не просто данина моді, а дійсно вимога часу, особливо важлива на тлі постійного зростання вартості енергоресурсів та масованих терористичних атак на об'єкти енергетичної інфраструктури нашої країни. Наша громада не стала винятком, у 2024 році проведено заходи щодо залучення інвестицій за енергосервісними договорами в рамках проекту «ПРООН в Україні у сфері енергоефективності та використання відновлювальної енергії із застосуванням механізму енергосервісу для лікарень та водоканалів». Відповідно до якого до кінця 2024 року заплановано встановити сонячні панелі на території комунального некомерційного підприємства «Маловисківська лікарня» на суму 8625,3 тис.грн.

Також у 2024 році згідно Програми модернізації комунальних котелень Маловисківської міської територіальної громади на 2023-2025 роки» заплановано провести заходи щодо заміни твердопаливного котла в дошкільному закладі «Ромашка».

Комітетом забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури Маловисківської територіальної громади (попередня назва) проведено моніторинг та оцінка ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю за наступними типами об'єктів:

- Безбар'єрні маршрути (пішохідні шляхи, зупинки громадського транспорту);
- Споруди цивільного захисту;
- Заклади охорони здоров'я;

- Заклади освіти;
- Центри надання адміністративних послуг;
- Будівлі надавачів соціальних послуг та соціального захисту населення;
- Фінансові установи;
- Об'єкти благоустрою.

Також у 2024 році було укладено меморандум про співпрацю між Маловисківською міською радою та Громадською організацією «ЛУН Місто», метою якого є співпраця сторін у сферах підвищення рівня архітектурної доступності та побудови інклюзивного суспільства. В рамках зазначеного меморандуму проводяться заходи щодо створення мапи безбар'єрності.

На території громади містобудівна діяльність проводиться на основі відповідної містобудівної документації, відповідно до якої архітектором видаються містобудівні умови та обмеження, будівельні паспорти, які є вихідними даними для проектування об'єктів. Так у 2024 році було видано містобудівні умови та обмеження на будівництво складу для зберігання сільськогосподарської продукції, будівельний паспорт на житловий будинок, паспорти прив'язки тимчасових споруд для ведення підприємницької діяльності тощо.

На території громади із 16 населених пунктів виготовлено повні пакети містобудівної документації (генеральний план, плану зонування, детальні плани) на 3 населені пункти

Надзвичайні ситуації

З січня по жовтень 2024 року проведено 21 засідання міської комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Маловисківської міської ради.

Взято участь у 23 засіданні обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Кіровоградської обласної державної адміністрації.

Взято участь у 21 засіданнях районної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Новоукраїнської районної державної адміністрації.

Здійснено 4 спеціальні об'єктові тренування сил цивільного захисту міської субланки районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Кіровоградської області (із залученням органів з евакуації)

Проведено щоквартальні комісійні обстеження оцінки стану готовності 24 захисних споруд цивільного захисту та 27 найпростіших укріплень зі складанням відповідних актів.

II. Мета, завдання та заходи соціально- економічного та культурного розвитку

Метою Програми є створення умов для економічного зростання та удосконалення механізмів управління розвитком громади на засадах ефективності, відкритості та прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, підвищення життєвого рівня та якості життя населення, подолання негативних наслідків впливу російської збройної агресії, подальше стимулювання інвестиційної діяльності та ділової активності малого і середнього бізнесу, підвищення енергоефективності об'єктів житлово-комунального господарства та соціальної сфери.

2.1. Економічна діяльність громади

1. Розвиток аграрного сектору та земельних відносин

Основні проблемні питання

низькі закупівельні ціни на продукцію рослинництва та тваринництва;

відсутність глибокої переробки сільгосппродукції;

відсутність інвестування та залучення інноваційних технологій в переробку сільгосп продукції у зв'язку з втратою традиційних ринків збуту (РФ);

забезпечення економічного зростання, залучення інвестицій та підвищення добробуту громади; Забезпечення правової підтримки жителів громади, зокрема, консультації з питань оформлення прав на землю.

Основні пріоритети

формування сучасної системи управління земельними ресурсами на території громади;
встановлення чітких правил оренди землі, проведення аукціонів для залучення прозорих інвестицій та конкурентних пропозицій;
збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції;
розширення ринку збуту;
утворення нових робочих місць;
підвищення доходів працівників сільського господарства;
створення конкурентоспроможного агропромислового виробництва;
збереження аграрного потенціалу, розвиток інтегральних зв'язків між товаровиробниками і переробниками сільськогосподарської продукції та забезпечення продовольчої безпеки громади;
впровадження енерго- і ресурсозберігаючих технологій шляхом застосування високопродуктивної техніки;
створення сприятливих умов для малого і середнього бізнесу в аграрному секторі, зокрема шляхом надання землі в оренду на вигідних умовах.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

удосконалити методи вирощування сільськогосподарських культур шляхом використання перспективних сортів насіння;
сприяти створенню сімейних ферм в особистих селянських господарствах (зокрема будівництву молочно-товарних ферм, а також збільшення виробництва молока та м'яса свинини, та ВРХ на базі діючих та новостворених господарств);
оптимізація управління земельними ресурсами, впровадження сучасних технологій та забезпечення прозорості;
проведення інвентаризації земель на території громади з метою виявлення вільних, невикористовуваних або незаконно зайнятих ділянок;
оптимізація використання землі з урахуванням пріоритетів громади: сільськогосподарське виробництво, комерційне використання, збереження природних територій;
розробка локальних нормативних актів та положень для врегулювання питань землекористування, оренди, передачі у власність або користування;
збереження природних територій, заповідних зон, а також зелених насаджень, що сприяє екологічному балансу на території громади;
підтримка місцевих жителів, зокрема фермерів, в отриманні інформації про сучасні методи землекористування та правові аспекти.

Очікувані результати:

підвищення довіри жителів громади до управління земельними ресурсами завдяки відкритому доступу до інформації та прозорим процедурам оренди, продажу та передачі земель;
зменшення корупційних ризиків, адже всі процеси стають відкритими, контрольованими громадськістю та цифро візованими;
раціональне розподілення земельних ділянок для різних цілей (сільське господарство, житлове та комерційне будівництво, збереження природних зон), що забезпечує ефективніше та екологічно чисте використання землі;
збільшення доходів громади завдяки ефективній оренді та продажу земель, що наповнює місцевий бюджет для розвитку інфраструктури;
спрощення доступу до земельних ділянок для місцевих підприємців та фермерів через прозорі умови оренди, що сприятиме розвитку місцевого агробізнесу та дрібного виробництва;

2.Розвиток підприємництва та споживчого ринку

Проблемні питання

- відтік фахівців і бізнесменів в інші місця проживання;
- дефіцит актуальної інформації у суб'єктів господарювання стосовно новацій у законодавстві, підтримки бізнесу з боку держави та кредитування бізнесу;
- низький рівень розвитку жіночого підприємництва;
- низький рівень розвитку соціального підприємництва;
- надмірний рівень регулювання підприємницької діяльності, що викликаний значною кількістю діючих регуляторних актів.

Основні пріоритети :

- орієнтація бізнесу на перепрофілювання в умовах воєнного стану за новими затребуваними напрямками діяльності;
- налагодження належної взаємодії між владою, бізнесом та громадою на території всієї Маловисківської міської територіальної громади;
- сприяння започаткуванню бізнесу жінками, зокрема мешканками старостатів, та підвищення рівня їх знань і навичок у створенні й розвитку малого бізнесу;
- сприяння розширенню мережі соціальних підприємств Маловисківщини ;
- розвиток мережі закладів торговельного та побутового обслуговування, створення умов для просування товарів місцевих товаровиробників на міжнародні ринки і розширення торгових відносин з зарубіжними країнами; підвищення якості обслуговування клієнтів;
- забезпечення наявності інформаційного ресурсу щодо місць розміщення об'єктів торгівлі та закладів ресторанного господарства.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

- Спрощення надання публічних процедур;
- Проведення заходів до Дня підприємця, он-лайн вебінарів, круглих столів конференцій та інших заходів;
- Сприяння реалізації програми фінансової державної підтримки бізнесу «Доступні кредити 5-7-9%».

Очікувані результати:

- збільшення кількості суб'єктів малого та середнього підприємництва;
- збільшення кількості суб'єктів підприємництва – жінок;
- збільшення кількості суб'єктів соціального підприємництва;
- збільшення кількості оформлених кредитних ліній ;
- збільшення надходжень до міського бюджету

3. Демографічна ситуація , ринок праці, зайнятість населення

Основні проблемні питання

- збільшення дисбалансу між попитом та пропозицією робочої сили на ринку праці;
- зменшення обсягів діяльності та закриття бізнесу, як наслідок – зменшення робочих місць та підвищення рівня безробіття;
- працевлаштування незайнятого населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб, осіб із числа демобілізованих військовослужбовців та учасників бойових дій, осіб з інвалідністю;
- наявність тіньових відносин у сфері зайнятості населення;
- мобільність робочої сили та трудова міграція на ринку праці.

Основні пріоритети

- забезпечення соціального захисту населення від безробіття, в тому числі внутрішньо переміщених осіб, осіб із числа демобілізованих військовослужбовців та учасників

бойових дій, осіб з інвалідністю, шляхом реалізації активних програм сприяння зайнятості населення;

- зменшення дисбалансу між попитом та пропозицією робочої сили на локальному ринку праці шляхом організації професійного навчання за актуальними професіями;

- забезпечення організації тимчасової зайнятості безробітних громадян, в тому числі внутрішньо переміщених осіб, у формі громадських та суспільно корисних робіт.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

Сприяти розвитку бізнесу та підприємництва, зокрема шляхом надання інформаційної підтримки отримувачам мікрогрантів на створення або розвиток власного бізнесу;

Проведення системної профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю, направленої на формування мотивації свідомого вибору;

Сприяти здійсненню перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації за професіями та спеціальностями в пріоритетних видах економічної діяльності шляхом видачі ваучерів на навчання особам з метою підвищення соціальної та професійної мобільності;

Стимулювання роботодавців до працевлаштування безробітних громадян шляхом часткового відшкодування витрат на оплату праці та єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

Забезпечення організації тимчасової зайнятості у формі громадських та суспільно корисних робіт з метою зменшення напруги на ринку праці.

Очікувані результати:*

- працевлаштування за направленням служби зайнятості ;

- працевлаштування шляхом надання компенсації роботодавцям частини заробітної плати та єдиного соціального внеску ;

- забезпечення професійної підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації для осіб із числа безробітних за професіями, які користуються попитом на ринку праці;

- здійснення перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації за професіями та спеціальностями в пріоритетних видах економічної діяльності шляхом видачі ваучерів на навчання з метою підвищення соціальної та професійної мобільності;

- забезпечення мотивації до праці та матеріальної підтримки безробітних через організацію громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру.

4. Посилення фінансової основи місцевого бюджету та ефективність використання бюджетних коштів

Основні проблемні питання

- зміни в законодавстві, які призводять до зменшення доходів бюджету громади, без застосування будь-яких компенсаторних механізмів;

- ухилення платників громади від оподаткування, насамперед, в частині ПДФО, податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, тощо ;

- недостатня кількість бюджетоутворюючих підприємств громади;

- наявність заборгованості із сплати податків до бюджету громади.

Основні пріоритети

формування достатніх ресурсів для фінансування пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку громади та підвищення ефективності використання бюджетних коштів, у тому числі з використанням гендерно-орієнтованого бюджетування; забезпечення якісного та в повній мірі виконання бюджету Маловисківської міської територіальної громади

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

забезпечення ефективної взаємодії місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та податкових органів у вирішенні питань наповнення місцевого бюджету відповідно до показників економічного розвитку територій; підвищення податкоспроможності території за рахунок створення нових потужностей, розвитку сфери послуг, залучення інвестицій, використання передбачених чинним законодавством можливостей збільшення доходів місцевих бюджетів, зокрема встановлення економічно обґрунтованих ставок місцевих податків і зборів, оновлення нормативної грошової оцінки земельних ділянок, проведення інвентаризації земель тощо; покращання податкового адміністрування, недопущення мінімізації податкових зобов'язань суб'єктів підприємницької діяльності, збереження партнерських відносин податкових органів з громадянами і бізнесом та вдосконалення наявних сучасних технологій податкового адміністрування;

підвищення рівня платіжної дисципліни та зменшення податкової заборгованості із платежів до місцевого бюджету за рахунок покращання співпраці органів Державної податкової служби та органів місцевого самоврядування, посилення контролю за правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати до бюджетів податків, зборів і інших платежів, формування відповідального ставлення платників до виконання своїх податкових зобов'язань тощо;

застосування програмно-цільового методу бюджетування з метою підвищення прозорості та ефективності використання фінансових ресурсів; дотримання принципу рівних гендерних прав і можливостей під час формування бюджетних показників;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо змін законодавства з питань формування та виконання місцевого бюджету в умовах воєнного стану; оперативне та ефективне прийняття управлінських рішень для забезпечення безперебійного функціонування установ і закладів бюджетної сфери, комунальних підприємств та задоволення життєво необхідних потреб жителів Маловишківської міської територіальної громади у період воєнного стану;

забезпечення економічного, раціонального та результативного витрачання бюджетних коштів, з урахуванням пріоритетності та черговості проведення видатків в умовах воєнного стану, посилення контролю за дотриманням вимог законодавчо-нормативних актів щодо витрачання бюджетних коштів;

забезпечення спрямування видатків місцевих бюджетів на вирішення питань енергоефективності та енергозбереження з метою заощадливого витрачання енергетичних ресурсів в бюджетній сфері;

зосередження фінансових ресурсів на реалізацію інвестиційних проектів та цільових програм, спрямованих на поліпшення інфраструктури міської територіальної громади та якості життя населення;

забезпечення підвищення ефективності видатків місцевого бюджету, діяльності підприємств та закладів місцевої інфраструктури.

Очікувані результати

забезпечення виконання затверджених показників по доходах (без трансфертів) місцевого бюджету;

зміцнення фінансової спроможності місцевого бюджету;

удосконалення підходів до формування та виконання місцевого бюджету;

підвищення ефективності використання коштів місцевого бюджету

2.2 Розвиток людського потенціалу та підвищення якості життя населення

1.Розвиток освіти

Основні проблемні питання

Дотримання державних стандартів та санітарних норм щодо створення й підтримання у належному стані матеріально-технічної бази закладів освіти, технічного стану їх будівель має велике значення для організації якісного освітнього процесу, збереження життя та здоров'я його учасників.

Забезпечення безпеки перебування дітей в закладах освіти та створення умов для безпечного перебування в закладах освіти всіх учасників освітнього процесу, облаштування укриттів

Реалізація заходів з енергозбереження, проведення протипожежних заходів у закладах освіти

Нестабільність демографічної ситуації, насамперед у сільській місцевості, створює виклики в освітній галузі, впливає на формування та реалізацію освітньої політики в

Основні пріоритети

Забезпечення якісної, ефективної та доступної для кожного системи освіти, що відповідає вимогам територіальної громади, запитам особистості та потребам держави і ґрунтується на духовних цінностях українського народу;

підвищення рівня конкурентності системи освіти територіальної громади, шляхом її удосконалення, підтримки та розвитку;

забезпечення фахового викладання предметів, професійного розвитку педагогів; поліпшення матеріально-технічної бази та формування нового освітнього простору закладів освіти;

створення безпечних умов для надання освітніх послуг;

створення умов для реалізації освітнього процесу, регулярного і безкоштовного перевезення учнів та педагогічних працівників закладів освіти до місця навчання, роботи, місць проживання;

забезпечення харчуванням дітей пільгових категорій та 1-4 класів ;

виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я кожної людини як найвищої соціальної цінності.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

Для успішного розвитку системи освіти з урахуванням сучасних тенденцій та місцевих потреб, удосконалення змісту дошкільної, загальної середньої освіти, позашкільного виховання, підвищення якості знань учнів необхідно :

1. Сприяти створенню в освітніх закладах умов, які відповідають сучасним вимогам розвитку освіти, забезпечивши інформаційно-комунікаційне, матеріально-технічне оснащення освітнього процесу, психолого-педагогічний, медичний та методичний супровід.

2. Сприяти створенню освітнього середовища для освіти дошкільнят і учнів з особливими освітніми потребами.

3. Оптимізувати мережу ЗЗСО відповідно до демографічної ситуації.

4. Забезпечувати якісним безоплатним харчуванням учнів 1-4 класів та дітей пільгових категорій, покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти; Створювати можливості індивідуального вибору старшокласників відповідно до їх освітніх потреб, нахилів та здібностей через диференціацію навчання у старшій школі, розвиток умов для профільного навчання.

Очікувані результати

якісне надання освітніх послуг дітям громади, проведення моніторингу актуальності та ефективності освітніх послуг;

створення освітнього простору Маловисківської міської ТГ з метою стимулювання надання якісних освітніх послуг та максимального задоволення освітніх потреб населення громади;

створення сучасної матеріально-технічної бази закладів освіти;

створення умов для навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами; підвищення якості освітніх послуг внаслідок професійного зростання педагогічних працівників;

покращення доступу до освітніх послуг для дітей сіл, віддалених від адміністративного центру громади;

забезпечення якісної комунікативної складової у сфері позашкільної освіти за місцем проживання;

участь дітей та учнівської молоді у заходах, конкурсах різних рівнів (місцевого, обласного, всеукраїнського, міжнародного).

Розвиток охорони здоров'я

Основні проблемні питання

Основними проблемами є кадрове забезпечення лікарями, що надають амбулаторно - поліклінічну та стаціонарну допомогу на вторинному рівні; обмеженість фінансування на оплату праці, медикаментозне та матеріально-технічне забезпечення; забезпечення сучасним автомобілем медичної допомоги, що істотно впливає на якість та своєчасність надання кваліфікованої медичної допомоги; відсутність транспортного сполучення з населеними пунктами; низький рівень соціальної захищеності медичних працівників; забезпечення житлом лікарів, що надають вторинну медичну допомогу: високий рівень зайнятості медичних посад особами пенсійного віку; високий рівень захворюваності на злоякісні захворювання, розповсюдження ВІЛ/СНІДу; високий рівень смертності від хвороби системи кровообігу.

Забезпечення фізичної без бар'єрної доступності будівель і приміщень для маломобільних груп населення, виконання вимог Постанови КМУ від 28.03.2018 р. №391, що є однією з основних умов для заключення договору з НСЗУ та продовження діючої ліцензії з медичної практики, а також створення та підтримання комфортних умов для перебування пацієнтів і громадян у лікувальному закладі необхідно облаштувати вхідну групу до приміщень надання медичної практики, в тому числі пандуси в сільській місцевості. Розміщення закладу в одному приміщенні, що потребує розбудови.

Основні пріоритети

Поліпшення доступності, якості та ефективності надання медичної допомоги усім верствам населення шляхом поліпшення матеріально – технічної бази.

Забезпечення зниження рівня захворюваності, інвалідності та смертності населення громади

Забезпечення доступності та якості медичного обслуговування населення.

Створення умов ефективного функціонування КНП «Маловисківський ЦПМСД»

Покращити матеріально-технічну базу лікувально-профілактичних підрозділів центру, які обслуговують населення Маловисківської ТГ

Матеріальної мотивації праці медичних працівників

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

Залучення та закріплення молодих спеціалістів - лікарів для роботи в лікарні, створення умов для праці та проживання молодих спеціалістів; профілактика, раннє виявлення та ефективне лікування хвороб (системи кровообігу, онкологічних захворювань, цукрового діабету); сповільнення епідемії туберкульозу та поширення ВІЛ-інфекції; поліпшення матеріально – технічної бази лікарні; проведення капітальних та поточних ремонтів; забезпечення сучасним автомобілем медичної допомоги; медична практика з надання первинної та інших видів медичної допомоги населенню; забезпечення права громадян на вільний вибір лікаря з надання первинної медичної допомоги у визначеному законодавством порядку; організація надання первинної медичної допомоги

у визначеному законодавством порядку, у тому числі надання невідкладної медичної допомоги в разі гострого розладу фізичного чи психічного здоров'я пацієнтам, які не потребують екстреної, вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги; проведення профілактичних щеплень; планування, організація, участь та контроль за проведенням профілактичних оглядів та диспансеризації населення, здійснення профілактичних заходів, у тому числі безперервного відстеження стану здоров'я пацієнта з метою своєчасної профілактики, діагностики та забезпечення лікування хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів.

Очікувані результати

Поліпшення умов надання медичної допомоги населенню.

Поліпшення кадрової ситуації.

Забезпечення гідної оплати праці.

Придбання медичного обладнання.

Забезпечення лікарськими засобами, фармацевтичною продукцією та виробами медичного призначення.

Раннє виявлення онкологічних захворювань.

Проведення поточних та капітальних ремонтів.

Зниження експлуатаційних витрат на утримання будівель.

Створення цілісної системи надання первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини, що в свою чергу дасть змогу зменшити захворюваність та смертність населення громади, підвищити народжуваність та продовжити життя.

Збільшення питомої ваги медичної допомоги, що надається лікарями загальної практики - сімейними лікарями.

Покращення матеріально-технічної бази лікувально-профілактичних підрозділів ЦПМСД. Поліпшення надання медичної допомоги соціально незахищеним верствам населення.

Розвиток фізичної культури та спорту

Основні проблемні питання

Створення умов для забезпечення змістовного дозвілля учнівської молоді;

Підвищення ефективності роботи з попередження правопорушень та злочинності серед учнівської молоді, залучення їх до спортивних гуртків.

Поліпшення організаційного, нормативно-правового, кадрового, матеріально-технічного, фінансового та інформаційного забезпечення сфери фізичної культури і спорту. Формування здорового способу життя серед дітей та молоді.

Основні пріоритети

Забезпечення організації роботи щодо зміцнення здоров'я учасників освітньо-виховного процесу, ефективність фізкультурно-оздоровчої роботи;

Розвиток дитячо-юнацького спорту, спорту вищих досягнень, із залученням осіб з обмеженими можливостями та ветеранів;

Матеріально –технічне оснащення закладів освіти спортивним інвентарем;

Виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я кожної людини як найвищої соціальної цінності.

Створення умов для реалізації здібностей обдарованої молоді в спорті, мотивація участі учнів та молоді в спортивних змаганнях .

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

Проведення комплексних спортивно-масових змагань та участь збірних команд в спартакіаді ;

проведення фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи за місцем проживання, роботи, навчання та в місцях масового відпочинку,

сприяння залученню до занять фізичною культурою і спортом людей з обмеженими фізичними можливостями,
проведення відкритого чемпіонату з дзюдо ДЮЦу «Вись»;
проведення Гімназіади в закладах загальної середньої освіти , чемпіонатів, першостей, турнірів, фізкультурно - спортивних свят;
забезпечення участі сильніших спортсменів, збірних команд міста в обласних, Всеукраїнських змаганнях і турнірах;
проведення міських змагань серед ветеранів спорту та забезпечення їх участь, по мірі можливості, у обласних та Всеукраїнських спортивних заходах;
забезпечення збереження, ремонту, реконструкції та ефективного використання спортивних споруд .

Очікуванні результати

Висвітлення спортивних подій, фізкультурно - спортивного життя громади з метою залучення більшої кількості осіб в спортивних заходах.

Поліпшення результатів виступів спортсменів громади на обласних та Всеукраїнських змаганнях, примножуючи спортивний імідж громади.

Підвищення рівня охоплення мешканців населених пунктів громади фізкультурно-оздоровчою та спортивною роботою понад 20 %.

Виплата стипендії Маловисківської громади «Гордість громади» талановитим спортсменам.

Створення належних умов для занять фізичною культурою та спортом дітей, молоді та інших категорій населення.

4.Розвиток культурного простору та збереження культурної спадщини

Основні проблемні питання

низькі темпи розвитку цифрових технологій в галузі, недостатність фінансових ресурсів та креативних ідей уповільнюють формування сучасного культурного середовища та розвиток креативних індустрій;

низький стан матеріально-технічного забезпечення закладів культури, потреба у поточних та капітальних ремонтах об'єктів.

забезпечення безпечних умов праці та функціонування закладів, виконання заходів з протипожежної охорони та охорони праці, виконання заходів з енергозаощадження, термомодернізації .;

низький рівень діджиталізації та промоції туристичної сфери.

удосконалення вітражів, стендів, планшетів для розміщення на них експонатів в музеї;

відсутність ремонтних робіт на об'єктах культурної спадщини; неналежне фінансування паспортизації об'єктів культурної спадщини, виготовлення облікової документації на об'єкти.

Основні пріоритети

- Реалізація державної політики у галузі культури;
- забезпечення конституційного права мешканців громади на задоволення культурних потреб, підвищення рівня аматорської та професійної творчості, зростання культурного та мистецького потенціалу громади;
- збереження існуючої мережі закладів культури; збереження народних традицій, звичаїв, обрядів;

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

- забезпечення стабільної роботи закладів культури в умовах воєнного стану;

- застосування нових моделей управління закладами культури, підвищення їх ефективності;
- створення нових сучасних креативних просторів, культурних продуктів;
- упровадження нових форм та методів роботи в закладах культури, підвищення кваліфікації працівників закладів;
- сприяння роботі волонтерських, громадських, благодійних організацій на базі закладів культури;
- проведення концертних програм, театралізованих свят, конкурсів та фестивалів на високому професійному, художньому та організаційному рівнях;
- залучення до активного культурно-мистецького життя внутрішньо переміщених осіб, створення умов рівного доступу мешканців до культурних процесів;
- ефективне використання бюджетних коштів;
- посилення та урізноманітнення підтримки сучасної мистецької творчості, створення культурно-мистецьких програм, забезпечення поповнення бібліотечних фондів художніми, науково-популярними, мистецькими виданнями українською мовою та мовами національних меншин, розширення застосування новітніх інформаційних технологій у бібліотечній та музейній справі.

Очікувані результати

- збереження належних умов функціонування базової мережі закладів культури Маловисківської міської територіальної громади;
- забезпечення безпеки в закладах культури;
- урізноманітнення культурно-мистецького середовища, забезпечення подальшого розвитку культури та мистецтва, втілення нових мистецьких проєктів;
- розширення цільової аудиторії, залучення до культурних подій всіх верств населення;
- створення належних умов для навчального процесу в мистецьких школах;
- забезпечення творчого, інтелектуального, духовного розвитку молоді;
- сприяння розвитку та популяризації української культури як базового фундаменту розвитку особистості;
- створення належних умов для здобуття початкової мистецької освіти;
- збереження та популяризація об'єктів культурної спадщини;
- проведення перевірки стану (інвентаризації) об'єктів культурної спадщини;
- здійснення заходів, спрямованих на розвиток туристичної галузі;
- розширення мережі туристично-екскурсійних маршрутів;
- підвищення рівня професіоналізму працівників галузі;
- покращення матеріально – технічної бази закладів культури та мистецької освіти;
- забезпечення вільного доступу до закладів культури осіб з обмеженими фізичними можливостями.

5. Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Основні проблемні питання

- забезпечення Реалізації права дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, на виховання у сім'ї, їх соціалізації у суспільстві, влаштування дітей родинної групи на виховання до однієї сім'ї;
- забезпечення стовідсоткове соціальне супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, які функціонують на території міської територіальної громади,;
- забезпечення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, житлом, відповідно до Міської програми, затвердженої рішенням сесії Маловисківської міської ради від 30.08.2024

№2001, затверджено Міську програму «Забезпечення соціальним та впорядкованим житлом дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа» на території Маловисківської територіальної громади у період з 2024 - 2026 років;

- недостатній рівень участі молоді у суспільному житті, у тому числі молодіжних та дитячих громадських організацій та у процесах ухвалення рішень, що стосуються вирішення питань молоді;
- низька активність молоді в політичному житті країни як на державному, так і на регіональному та місцевому рівнях;
- низький рівень компетентностей, необхідних молоді для свідомого вибору професії, кар'єрного розвитку, здійснення підприємницької діяльності та розвитку лідерських якостей;
- підготовка молоді до сімейного життя, відповідального ставлення молоді до планування сім'ї та власного репродуктивного здоров'я;
- недостатньо сформовані навички здорового способу життя та розуміння важливості комплексної турботи про фізичне та психологічне благополуччя.

Основні пріоритети

- Запобігання соціальному сирітству, надання комплексної допомоги сім'ям з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- Реалізація права дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, на виховання у сім'ї, їх соціалізації у суспільстві, влаштування дітей родинної групи на виховання до однієї сім'ї;
- Пошук кандидатів в усиновителі, опікуни, піклувальники, прийомні батьки та батьки-вихователі;
- Забезпечення соціальним та впорядкованим житлом дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа.
- Створення сприятливих умов та можливостей для розвитку і самореалізації молоді, її участі та інтеграції у суспільне життя, формування її громадянської позиції.- налагодження роботи молодіжних центрів та просторів.
- Налагодження роботи молодіжних центрів та просторів, залучення до їх роботи молоді, організація якісного дозвілля молоді;
- Ознайомлення з процесами державотворення та діяльністю органів місцевого самоврядування, а також їх посадових осіб, залучення до служби в органах місцевого самоврядування;
- Надання в установленому порядку фінансової підтримки молодіжним організаціям для реалізації їх суспільно важливих проєктів;
- Формування розуміння потреби навчатися впродовж життя та потреби фізичного, емоційного, інтелектуального розвитку;
- Розвиток медіаграмотності, пошук і отримання доступу до найбільш якісних інформаційних ресурсів.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

- раннє виявлення, облік та надання соціальної підтримки сім'ям з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах.
- Взаємодія суб'єктів соціальної роботи щодо своєчасного виявлення сімей із дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах, та сімей, у яких існує ризик порушення прав дітей.
- створення ефективних механізмів підтримки сімей з дітьми, що поєднують фінансову, матеріальну допомогу та послуги різного соціального спрямування, спрямовані на допомогу батькам з виконання своїх обов'язків з догляду, виховання дітей, подолання складних життєвих обставин та збереження біологічної родини для дитини.

- надання соціальних послуг батькам, позбавленим батьківських прав, або в яких відібрано дітей без позбавлення батьків батьківських прав, спрямованих на повернення дітей на виховання до біологічних сімей.
- взаємодія закладів охорони здоров'я, закладів надання соціальних послуг щодо взаємoinформування про жінок, які мають намір/відмовились від новонародженої дитини, проведення у разі потреби відповідної роботи із соціальної підтримки матері з метою зміни її намірів і створення сприятливих умов для виконання нею обов'язків з виховання та утримання дитини.
- розширення мережі патронатних сімей на території міської територіальної громади з метою тимчасового догляду, виховання та реабілітації дитини в сім'ї патронатного вихователя на період подолання дитиною, її батьками або іншими законними представниками складних життєвих обставин
- подальше впровадження інклюзивної освіти на території міської територіальної громади у закладах дошкільної та загальної середньої освіти.
- своєчасне інформування служби у справах дітей та КП «Маловисківський центр надання соціальних послуг» закладами освіти про виявлення випадків вчинення насильства у сім'ях відносно дітей або реальної загрози його вчинення, ухилення батьків від виконання батьківських обов'язків
- влаштування не менше 95% позбавлених протягом року дітей до сімейних форм виховання.
- охоплення сімейними формами виховання дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, у міській територіальній громаді, на рівні не нижче 94%.
- функціонування Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти» з метою належного ведення обліку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб, які бажають взяти їх на виховання та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах.
- постійне інформування громадськості про форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання дітей та підтримку, яку надає держава сім'ям, які взяли на виховання таку дитину. Забезпечити виготовлення та розповсюдження друкованої продукції щодо різних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
- постійний пошук та відбір потенційних кандидатів в опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі в залежності від кількості дітей, які сиротіють протягом року в міській територіальній громаді та кількості дітей, які перебувають на первинному обліку служби у справах дітей, виховуються в закладах інституційного догляду та виховання дітей.
- проведення роботи в закладах загальної середньої освіти міської територіальної громади з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, щодо їх інтеграції до сімейних форм виховання
- стовідсоткове соціальне супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, які функціонують на території міської територіальної громади;
- тримати на постійному контролі умови утримання та виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у сім'ях опікунів/піклувальників, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу;
- забезпечення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, житлом, відповідно до Міської програми, затвердженої рішенням сесії Маловисківської міської ради від 30.08.2024 №2001, затверджено Міську програму «Забезпечення соціальним та впорядкованим житлом дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа» на території Маловисківської територіальної громади;
- своєчасність призначень державних соціальних виплат допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в сім'ях опікунів/піклувальників, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу.

- забезпечити самореалізацію обдарованої молоді шляхом її виявлення та підтримки під час проведення конкурсів, виставок;
- забезпечити новий рівень інформованості та обізнаності молоді з життєво значущих питань;
- сприяти підвищенню громадської активності учнівської молоді,
- впровадити нові форми дозвілля та відпочинку молоді, облаштувати молодіжні простори та збільшити частку активної молоді;
- підтримувати ініціативні молодіжних об'єднань, сприяти їх роботі.
- підвищити інформованість молоді про історичне та культурне минуле українського народу.

Очікувані результати

Залучення додаткових коштів, не заборонені чинним законодавством України для забезпечення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа, житлом;

- забезпечити дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, особами з їх числа, кімнатами у приміщеннях гуртожитків;
 - забезпечення соціальним житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, особами з їх числа;
 - виявлення житла, що належить дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа, житло, яке може бути успадковане;
 - збереження житла, що належить дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування та особам з їх числа, що в свою чергу призведе до зменшення кількості дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, які потребують поліпшення житлових умов, надання соціального жила;
 - реконструкція існуючих об'єктів нерухомого майна жилих квартир/будинків, а також переобладнання нежилых квартир/будинків у жилі, відповідно до затверджених норм житла щодо площі та планування для дітей-сиріт, дітей, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа,;
 - придбання житла на території Маловисківської територіальної громади, дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа з вторинного ринку;
- виплатити грошові компенсації дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа, за належні їм для отримання жилі приміщення.

Забезпечення нового рівня інформованості та обізнаності молоді з життєво значущих питань;

Впровадження нових форм дозвілля та відпочинку молоді, забезпечення їх самореалізації;
Підвищення рівня знань з адміністративної та кримінальної відповідальності, правової культури та покращення криміногенної ситуації серед молоді в громаді;

Підтримка розвитку спільних ініціатив молодіжних об'єднань, учнівської молоді громади;
Зменшення загроз щодо психічних тиску на молодь через мережу Інтернет та соціальні мережі, покращення рівня психологічного благополуччя молоді та ментального здоров'я;
Активізація діяльності молодіжних громадських організацій просторів, створення умов для реалізації молодіжних ініціатив, підвищення рівня громадської активності та патріотичної свідомості молоді.

6. Соціальний захист населення, підтримка учасників бойових дій та членів їх сімей, підтримка внутрішньо переміщених осіб

Основні проблемні питання

- зростання кількості громадян, які потребують отримання розширеного кола соціальних послуг, у т.ч. внутрішньо переміщені/евакуйовані особи.

- низький рівень матеріального рівня життя вразливих та соціально незахищених верств населення Маловисківської міської територіальної громади.

Основні пріоритети

- надання адресної підтримки незаможним верствам населення та залучення до співробітництва громадські організації діяльність яких має соціальну спрямованість;
- створення належних умов для забезпечення життєдіяльності внутрішньо переміщених та/або евакуйованих осіб.

Пріоритетні завдання та заходи розвитку

- забезпечення виконання запланованих заходів передбачених затвердженими Програмами соціального спрямування ;
- забезпечення всебічної підтримки Захисників і Захисниць України та членів їх родини
- забезпечення роботи комісій та робочих груп відповідного соціального напрямку;
- підтримка соціально вразливих верств населення;
- соціальна підтримка внутрішньо переміщених та/або евакуйованих осіб;
- забезпечити прийом документів на всі види державних соціальних допомог, пільг і житлових субсидій та передачу їх з використанням ПК «ПС «Соціальна громада» та ЄІССС
- забезпечення стабільного функціонування соціальних закладів з надання соціальних послуг;
- проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу з питань соціального захисту населення. ;
- забезпечення підбору дітей для оздоровлення за кошти державного бюджету;
- збільшення спектру соціальних послуг.

Очікувані результати

- надання допомоги мешканцям Маловисківської міської територіальної громади відповідно до Програми соціального характеру на 2025 рік;
- сприяння збереженню закладів соціального захисту Маловисківської міської територіальної громади та розширення сфери послуг;
- надання соціальних послуг соціально незахищеним верствам населення та ВПО
- надання послуг жінкам та дітям, які постраждали від домашнього насильства.

2.3. Створення комфортних умов проживання на території громади

1. Житлово-комунальне господарство, впровадження заходів з енергозбереження

Основні проблемні питання

- комунальна інфраструктура зношена: вулиці та дороги громади потребують капітального та поточного ремонту покриття;
 - значна кількість парків, скверів, бульварів, кладовищ потребують догляду та приведення до належного експлуатаційного стану;
 - проблемою громади є відсутність врегулювання поводження зі сміттям. Не достатнє забезпечення матеріальної бази комунального підприємства “ Мала Виска Водоканал ”, на сьогодні все ще відсутнє сортування сміття та правильне поводження з ним, що призводить до спалювання сміття та появи нелегальних звалищ.
- Існуюча система поводження з побутовими відходами на території громади характеризується:
- недостатнім рівнем охоплення населення послугами з вивезення побутових відходів; недостатньою кількістю, фізичним зносом наявного обладнання для транспортування

побутових відходів, що не дозволяє надавати послуги з вивезення побутових відходів на належному рівні;

- відсутність роздільного збирання побутових відходів, у тому числі небезпечних відходів у складі побутових;
- відсутністю підприємства з переробки сміття.
- автомобільний парк спеціалізованих машин (для збору та перевезення твердих побутових відходів та для утримання вулично-дорожньої мережі у літньо-зимовий період) потребує оновлення;
- проблемним залишається питання полігону твердих побутових відходів, впровадження роздільного збору ТПВ та переробці цих відходів;
- значне енергоспоживання галузі, через застаріле обладнання, високі питомі витрати та втрати матеріальних і енергетичних ресурсів при наданні комунальних послуг;
- недосконала тарифна політика зумовила хронічну і постійно зростаючу збитковість обслуговуючих підприємств.

Основні пріоритети

Реалізація комплексу заходів, спрямованих на підвищення ефективності та надійності функціонування житлово-комунального господарства та забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення у наданні житлово-комунальних послуг належної якості.

Підвищення рівня благоустрою громади за рахунок належного утримання об'єктів міського благоустрою, проведення їх поточного та капітального ремонтів та виконання інших заходів.

Пріоритетні завдання та заходи

- продовження капітального та поточного ремонту освітлення вулично - дорожньої мережі населених пунктів громади;
- проведення заходів з обслуговування вуличного освітлення по території ТГ;
- утримання і розвиток об'єктів благоустрою, в тому числі санітарне утримання місць загального користування (парки, рекреаційні зони, сквери та майданчики, пам'ятки культурно історичної спадщини, площі, проспекти, вулиці, дороги, провулки, пішохідні та велосипедні доріжки, кладовища) та інші території загального користування.
- виконання комплексу технічних робіт при підготовці та проведенню культурно-масових заходів;
- забезпечення технічного переоснащення галузі на основі широкого застосування вітчизняних і зарубіжних науково-технічних досягнень, впровадження ресурсо - і енергозберігаючих технологій під час надання житлово-комунальних послуг;
- оснащення всіх споживачів житлово-комунальних послуг приладами обліку витрачання води і енергії;
- приведення тарифів на послуги до економічно обґрунтованих ;
- впровадження новітніх технологій очистки води та доведення її якості до санітарних норм питної води, призначеної для споживання;
- за рахунок коштів місцевих бюджетів, інших джерел;
- створення нових зелених насаджень;
- впорядкування прибудинкових територій населених пунктів;
- впровадження енергозберігаючих технологій вуличного освітлення;
- забезпечення підприємств житлово-комунального господарства громади сучасною технікою для вивезення/утилізації твердих побутових відходів і дотриманням екологічних стандартів;
- придбання нової техніки для комунальних підприємств громади;
- впровадження системи роздільного збирання сміття як у громаді, так і започатковувати по сільських населених пунктах громади ;

розробка схеми санітарної очистки території населених пунктів громади, а також забезпечення всіх населених пунктів можливістю централізованого збору та вивезення побутових відходів, приведення у належний стан місць видалення відходів; постійно тримати на контролі та проводити ліквідацію наявних стихійних сміттєзвалищ в громаді; проведення інформаційно-просвітницької кампанії серед населення щодо можливих наслідків відповідального поводження із відходами ; здійснювати заходи щодо утримання та обслуговування полігону ТПВ.

Очікувані результати

- підвищення рівня якості утримань території населених пунктів громади у належному стані, в її санітарному очищенні, збереженні об'єктів загального користування;
- зменшення шкідливого впливу побутових відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини;
- поліпшення санітарного та естетичного стану території громади та міста;
- освітлення території громади та міста відповідно до потреб;
- збільшення терміну придатності елементів благоустрою, зовнішнього освітлення та інших об'єктів благоустрою за рахунок технічного створення умов для очищення міста від забруднення побутовими відходами;
- забезпечення належних умов для проживання та відпочинку населення;
- забезпечення схоронності та відновлення зелених насаджень, які знаходяться на обслуговуванні підприємства.

2.Архітектурата містобудування, створення умов доступності та безбар'єрності

Проблемні питання

Відсутність містобудівної документації унеможливорює залучення інвесторів для будівництва нових об'єктів. При необхідності проведення нового будівництва виникає потреба розроблення детального плану території (де відсутні актуалізовані генеральні плани), що суттєво відтерміновує початок будівництва.

Також не врегульовано питання градації містобудівних умов і обмежень для різних об'єктів (для житла, промисловості тощо) і для різних населених пунктів (залежно від розміру, характеру економічного розвитку та природних ресурсів тощо), не врегульовані питання контролю за розробленням та реалізацією документації з просторового планування (містобудівної документації).

Відсутність безбар'єрного середовища не лише створює проблеми для громадян, але і призводить до загального погіршення добробуту кожної людини. Проблеми наявні у загальному доступі до інфраструктури (як фізичної, так і цифрової), а також у кожній сфері життя людини, зокрема ускладнений доступ до громадського транспорту та об'єктів фізичного оточення, відсутність адаптації інформації, сайтів та додатків для всіх громадян, суспільне несприйняття, бар'єри у доступі до освіти, роботи. Крім того, недостатній рівень забезпечення статистичними даними не дає змогу точно визначити кількість людей, які щодня стикаються з тими чи іншими бар'єрами, та, як наслідок, ускладнює процес формування та реалізації державної політики для усунення цих бар'єрів.

Основні пріоритети

Важливе значення має дбайливе ставлення до історичних об'єктів і правильна інтеграція сучасної архітектури в їхній ландшафт. Для цього важливо розробити зонування: поверховість, функціональне призначення територій тощо.

Створення безперешкодного середовища для всіх груп населення, забезпечення рівних можливостей кожній людині реалізувати свої права, отримувати послуги на рівні з іншими шляхом інтегрування фізичної, інформаційної, цифрової, соціальної та громадянської, економічної та освітньої безбар'єрності до всіх сфер державної політики.

Пріоритетні завдання та заходи

розроблення документації з просторового планування (містобудівної документації), удосконалення її структури та забезпечення переходу від простого розподілу території за функцією до планування процесів розвитку територій з урахування ресурсів у часі;

закріплення провідного значення документації з просторового планування (містобудівної документації) у врегулюванні розвитку населених пунктів і територій;

проведення комплексної експертизи для всіх видів документації з просторового планування (містобудівної документації);

запровадження нового виду документації з просторового планування (містобудівної документації) на місцевому рівні – плану об'єднаної територіальної громади;

забезпечення доступності та публічності документації з просторового планування (містобудівної документації) через Державний реєстр документації з просторового планування (Реєстр просторового планування) на офіційному веб-сайт центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва, архітектури та містобудування.

Для успішного розвитку та розширення безбар'єрного простору необхідно сприяння його створенню в економічному, освітньому, інформаційному, фізичному та суспільно-громадському напрямках на території Маловисківської міської територіальної громади; сприяння забезпеченню координації дій органу місцевого самоврядування з місцевими органами виконавчої влади, інститутами громадянського суспільства та іншими суб'єктами з питань створення безбар'єрного простору на території Маловисківської міської територіальної громади;

впровадження системного підходу до формування безбар'єрного простору, та запровадження принципу універсального дизайну, а також підготовка пропозицій щодо удосконалення актів органу місцевого самоврядування; визначення шляхів, механізму і способів вирішення проблемних питань, що виникають під час реалізації державної політики у створенні безбар'єрного простору на місцевому рівні

Очікувані результати

Наявність затверджених детальних планів територій сприятиме відведенню земельних ділянок для містобудівних потреб, упорядкуванню існуючої транспортної та інженерної інфраструктури, залученню інвестицій у будівництво ;

створення відповідних інформаційних ресурсів на всю територіальну громаду та внесення їх до баз даних містобудівного кадастру і геопорталу, надасть можливість оперативно отримувати інформацію, швидко та якісно приймати управлінські рішення, надавати адміністративні послуги у сфері містобудування;

створення прозорого, ефективного та неконфліктного механізму урахування громадських інтересів при розробленні документації з просторового планування (містобудівної документації);

вирішення проблем неузгодженості земельного та містобудівного законодавства шляхом розроблення класифікатора функціонального призначення територій, узгодженого із класифікатором цільового призначення земельних ділянок ;

визначення та суспільна підтримка стратегічного курсу громади у сфері створення безбар'єрного простору, послідовна реалізація якого дасть можливість кожній людині:

отримати безперешкодний доступ до об'єктів фізичного оточення;

отримати рівні умови участі у всіх сферах життя суспільства;

отримати умови та рівні можливості для занять фізичною культурою та спортом;

отримати рівні умови та можливості для культурного (мистецького) та/або креативного вираження, провадження культурної діяльності; доступу до культурних послуг, культурних цінностей, культурної спадщини та інформації про них;
отримати рівні можливості та вільний доступ до освіти;
отримати рівні умови та можливості у сфері зайнятості, а також заняття підприємництвом.

3. Підвищення якості надання адміністративних послуг

Проблемні питання

необхідність забезпечення високого рівня зручності та комфорту відвідувачів відділу ЦНАП для отримання адміністративних послуг з урахуванням кращих європейських та вітчизняних стандартів якості в діючих умовах обмеженої площі приміщення;

необхідність подальшого розширення Переліку адміністративних послуг, що надаються через відділ адміністративних послуг Маловисківської міської ради.

Основні пріоритети

забезпечення правових і організаційних засад отримання адміністративних послуг Маловисківської міської ради у відповідності до вимог чинного законодавства;
подальший розвиток та вдосконалення роботи відділу надання адміністративних послуг Маловисківської міської ради

Пріоритетні завдання та заходи

забезпечення надання адміністративних послуг в умовах дії воєнного стану та після його завершення;

надання адміністративних послуг на сталому високому рівні з урахуванням кращих вітчизняних та європейських практик;

розширення Переліку адміністративних послуг;

участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, що регулюють сферу надання адміністративних послуг в умовах реформи децентралізації, активна участь в роботі Всеукраїнської асоціації центрів надання адміністративних послуг;

подальша діджиталізація та цифрова трансформація сфери надання адміністративних послуг.

Очікувані результати

розширення діючого Переліку адміністративних послуг;

- покращення інформування мешканців Маловисківської міської територіальної громади та внутрішньо переміщених осіб з питань надання адміністративних послуг;

- покращення якості надання адміністративних послуг;

- зменшення часових витрат на отримання інформації про адміністративні послуги.

4. Охорона навколишнього природного середовища

Проблемні питання

Вирішення питання щодо розробки проєктів землеустрою земельних ділянок під сміттєзвалищами громади, що надасть змогу привести їх у відповідність до норм земельного законодавства.;

збереження та відтворення лісового фонду; накопичення, збирання та захоронення твердих побутових відходів.

Основні пріоритети

поліпшення екологічного стану навколишнього природного середовища та запобігання забрудненню навколишнього природного середовища у процесі соціально-економічного розвитку громади.

Пріоритетні завдання та заходи

впровадження природно-охоронних заходів зі збереження та відновлення лісів; поводження з відходами;

впровадження заходів, спрямованих на зменшення прямого та опосередкованого впливу людей і господарств на природу в цілому та (або) окремі її елементи;

впровадження заходів, спрямованих на формування сприятливого та безпечного навколишнього середовища, комфортного для проживання мешканців;

захист атмосферного повітря, водних, земельних ресурсів від забруднення та виснажливого використання;

охорона, екологічне оздоровлення та відтворення водних об'єктів (відповідно до вимог Водного кодексу України та інших актів законодавства щодо охорони водності малих річок);

забезпечення доступу населення до якісної та безпечної питної води;

організація централізованого водопостачання відповідно до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» в м. Мала

Виска та 3 селах громади;

будівництво каналізаційних очисних споруд для господарсько-побутових стічних вод; поліпшення ситуації у сфері поводження з відходами;

озеленення територій санітарно-захисних зон;

формування культури споживання та поваги до навколишнього природного середовища;

залучення жителів територіальної громади до вирішення екологічних проблем;

проведення просвітницької кампанії, спрямованої на підвищення культури населення громади поводження з твердими побутовими відходами;

забезпечення охорони земель, відтворення екосистем, удосконалення структури

земельних угідь та напрямів господарської діяльності з метою формування оптимального співвідношення земельних угідь, підтримання екологічної безпеки і рівноваги території та досягнення нейтрального рівня деградації земель та запобігання подальшій ерозії ґрунтів;

упорядкування орних земель шляхом виведення з їх складу схилів, земель водоохоронних зон, ерозійно небезпечних та інших непридатних до розорювання угідь; відтворення

лісів, створення нових та реконструкції існуючих полезахисних смуг та інших зелених насаджень; відновлення деградованих земель, степових та інших антропогенно змінених екосистем, створення і відновлення сіножатей та пасовищ; збереження водності річок та

дотримання режиму водоохоронних зон, прибережних смуг;

здійснення природоохоронних заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

підвищення енергетичної ефективності і енергозбереження в основних сферах життєзабезпечення територіальної громади;

сприяння реалізації проектів щодо будівництва, модернізації і реконструкції каналізаційних систем та очисних споруд;

дотримання вимог законодавства у сфері захисту довкілля, природних ресурсів, охорони громадського здоров'я при реалізації цілей та завдань Програми.

Враховуючи обмежені фінансові можливості місцевого бюджету, виконання у повному обсязі основних заходів та завдань щодо забезпечення екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату не обмежується реалізацією цієї Програми та заходами з її виконання, а в подальшому може доповнюватися шляхом: внесення змін до цієї Програми; розроблення місцевих цільових програм розвитку, проектів екологічного спрямування, інвестиційних проектів, додаткових заходів, зокрема щодо запобігання та адаптації до зміни клімату територій та найбільш вразливих галузей та об'єктів інфраструктури громади, розвитку об'єктів і територій національної екологічної мережі, природно-заповідної справи та посилення екологічної безпеки територій і населення; поліпшення ситуації у сфері поводження з твердими побутовими відходами; розбудови та модернізації мережі водопостачання та водовідведення, охорони громадського здоров'я, які мають бути основою для розроблення усіх видів проектної документації при

здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності.

Очікувані результати

охорона та раціональне використання земель;
зменшення негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людини;

ліквідація стихійних звалищ ТПВ та упорядкування звалищ (полігонів);
проведення механізму сортування сміття (подальший видобуток біогазу);
збереження зелених насаджень на території громади за рахунок висадження молодняка, боротьби з бур'янами та амброзією, озеленення вулиць;
підвищення рівня екологічної культури, знань та інформованості населення.

5. Транспорт та дорожнє господарство

Проблемні питання

Безпечне, якісне задоволенню потреб населення у послугах транспорту. Активізація роботи щодо утримання доріг в належному технічному стані, підвищення якості та рівня безпеки перевезень пасажирів та вантажів.

Пріоритетні завдання та заходи

забезпечення мешканців міста та сіл транспортним сполученням та створення умов для його безперервного та безпечного функціонування;
здійснення заходів по забезпеченню безпеки руху автотранспорту та перевезення пасажирів;
поліпшення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури;
проведення капітального ремонту доріг комунальної власності;
проведення поточного ремонту вулиць, доріг комунальної власності громади;
підвищення рівня інформаційного забезпечення учасників дорожнього руху.

Очікувані результати

Збільшення кількості відремонтованих доріг комунальної власності та доріг обласного значення

3. Підтримка збройних сил України та інших військових формувань, цивільний захист населення, правоохоронна діяльність, допомога регіонам, постраждалим від бойових дій внаслідок воєнної агресії російської федерації

Проблемні питання

мала кількість захисних споруд готових до використання за призначенням;
необхідність оновлення матеріально-технічної бази, інженерної і спеціалізованої техніки ДСНС, суб'єктів господарської діяльності, залучення якої планується для ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
низька обізнаність населення щодо дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Основні пріоритети

Сприяння вирішенню питань, пов'язаних із задоволенням потреб, військовослужбовців військових частин Збройних Сил України, надання допомоги у забезпеченні військових частин пально-мастильними матеріалами, матеріально технічними засобами та інше ;
сприяння забезпеченню Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, озброєнням, військовою та іншою технікою, сучасними системами відеоспостереження (в тому числі - дронами), засобами

зв'язку, продовольством, речовим майном, транспортними засобами, іншими матеріальними та фінансовими ресурсами та інше, пов'язаними з організацією життєдіяльності відповідних підрозділів ЗСУ, Територіальної оборони, добровольчих формувань, підрозділів СБУ, Національної Гвардії; виконання визначених завдань і заходів, пов'язаних із організацією територіальної оборони громади; сприяння виконанню заходів формування та функціонування добровольчого формування громади; підготовка громадян України до національного спротиву; придбання спеціальної комунальної техніки з метою виконання заходів правового режиму воєнного стану, у тому числі шляхом надання субвенції обласному бюджету Кіровоградської області.

Захист населення і територій громади від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, реалізація державної політики у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій шляхом системного здійснення першочергових заходів щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Для поліпшення цивільного захисту населення є необхідність у створенні резерву продовольчих і промислових товарів першої необхідності для особового складу сил цивільного захисту під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, постраждалого населення, захисних споруд цивільного захисту, пунктів управління та забезпечення речовим майном пунктів санітарної обробки людей.

Вирішення проблемних питань у сфері пожежної безпеки в населених пунктах та на об'єктах громади планується проводити шляхом впровадження організаційних засад функціонування системи протипожежного захисту на всіх рівнях, підвищення ефективності управління з боку органів місцевого самоврядування з питань забезпечення пожежної безпеки, удосконалення ресурсної бази.

Пріоритетні завдання та заходи

забезпечення нормальних умов роботи відповідальних осіб, комісії з питань ТЕБ та НС, які пов'язані з виконанням організаційних робіт по забезпеченню захисту населення і територій від НС техногенного та природного характеру;

створення матеріального резерву для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків;

здійснення запобіжних заходів у разі загрози виникнення надзвичайної ситуації;

ліквідація надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру,

терористичних проявів та їх наслідків;

відшкодування шкоди особам, які постраждали від НС техногенного та природного характеру чи терористичних актів, згідно законодавства;

відшкодування матеріальних збитків підприємствам, закладам, населенню, яке постраждало від НС техногенного та природного характеру чи терористичних актів, згідно законодавства;

створення системи оповіщення населення в умовах стихійного лиха, при загрозі і виникненні цілодобова робота ситуаційного центру безпеки міста і «гарячої» телефонної лінії;

безперебійна робота та розвиток міської мережі відеоспостереження;

контроль за дотриманням правил поведінки в рекреаційних зонах міста;

забезпечення громадського порядку і громадської безпеки на території громади;

сприяння органам внутрішніх справ у виявленні і запобігання кримінальних та адміністративних правопорушень;

участь у боротьбі з дитячою бездоглядністю і правопорушеннями неповнолітніх;

участь у забезпеченні безпеки дорожнього руху;

надання допомоги потерпілим, участь у рятуванні людей та підтриманню громадського порядку при виникненні ситуацій надзвичайного стану.

підвищення обороноздатності та територіальної цілісності України, захисту прав та свобод мешканців Маловисківської міської територіальної громади;

організація та участь у здійсненні заходів, пов'язаних з виконанням завдань територіальної оборони;

зменшення ризику виникнення надзвичайних ситуацій і небезпечних подій;
підвищення рівня безпеки життєдіяльності населення і території від дії шкідливих факторів техногенного, природного, соціального характеру та мінімізація і ліквідація їх наслідків;

підтримка готовності до дій за призначенням сил цивільного захисту Маловисківської місцевої ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Кіровоградської області;

- запобігання виникненню умов, що сприяють вчиненню правопорушень та злочинів;
- удосконалення методів роботи з профілактики правопорушень;
- створення умов для проведення ефективної виховної роботи серед населення та шкільної молоді, підготовка громадян України до національного спротиву та підтримки збройних сил України;
- сприяння участі громадян та їх об'єднань у боротьбі зі злочинністю;
- створення умов безпечного і організованого відпочинку мешканців та гостей Маловисківської міської територіальної громади .

Очікувані результати

забезпечення організації цивільного захисту населення і території Маловисківської міської територіальної громади від надзвичайних ситуацій;

запобігання та зменшення ризиків (передумов) виникнення надзвичайних ситуацій;

забезпечення оборонної роботи, мобілізаційної підготовки та мобілізації на території Маловисківської міської територіальної громади;

організація та забезпечення співпраці з правоохоронними органами, громадськими об'єднаннями, формуваннями та іншими суб'єктами, утвореними для забезпечення заходів з охорони громадського (публічного) порядку та профілактики правопорушень.

4. Джерела фінансування Програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік, як короткостроковий прогностичний документ, не передбачає фінансування.

Пріоритетні цілі та напрямки Програми будуть реалізовані за рахунок взаємоузгоджених вузькогалузевих програм, розроблених структурними підрозділами Маловисківської міської ради.

Міські цільові програми, являються складовими Програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік, і передбачають фінансування з різних джерел, зокрема з міського, обласного, державного бюджетів, власних коштів підприємств та інших джерел не заборонених чинним законодавством (додаток 2). Реалізацію заходів Програми буде забезпечено за наявності фінансування з державного, обласного та міського бюджетів, коштів підприємств, міжнародних фінансових організацій та інвесторів, спонсорської допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством України.

Секретар ради

Леся ПОСТОЛЮК

Додаток 2
до рішення міської ради
від 26 грудня 2024 року №2241

ПЕРЕЛІК
міських цільових програм, фінансування яких передбачається здійснювати
у 2025 році за рахунок коштів бюджету міської територіальної громади

№ з/п	Назва програми	Дата та номер рішення ради про затвердження програми (з урахуванням змін)	Головний розробник та відповідальний виконавець Програми	Джерела фінансування	Обсяг фінансування міської програми на 2025 рік:	
					Всього тис.грн.	у т.ч. за рахунок коштів міського бюджету, тис.грн.

1	2	3	4	5	6	7
	в галузі освіти					
1	Міська цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання у Маловисківській ТГ на період до 2025 року	від 22 грудня 2021 року № 1178 зі змінами (від 18 травня 2023 року №1602)	Відділ освіти, молоді та спорту	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	13,0	13,0
2	Міська цільова соціальна	Від 22 грудня	Відділ освіти, молоді та	Бюджет	194,0	194,0

	програма «Молодь Маловисківщини» на 2022-2025 роки	2021 року №1177 зі змінами (від 30 серпня 2024 року №1989)	спорту	Маловисківської міської територіальної громади		
3	Програма розвитку фізичної культури і спорту Маловисківської міської ради на 2024-2026 роки	від 19 грудня 2023 року №1848	Відділ освіти, молоді та спорту	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	2005,0	2005,0
4	Комплексна Програма розвитку освіти Маловисківської міської ради на 2024-2026 роки	від 19 грудня 2023 року №1847 зі змінами (від 25 квітня 2024 №1933	Відділ освіти, молоді та спорту	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, державний, позабюджетні джерела	142 655,5	99 640,5
5	Програма реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на 2024-2027 роки	від 18 липня 2024 р. №1968	Відділ освіти, молоді та спорту	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, позабюджетні джерела	2773,4	2753,1
6	Програма комп'ютеризації та інформатизації закладів та установ освіти Маловисківської міської територіальної громади	Від 21 листопада 2024 року № 2229	Відділ освіти, молоді та спорту	Бюджет Маловисківської міської територіальної	1896,0	1896,0

	на 2024-2026			громади, позабюджетні джерела		
В галузі культури						
1	Комплексна Програма розвитку культури, краєзнавства та туризму у Маловисківській територіальній громаді на 2024 -2026роки	Рішення сорок п'ятої сесії восьмого скликання від 07.11.2023р. № 1808 зі змінами від 21 листопада 2024 року №2217	Відділ культури та туризму	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	16203,9	16203,,9
В сфері охорони здоров'я						
1	Програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги і Маловисківській міській громаді на 2024 -2026 роки	07.11. 2023 року №1806 (із змінами за №1980 від 30.08.2024)	КНП «Маловисківський ЦПМСД» Маловисківської міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	8020,0	8020,0
2	Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Маловисківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки	Рішення міської ради від 28.09.2023 року №1776 (зі змінами) ВІД 24.10.2024 РОКУ № 2196	КНП «Маловисківська лікарня»	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним	29 929,0	29 929,0

				законодавством		
В сфері житлово-комунального господарства						
1	Програма модернізації комунальних котелень Маловисківської міської територіальної громади на 2023-2025 роки	Від 18 травня 2023 року № 1614, зміни 25 травня 2023 року № 1651	Відділ містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	19734,0	19734,0
2	Програма фінансової підтримки комунального підприємства «Мала Виска Водоканал» на 2025-2027 роки	№ 2231 від 5.12.2024 року	КП «Мала Виска Водоканал»	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	5 400,0	5 400,00
3	Програма розвитку комунального підприємства «Мала Виска Водоканал» на 2024-2026 роки	№1852 від 28.12.2023 року зі змінами від 26.12.2024 року № 2239	КП «Мала Виска Водоканал»	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	20 730,0	20 730,0
4	Програма розвитку комунального підприємства «Мала Виска – МКП» на 2024-2026 роки	№1885 від 01.02.2024 р	КП «Мала Виска-МКП»	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	27 683,9	27 683,9
В сфері соціального захисту						
1	Про затвердження міської програми «Забезпечення соціальним та впорядкованим житлом дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського	30.08.2024 №2001	Служба у справах дітей Маловисківської міської ради	Бюджет міської територіальної громади, субвенція з державного	1700	1700

	підкування та осіб з їх числа» на території Маловисківської територіальної громади у період з 2024 - 2026 років			бюджету місцевим бюджетам, із залученням коштів фермерських господарств, підприємств, установ, організацій, професійних спілок, Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, позабюджетних фондів, добровільних внесків юридичних і фізичних осіб, інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством України		
2	Програма соціального захисту малозабезпечених верств населення Маловисківської міської територіальної громади на 2024-2026 роки	№ 1785 від 28 вересня 2023 року	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	432,37	432,37

			міської ради.			
3	Програма фінансування компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги та проживають на території Маловисківської міської територіальної громади на 2023-2025 роки	№ 1666 від 29 червня 2023 року	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради.	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	794,16	794,16
4	Програма про надання одноразової матеріальної допомоги громадянам Маловисківської міської територіальної громади на 2024-2026 роки.	№1827 від 30 листопада 2023 року (зміни № 1916 від 29 лютого 2024)	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради.	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	1022,05	1022,05
5	Комплексна програма соціальної підтримки ветеранів війни, захисників і захисниць України та вшанування пам'яті загиблих Маловисківської міської територіальної громади на 2024-2026 роки	№ 1915 від 29 лютого 2024 року (зміни від 30 вересня 2024 року)	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради, Маловисківська міська рада, КП Маловисківський центр надання соціальних послуг	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	4646,45	4646,45
6	Програма фінансової підтримки громадської організації «Ветерани Маловисківщини» на 2024-2026 року	№1784 від 28 вересня 2023 року	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради, Громадська	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	30,00	30,00

			організація «Ветерани Маловисківщини»			
7	Програма соціального захисту та підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2024 – 2026 роки	№ 1783 від 28 вересня 2023 року	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради, Маловисківська міська рада, комунальні підприємства, старости, структурні підрозділи міської ради, установи та організації громади.	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	250,00	250,00
8	Програма розвитку КП Маловисківський центр надання соціальних послуг на 2025-2027 роки	Затверджено рішенням ради від 24 жовтня 2024 року № 2204	КП Маловисківський центр надання соціальних послуг	, Бюджет Маловисківської міської територіальної громади Власні кошти від надання платних соціальних послуг	7453,4	7453,4
Інші галузі						
1.	Програма цивільного захисту Маловисківської міської територіальної громади на 2021-2025 роки	затвердженої рішенням міської ради від 05.03.2021 року № 309 (зі змінами від 28 вересня 2023	Виконавчі органи Маловисківської міської ради, Новоукраїнське РУ ГУ ДСНС України в Кіровоградській області	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, державний бюджет, обласний	8578,7	7078,7

		року №1780)		бюджет, інші джерела фінансування, не заборонені чинним законодавством		
2	Про внесення змін до Програми «Поліцейський офіцер громади» Маловисківської міської територіальної громади на 2023 – 2025 роки	від 30.11.2023 року №1823 зі змінами № 2220 від 24 .10.2024 року	Маловисківська міська рада , Головне управління Національної поліції Кіровоградської області Новоукраїнський РВП ГУНП в Кіровоградській області	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, державний інші джерела фінансування, не заборонені чинним законодавством	320.000	320.000
3	Програма розвитку місцевого самоврядування та сприяння відкритості і прозорості діяльності органів місцевого самоврядування Маловисківської міської територіальної громади на 2021 – 2025 роки	№ 420 від 6.04. 2021 року	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	1235,0	1235,0
4	Про внесення змін до Програми розвитку комунальної установи «МАЛОВИСКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ТРУДОВИЙ АРХІВ» на 2021 – 2025 роки»	№ 1471 від 24.11.2022 року	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	315,082	315,082

5	Програма розвитку земельних відносин на 2022-2026 роки	№1096 від 25.11.2021 року	Відділ земельних відносин міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	2450,0	2450,0
6	Програма забезпечення участі Маловисківської міської ради в ВАОМС Асоціації міст України на 2024-2026 роки	№ 1917 від 29.02 2024 року	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	18,5	18,5
7	Програми фінансового забезпечення представницьких витрат та інших заходів, пов'язаних з діяльністю Маловисківської міської ради на 2024-2026 роки	№ 2201 від 24.10.2024 року	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	500,0	500,0
8	Програма «Сприяння розвитку та зміцнення матеріальної бази військової частини на період 2023-2025 роки»	№1661 від 29.06.2023 року	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	3 000,0	3 000,0
9	Програма підтримки Збройних Сил України на 2025 рік»	№ 2240 від 26 грудня 2024 року	Відділ з питань мобілізаційної, оборонної роботи, надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	10 000,0	10 000,0

Секретар ради

Леся ПОСТОЛЮК

Додаток 3
до рішення міської ради
від 26 грудня 2024 року №2241

ЗАХОДИ
з виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Маловисківської міської ради на 2025 рік

№ з/п	Назва заходу	Термін виконання	Орієнтовна вартість тис. грн.	Джерела фінансування	Виконавці
В сфері містобудівної документації					
1	Виготовлення плану просторового розвитку громади	2025рік	500,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, інші джерела не забороненні чинним законодавством	Перший заступник міського голови, відділ містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства
2	Виготовлення містобудівної документації(генеральні плани)в тому числі	2025 рік	2100,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, інші джерела не забороненні чинним законодавством	Перший заступник міського голови, відділ містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства
	с.Олександрівка	2025рік	700,0		
	с.Паліївка	2025рік	700,0		
	с.Мануйлівка	2025рік	700,0		
Напрямок безбар'єрності					
1	Облаштування пандусами будівель структурних підрозділів міської ради в тому числі	2025 рік	62,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, відділ містобудування, архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства

	м.Мала Виска, будівля міського ЦНАП		40,0		
	с.Паліївка, приміщення старостинського округу		22,0		
2	Заміна дверей входної групи в тому числі	2025 рік	48,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету міської ради
	м.Мала Виска, будівля міського ЦНАП		16,0		
	с.Олександрівка, приміщення старостинського округу		16,0		
	с.Паліївка, приміщення старостинського округу		16,0		
3	Облаштування туалетів загального користування універсальними кабінками з можливістю заїзду до неї та переміщення по ній осіб у кріслах	2025 рік	40,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету міської ради
	м.Мала Виска, будівля міського ЦНАП		20,0		
	м.Мала Виска адміністративна будівля міської ради		20,0		
В галузі культури					
1	Проведення поточних ремонтів закладів культури в тому числі : Школа мистецтв Лутківський СК Вишневецький СК Паліївська СБ Лозуватська СБ Миролюбівська СБ Мануйлівська СБ Олександрівська СБ	2025 рік	695,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету міської ради
			150,0		
			250,0		
			250,0		
			25,0		
			5,0		
			5,0		
			5,0		
			5,0		
2	Проведення капітальних ремонтів закладів культури в тому числі: Будинок культури Бібліотека міська	2025 рік	2850,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету
			1350,0		
			1500,0		

					міської ради
3	Здійснення технічного переоснащення галузі культури через невідповідність сучасним вимогам	2025рік	95,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету міської ради
4	Проведення інвентаризації об'єктів культурної спадщини та виготовлення облікової документації на об'єкти	2025рік	100,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету міської ради
5	Проведення ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках та об'єктах культурної спадщини	2025рік	180,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету міської ради
6	Поповнення книжкового фонду Маловисківського бібліотечно-ресурсного центру та сільських бібліотек художніми, науково-популярними, мистецькими виданнями українською мовою та мовами національних меншин.	2025рік	50,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету міської ради
7	Поповнення та збереження музейного фонду; розширення застосування новітніх інформаційних технологій у музейній справі;	2025рік	50,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету міської ради
8	Забезпечення розвитку туризму в громаді; підвищення рівня діджиталізації та промоції туристичного напрямку; розширення мережі туристично-екскурсійних маршрутів.	2025рік	205,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих оргаів ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету міської ради
9	Придбання апаратури, музичних інструментів, сценічного одягу та взуття.	2025рік	180,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності ради ,Відділ культури та туризму виконавчого комітету міської

					ради
В галузі освіти					
1.	Ремонт огорожі КЗ «Мануйлівська гімназія - заклад дошкільної освіти» Маловисківської міської ради Кіровоградської області	2025 рік	65,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
2.	Ремонт покрівлі спортивного залу КЗ «Мануйлівська гімназія - заклад дошкільної освіти» Маловисківської міської ради Кіровоградської області	2025 рік	300,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
3.	Ремонт огорожі філії «заклад дошкільної освіти «Колосок» с. Олександрівка комунального закладу дошкільної освіти (ясла – садок) «Веселка »»	2025 рік	100,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
4.	Капітальний ремонт дитячої майстерні мистецтв КЗ «Маловисківська гімназія №4» Маловисківської міської ради Кіровоградської області.	2025 рік	600,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
5.	Ремонт огорожі КЗ Паліївська філія «Гімназія - заклад дошкільної освіти»	2025 рік	250,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів, Відділ освіти, молоді та спорту
6.	Ремонт огорожі КЗ «Лозуватська гімназія» Маловисківської міської ради Кіровоградської області	2025 рік	100,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
7.	Ремонт евакуаційних виходів будівлі комунального закладу дошкільної освіти (ясла – садок) «Веселка »»	2025 рік	800,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
8.	Облаштування навісних споруд для зберігання паливної деревини	2025 рік	667,0 300,0 500,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту

9.	Виготовлення проектно-кошторисної документації , по об'єкту нове будівництво модульної котельні для відділу освіти , молоді та спорту Маловисківської міської ради Кіровоградської області	2025 рік	200,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
10.	Будівництво модульної котельні для відділу освіти , молоді та спорту Маловисківської міської ради Кіровоградської області	2025 рік	2000,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
11.	Реконструкція укриття комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садочок) «Веселка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області	2025 рік	900,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
12.	Ремонт укриття Комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Ромашка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області	2025 рік	800,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
13.	Придбання котла на альтернативному виді палива філія ЗДО «Калинка с.Лозуватка КЗ дошкільної освіти (ясла-садок) «Веселка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області	2025 рік	130,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
14.	Придбання генераторів	2025 рік	2000,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту
15.	Встановлення блискавкозахистів	2025 рік	400,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,Відділ освіти, молоді та спорту

В галузі охорони здоров'я

1	Капітальний ремонт приміщення центрального корпусу КНП «Маловисківська лікарня»	2025рік	2900,0	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,КНП «Маловисківська лікарня»
2	Капітальний ремонт приміщення інфекційного відділення КНП «Маловисківська лікарня»	2025рік	2400,0	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,КНП «Маловисківська лікарня»
3	Капітальний ремонт систем водозабезпечення та водовідведення КНП «Маловисківська лікарня»	2025рік	1000,0	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,КНП «Маловисківська лікарня»
4	Поточний ремонт підвального приміщення центрального корпусу (укриття)	2025рік	270,0	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,КНП «Маловисківська лікарня»
5	Капітальний ремонт теплової мережі КНП «Маловисківська лікарня»	2025рік	183,0	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ,КНП «Маловисківська лікарня»
6	Заміна ліфтів у центральному корпусі КНП	2025рік	2000,0	Бюджет міської	Заступник міського голови з

	«Маловисківська лікарня» (2 шт)			територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	питань діяльності виконавчих органів, КНП «Маловисківська лікарня»
7	Проведення робіт із забезпечення пожежної безпеки та цивільного захисту території лікарні, будівель та споруд	2025 рік	150,0	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів, КНП «Маловисківська лікарня»
8	Придбання житла для медичних працівників	2025 рік	600,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів, КНП «Маловисківська лікарня»
9	Забезпечення надання реабілітаційної допомоги на умовах інклюзивності, доступності, безбар'єрності (придбання медичного обладнання, облаштування пандусів, сходових маршрутів тощо)	2025 рік	500,0	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «Маловисківська лікарня», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів, КНП «Маловисківська лікарня»

В сфері житлово - комунального господарства

1	Придбання автогідропідйомника на шасі	2025 рік	5000,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска МКП»
---	---------------------------------------	----------	--------	--	---

2	Придбання дорожньої щітки	2025 рік	180,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска МКП»
3	Придбання розкидача дорожніх сумішей	2025 рік	500,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска МКП»
4	Проведення робіт по очистці артезіанських свердловин	2025 рік	540,00	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
	Проведення робіт по заміні ветхого та зношеного трубопроводу	2025 рік	802,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
6	Придбання башні Рожновського	2025 рік	650,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
7	Витрати на закупівлю господарчих товарів будівельних матеріалів, електротоварів та обладнання, інвентарю, та інше для використання в роботі	2025 рік	360,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
			600,0	Власні кошти підприємства	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
8	Придбання поліетиленових труб (діаметр 40мм,50мм,90мм,110мм)	2025 рік	250,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
9	Будівництво свердловини (з виготовленням проектно-кошторисної документації)	2025 рік	1400,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ

10	Очистка каналізаційної мережі, самотічного колектора каналізаційної насосної станції за допомогою мулососу	2025 рік	250,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
11	Придбання сміттєвоза із заднім завантаженням контейнерів	2025 рік	4700,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
12	Придбання багатофункціонального екскаватора-погрузчика	2025 рік	4500,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
13	Придбання асенізатора-мулососу	2025 рік	2600,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
14	Здійснення відшкодування різниці в тарифах за надані послуги КП «Мала Виска Водоканал»	2025 рік	4000,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, інші джерела фінансування не	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
15	Кошти на оплату електроенергії КП «Мала Виска Водоканал»	2025 рік	1400,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, інші джерела фінансування не	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска-ВОДОКАНАЛ
16	Проведення поточного ремонту доріг (грейдерування, підсіпка) в т. ч.	2025 рік	1900,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска МКП»

<p>м. Мала Виска розрахункова площа проведення робіт (км.2) 0,11445 вул. Горіхова, В.Чабана, Костянтинівська, О. Ковтуна, Осипенка,Бесарабська, Гоголя, Г. Перебийноса, Князька, Професійна, Коперативна, І. Котляревського, Травнева, М.Проценко, , Мирна, Радісна, Є.Маланюка, Садова, Л.Українки. Українська, Квіткова, Млинова, Польова, Шевченка, Берегова, в Промениста, Сонячна, Степова, пров.Сонячний пров. Г. Красного, пров.Зарічний пров.Є. Маланюка</p>	2025 рік	484,0		
<p>с. Паліївка розрахункова площа проведення робіт (км.2) 0,246 вул. Берегова,Степова, Пятихатка, Молодіжна, Мічуріна, пров. Петрича, вул. Петрича(Витязева), пров. Покрови, пров. Патріотичний</p>	2025 рік	500,5		
<p>с. Мануйлівка розрахункова площа проведення робіт (км.2) 0,112 вул. Берегова, Садова, Миру, вул. Польова с. Лутківка вул. Молодіжна.</p>	2025 рік	564,5		
<p>с. Первомайське розрахункова площа проведення робіт 0,01(км.2)</p>	2025 рік	12,5		
<p>с. Олександрівка розрахункова площа проведення робіт 0,053(км.2) вул. Правди, Перемоги, Південна, Вербова, Польова с. Тарасівка та с. Новомиколаївка</p>	2025 рік	72,5		
<p>с. Мироліубівка розрахункова площа проведення робіт 0,0065 (км.2) вул. Центральна, вул. Софіївська с. Червона Поляна вул. Квіткова, Миру.</p>	2025 рік	20,0		

	с. Лозуватка розрахункова площа проведення робіт 0,088 (км.2) вул. Київська, Набережна, . Садова, Віктора Бойка пров. Перемоги, пров. Тихий, с. Димине вул. Берегова, Тараса Шевченка	2025 рік	246,0		
17	Проведення ямкового ремонту доріг (дорожнім ремонтером) в т.ч.	2025 рік	1500,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска МКП»
	м. Мала Виска розрахункова площа проведення робіт 1980 (м.2) вул. Європейська, Тобілевича, Центральна, Гоголя, Київська, Спортивна, Велігіна, Промислова, Шкільна, Шевченка, Матусівська, вул. Містечкова, Заводська, Бровченка, Калинова, пров. Професійний, пров. Авіаційний	2025 рік	796,1		
	с. Паліївка розрахункова площа проведення робіт 72(м.2) вул. Шкільна		32,9		
	с. Мануйлівка розрахункова площа проведення робіт 325(м.2) вул. Садова дамба, вул. Польова, вул. Набережна		131,0		
	с. Олександрівка розрахункова площа проведення робіт 130 (м.2) вул. Першотравнева, вул. Красна		65,7		
	с. Миролобівка розрахункова площа проведення робіт 280(м2) вул. Горбенка, Набережна, Вишнева, Південна		114,3		
	с. Лозуватка розрахункова площа проведення робіт 920(м2) вул. Миру, Степова, центр села с. Димине, вул. Молодіжна		360,0		

18	Забезпечення вулиць територіальної громади нічним вуличним освітленням(придбання матеріалів та стабільна експлуатація ЛЕП НВО та інше)	2025 рік	399,6	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, КП «Мала Виска МКП»
Земельні відносини					
1	Виготовлення технічної документації з нормативної грошової оцінки земельних ділянок в межах всієї території Маловисківської міської територіальної громади	2025 рік	500,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, відділ земельних відносин
2	Виготовлення проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж міста Мала Виска Новоукраїнського району Кіровоградської області	2025 рік	100,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, відділ земельних відносин
Підтримка Збройних Сил України					
1	Допомога військовим частинам Збройних Сил України, військовим частинам Сил територіальної оборони Збройних Сил України, І відділу Новоукраїнського ЦТК та соціальної підтримки м.Мала Виска	2025 рік	Обсяг фінансових ресурсів визначені відповідно до програмою	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, відділ з питань мобілізаційної, оборонної роботи, надзвичайних ситуацій та цивільного захисту
Цивільний захист					
1	Поповнення матеріального резерву для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій	2025 рік	Обсяг ресурсів визначені відповідно до програмою	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, відділ з питань мобілізаційної, оборонної роботи, надзвичайних ситуацій та цивільного захисту

2	Обладнання приміщень (будівель) закладів освіти, культури, охорони здоров'я та установ соціального захисту населення системами протипожежного захисту (здійснення їх технічного обслуговування та пожежного спостереження)	2025 рік	Обсяг фінансових ресурсів визначений відповідно до програмою	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, відділ з питань мобілізаційної, оборонної роботи, надзвичайних ситуацій та цивільного захисту, керівники структурних підрозділів
3	Встановлення системи оповіщення	2025 рік	Обсяг фінансових ресурсів визначений відповідно до програмою	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Перший заступник міського голови, відділ з питань мобілізаційної, оборонної роботи, надзвичайних ситуацій та цивільного захисту

Секретар ради

Леся ПОСТОЛЮК

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування

“Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік”

Розділ “Охорона навколишнього природного середовища”

Виконавець

ФОП Максимова Юлія Сергіївна, реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р..

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

Аналіз наданих даних виконується в геоінформаційних системах QGIS, SAGA за допомогою інструментів бази даних містобудівного кадастру QGISgp ©Yuliia Maksymova 2019 - 2022

juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

[twitter @juliesdata](https://twitter.com/juliesdata)

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

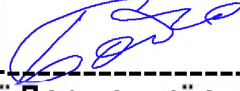
Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

Київ-2024

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Керівник, спеціаліст із SEO
та геоінформаційних
систем

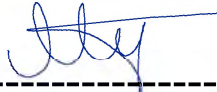

Бойко О.Ю.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 05-05 від 02 лютого 2022р.

Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із SEO,

Максимова Ю.С.

К.Т.Н. Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 05-16 від 02 лютого 2022р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	5
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
Зміст та основні цілі ДДП	6
Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	7
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	10
2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка	10
2.2. Стан атмосферного повітря	15
2.3. Зміни клімату та викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (парникові гази)	17
2.4. Радіаційний стан	21
2.5. Водні ресурси	21
2.6. Земельні ресурси, ґрунти та надра	30
2.7. Стан здоров'я мешканців	38
2.8 Біорізноманіття	46
2.10 Землі лісового фонду, паркові та рекреаційні насадження	61
2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	61
2.12 Екомережа	62
2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади	63
2.14 Історико-культурні об'єкти	64
2.15 Поводження з відходами	64
2.16 TOWS аналіз	71
2.17. Основні наявні екологічні проблеми території громади	73
2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	76
3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	83
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	85
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП	86
Основні міжнародні та національні зобов'язання	86
Процедура ОВД	96
Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	96
Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	96
6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	96
6.1 Атмосферне повітря	97
6.3 Водні ресурси	99

6.4 Земельні ресурси	100
6.5 Відходи	100
6.6 Біорізноманіття	101
6.7 Природоохоронні території	101
6.8 Здоров'я населення	101
6.9 Історико-культурна спадщина	102
6.10 Транскордонний вплив	102
6.11 Результати розділу	102
7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	105
8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	107
8.1 Вихідні дані для виконання оцінки	107
8.2 Використані інструменти та методи	107
8.3 Планувальні альтернативи	108
8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	110
8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки	110
9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	110
10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	115
11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	116

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДДП	Документ державного планування
ДСТУ	Державний стандарт України
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми
ОДА	Обласна державна адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
Програма	Ця Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік
Регіональна доповідь	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Кіровоградській області ¹
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку

1

<https://mepr.gov.ua/divalnist/napryamky/ekologichniy-monitorvnyq/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshn-oqo-seredovvshha-v-ukravini/>

ВСТУП

Замовник документу державного планування: Маловисківська міська рада Маловисківського району Кіровоградської області, 26200, Кіровоградська обл., Маловисківський р-н, м. Мала Виска, вул. Спортивна 6, тел.05258-51690, ел. адреса: mviskarada@ukr.net.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік" — ФОП Максимова Юлія Сергіївна (реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р.).

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі ДДП

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

В таблиці 1.1 наведено основні стратегічні, оперативні цілі та заходи, які планується реалізувати в межах Програми.

Таблиця 1.1

Напрями та заходи "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік"

Напрямок	Захід
Культура	Проведення капітальних та поточних ремонтів закладів культури
	Здійснення технічного переоснащення галузі культури через невідповідність сучасним вимогам
	Проведення інвентаризації об'єктів культурної спадщини та виготовлення облікової документації на об'єкти
	Проведення ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках та об'єктах культурної спадщини
	Поповнення книжкового фонду Маловисківського бібліотечно-ресурсного центру та сільських бібліотек художніми, науково-популярними, мистецькими виданнями українською мовою та мовами національних меншин.
	Поповнення та збереження музейного фонду; розширення застосування новітніх інформаційних технологій у музейній справі;
	Забезпечення розвитку туризму в громаді; підвищення рівня діджиталізації та промоції туристичного напрямку; розширення мережі туристично-екскурсійних маршрутів.
	Придбання апаратури, музичних інструментів, сценічного одягу та взуття.
Освіта	Ремонт огорожі КЗ «Мануйлівська гімназія - заклад дошкільної освіти» Маловисківської міської ради Кіровоградської області

	Ремонт покрівлі спортивного залу КЗ «Мануйлівська гімназія - заклад дошкільної освіти» Маловисківської міської ради Кіровоградської області
	Ремонт огорожі філії «заклад дошкільної освіти «Колосок» с. Олександрівка комунального закладу дошкільної освіти (ясла – садок) «Веселка »»
	Капітальний ремонт дитячої майстерні мистецтв КЗ «Маловисківська гімназія №4» Маловисківської міської ради Кіровоградської області.
	Ремонт огорожі КЗ Паліївська філія «Гімназія - заклад дошкільної освіти»
	Ремонт огорожі КЗ «Лозуватська гімназія» Маловисківської міської ради Кіровоградської області
	Ремонт евакуаційних виходів будівлі комунального закладу дошкільної освіти (ясла –садок) «Веселка »»
	Облаштування навісних споруд для зберігання паливної деревини
	Виготовлення проектно-кошторисної документації , по об'єкту нове будівництво модульної котельні для відділу освіти , молоді та спорту Маловисківської міської ради Кіровоградської області
	Будівництво модульної котельні для відділу освіти , молоді та спорту Маловисківської міської ради Кіровоградської області
Житлово-комунальне господарство	Оновлення технічно матеріальної бази (в т ч. придбання) - Автогідропідійомник на шасі; - Дорожня щітка; - Розкидач дорожніх сумішей.
	Очистка артезіанських Сverdловин, придбання машини для очистки А.С.
	Проведення робіт по заміні ветхого та зношеного трубопроводу
	Придбання башні Рожновського
	Витрати на закупівлю господарчих товарів будівельних матеріалів, електротоварів та обладнання, інвентарю, та інше для використання в роботі.
	Придбання поліетиленових труб діаметром 40мм,50мм,90мм,110мм
	Будування свердловини
	Очистка каналізаційної мережі,самотічного колектора каналізаційної насосної станції за допомогою мулососу

Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Інформацію щодо узгодженості ДДП із релевантними документами регіонального рівня наведено у таблицях нижче [1]. У таблиці 1.1. наведено положення про узгодженість ДДП із цілями Стратегії розвитку Маловисківської міської об'єднаної територіальної громади на 2017-2025 роки. Зауважимо, що визначені у Програмі завдання та заходи є достатньо узагальненими, тому їх вплив на довкілля має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі: при визначенні конкретних очікуваних результатів від провадження рішень ДДП та їх характеристик.

Інформація щодо узгодженості ДДП із Стратегією розвитку Маловисківської міської об'єднаної територіальної громади на 2017-2025 роки наведена в таблиці нижче.

Таблиця 1.2.
 Узгодженість основних положень ДДП їх положеннями Стратегії розвитку
 Кіровоградської області на 2021-2027 роки

	Цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки*			
Основні напрями ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
Освіта	○	+	+	○
Культура	○	○	+	○
Житлово- комунальне господарство	+	○	○	○
Основні напрями ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
	Цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки			

Примітка.* Роз'яснення до Цілей Стратегії розвитку Кіровоградської області:

СЦ.1. - Стратегічна ціль 1. "Конкурентоспроможна інноваційно-спрямована економіка, яка розвивається на засадах смарт-спеціалізації" полягає у створенні оптимальних умов для повного використання і нарощування наявного потенціалу та ефективного використання конкурентних переваг регіональної економіки.

СЦ.2. - Стратегічна ціль 2. "Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення" передбачає виконання завдань і здійснення заходів щодо стабілізації демографічної ситуації в області, забезпеченні рівного доступу до якісної освіти, послуг охорони здоров'я незалежно від місця проживання людей, підвищення матеріального добробуту населення.

СЦ.3. - Стратегічна ціль 3. "Сталий розвиток усіх територій" передбачає реалізацію комплексу заходів і проєктів, спрямованих на усунення диспропорцій у розвитку населених пунктів у сільській і міській місцевості, розвитку соціально-дорожньої інфраструктури, модернізації житлово-комунального господарства і розвиток житлового будівництва.

СЦ.4. - Стратегічна ціль 4. "Збереження екосистем та поліпшення екологічної інфраструктури" визначає завдання і проєкти щодо охорони навколишнього природного середовища, формуванню екологічної інфраструктури в області.

Інформацію щодо узгодженості ДДП із цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року наведено в таблиці нижче.

Таблиця 1.3
 Узгодженість ДДП із стратегічними цілями державної екологічної політики²

	Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року **				
Напрямок ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
Освіта	○	○	○	○	○

² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

Культура	○	○	○	○	○
Житлово- комунальне господарство	○	○	○	○	○
Напрямок ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
	Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року				

*Пояснення цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року:

"Ціль 1." - Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

"Ціль 2" - Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

"Ціль 3" - Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

"Ціль 4" - Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

"Ціль 5" - Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Інформація щодо узгодженості ДДП із Цілями сталого розвитку³ наведена в таблиці нижче.

Таблиця 1.4.
 Узгодженість основних положень ДДП із Цілями сталого розвитку

Напрямок ДДП	Цілі сталого розвитку																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Освіта	○	○	○	+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Культура	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
ЖКГ	○	○	○	○	○	○	○	○	+	○	○	○	○	○	○	○	○
Напрямок ДДП	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Цілі сталого розвитку																

Інформація щодо узгодженості ДДП із Стратегією розвитку Маловисківської міської об'єднаної територіальної громади на 2017-2025 роки наведена в таблиці нижче.

³ https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-06/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

Таблиця 1.5.

Узгодженість основних положень ДДП із Стратегією розвитку Маловисківської міської об'єднаної територіальної громади на 2017-2025 роки

Напрямок Програми	СЦ1	СЦ2	СЦ3	СЦ4	СЦ5
Освіта	+	0	0	0	0
Культура	0	0	0	+	0
Житлово- комунальне господарство	0	0	0	0	+

Примітка. Роз'яснення до стратегічних цілей Стратегії розвитку громади.

СЦ1 - Піклування про найвищу якість навколишнього середовища, застосування енергетичної ефективності та прагнення до використання ВДЕ.

СЦ2 - Забезпечення мешканцям стабільних умов для життя з власної праці, як у сільськогосподарському виробництві, так і на підприємствах і фірмах за посередництвом підтримки створення робочих місць та самозайнятості.

СЦ3 - Розвиток сфер культури, освіти, охорони здоров'я і громадянсько-патріотичної позиції мешканців за посередництвом задоволення цих потреб і створення нових можливостей у даній сфері.

СЦ4 - Відновлення пам'яті про видатні історичні події та відпрацювання на їх основі рушія для розвитку місцевого туризму, що може стати значним джерелом прибутків для мешканців.

СЦ5 - Задоволення потреб мешканців у сфері інфраструктурних та публічних послуг.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка

Громада розташована в центральній частині Кіровоградської області (Центр України), на річці Мала Вись, притоці Великої Висі, що належить до басейну Південного Бугу, на межі лісостепу та степу. Клімат – помірно-континентальний. Клімат помірно-континентальний північних степів з недостатнім зволоженням влітку. У другій половині літа на території громади та області часто встановлюється антициклонний тип погоди з високими температурами повітря до + 38 о С та тривалими посухами. Середні температури січня становлять -5,5°С, липня: +20,5°С. Основними характеристиками кліматичних умов є температура повітря, атмосферні опади тощо. Нижче розглянуто деякі з цих складових.

Більш докладні для території громади метеорологічні показники наведено на схемах нижче, за даними метеостанції Кропивницький [Simulated historical climate & weather data for Kropyvnytskyi - meteoblue].

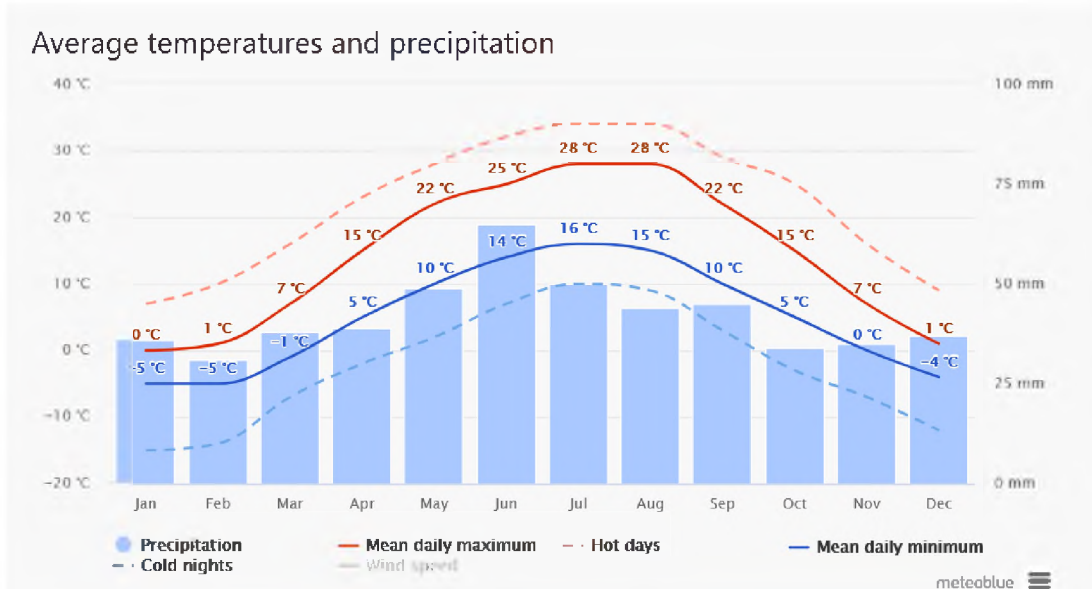

Рис.2.1. Середні температури та опади

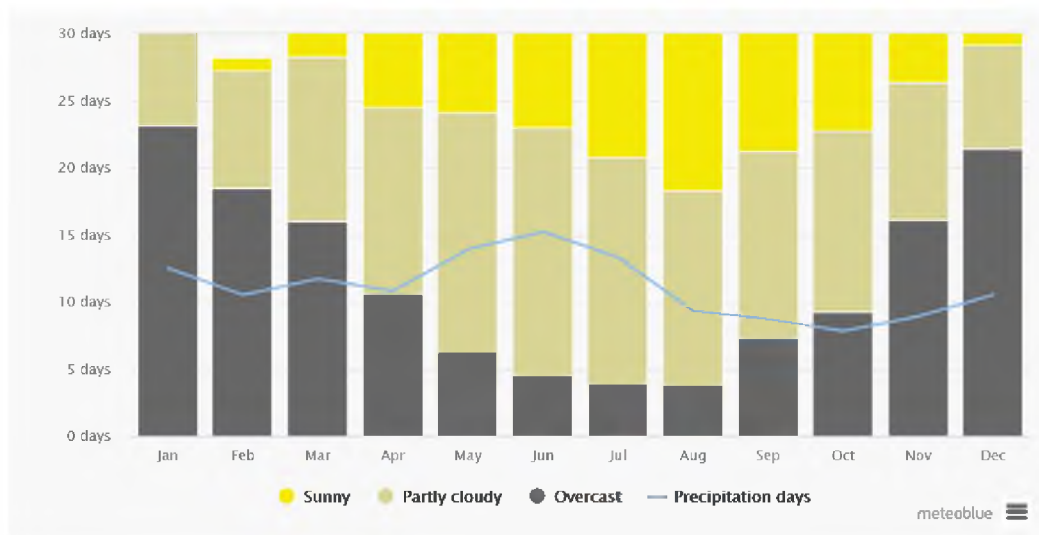

Рис.2.2. Співвідношення кількості сонячних та хмарних днів

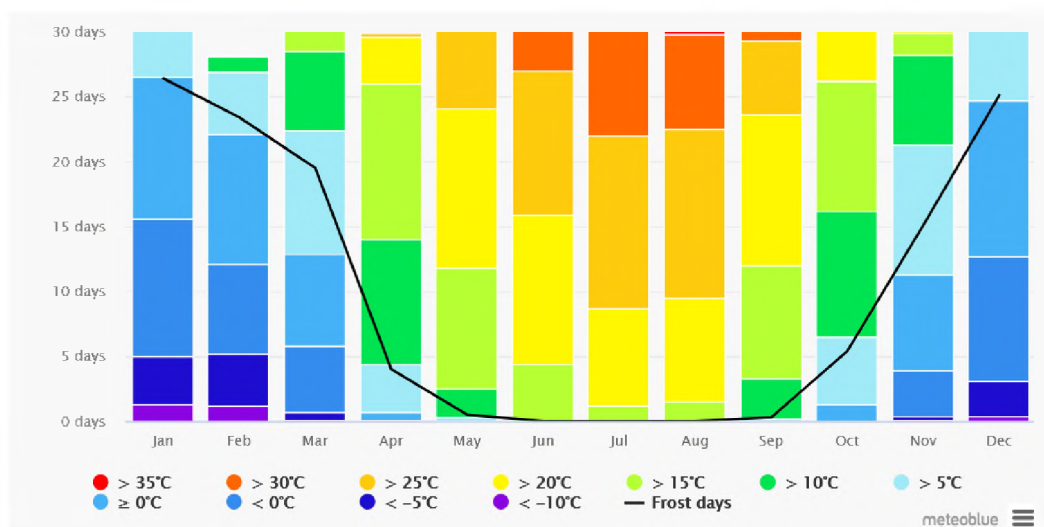

Рис.2.3. Максимальні температури

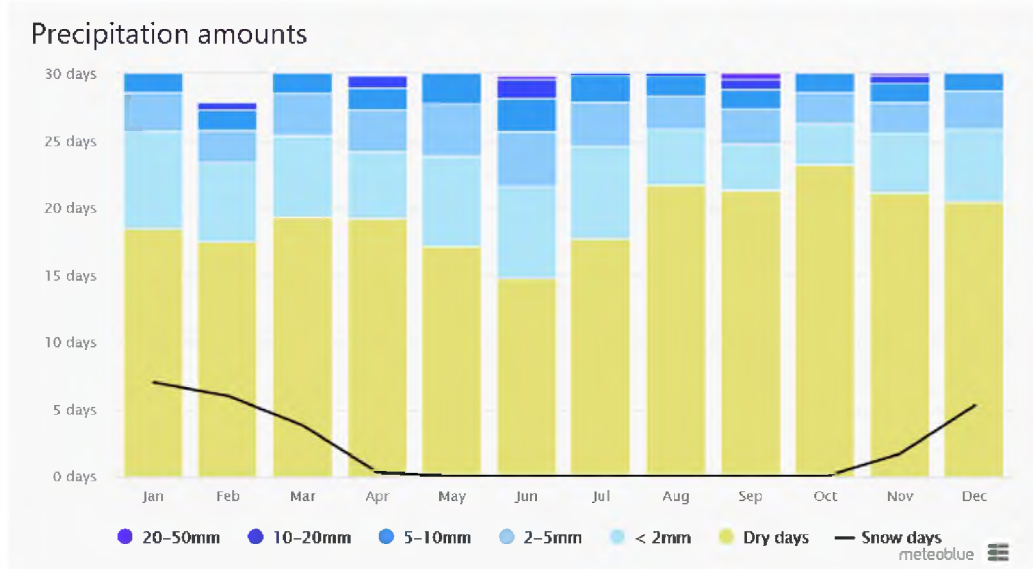

Рис.2.4. Кількість опадів

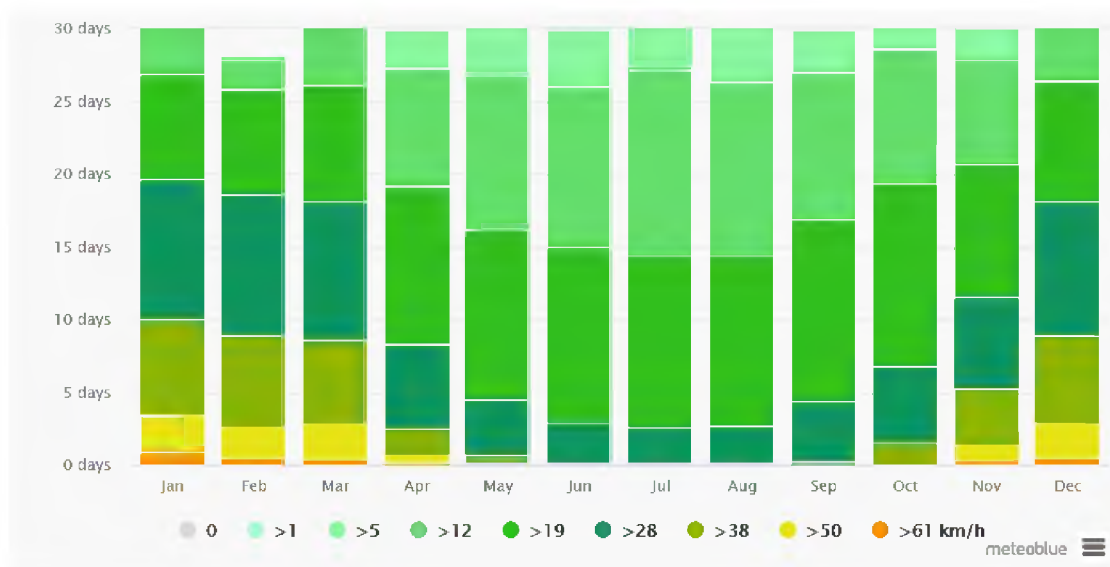

Рис.2.5. Швидкість вітру

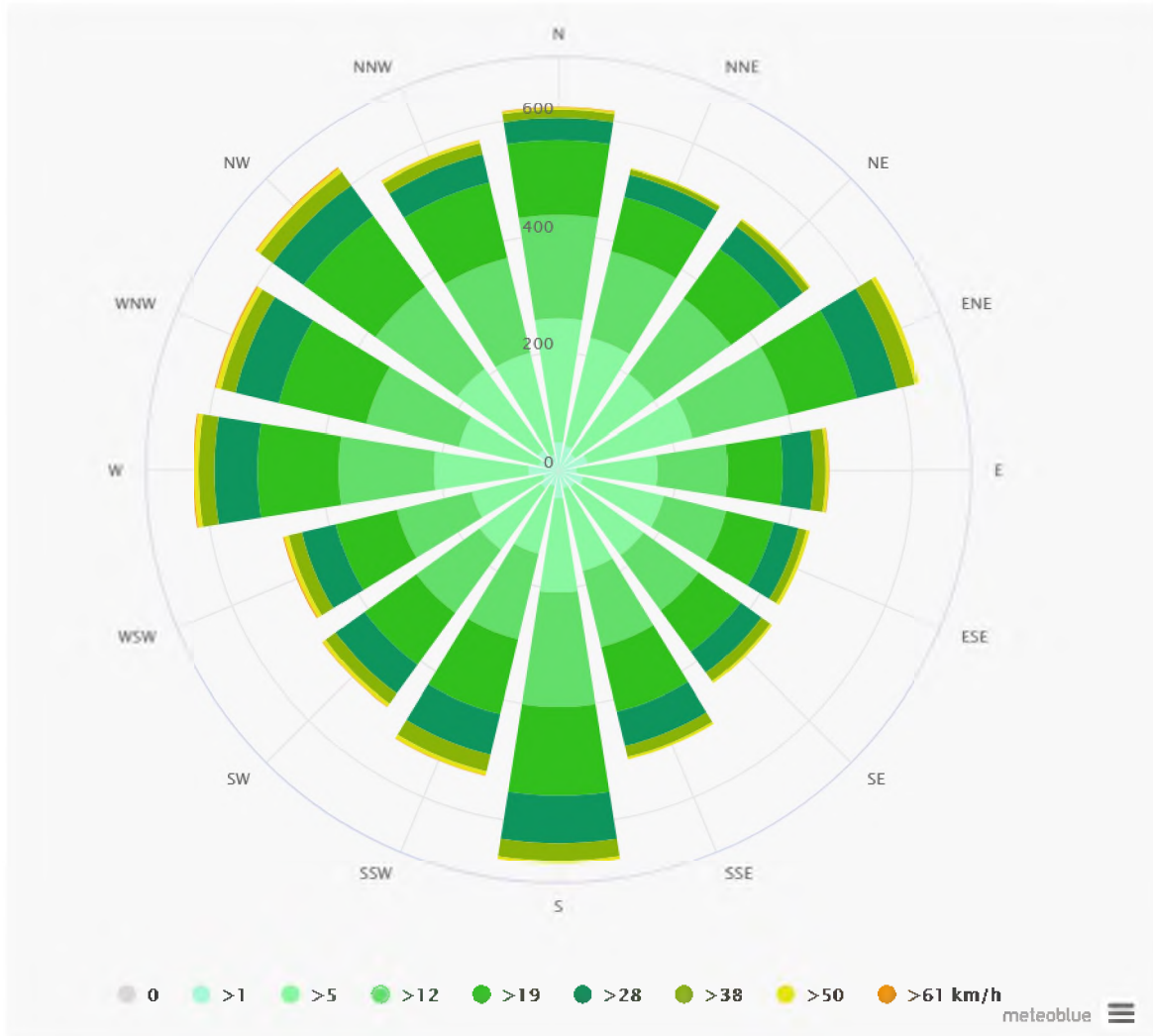

Рис.2.6. Напрями переважаючих вітрів

Зведена інформація середньорічних показників за 2022 рік міститься на рисунку 2.7.

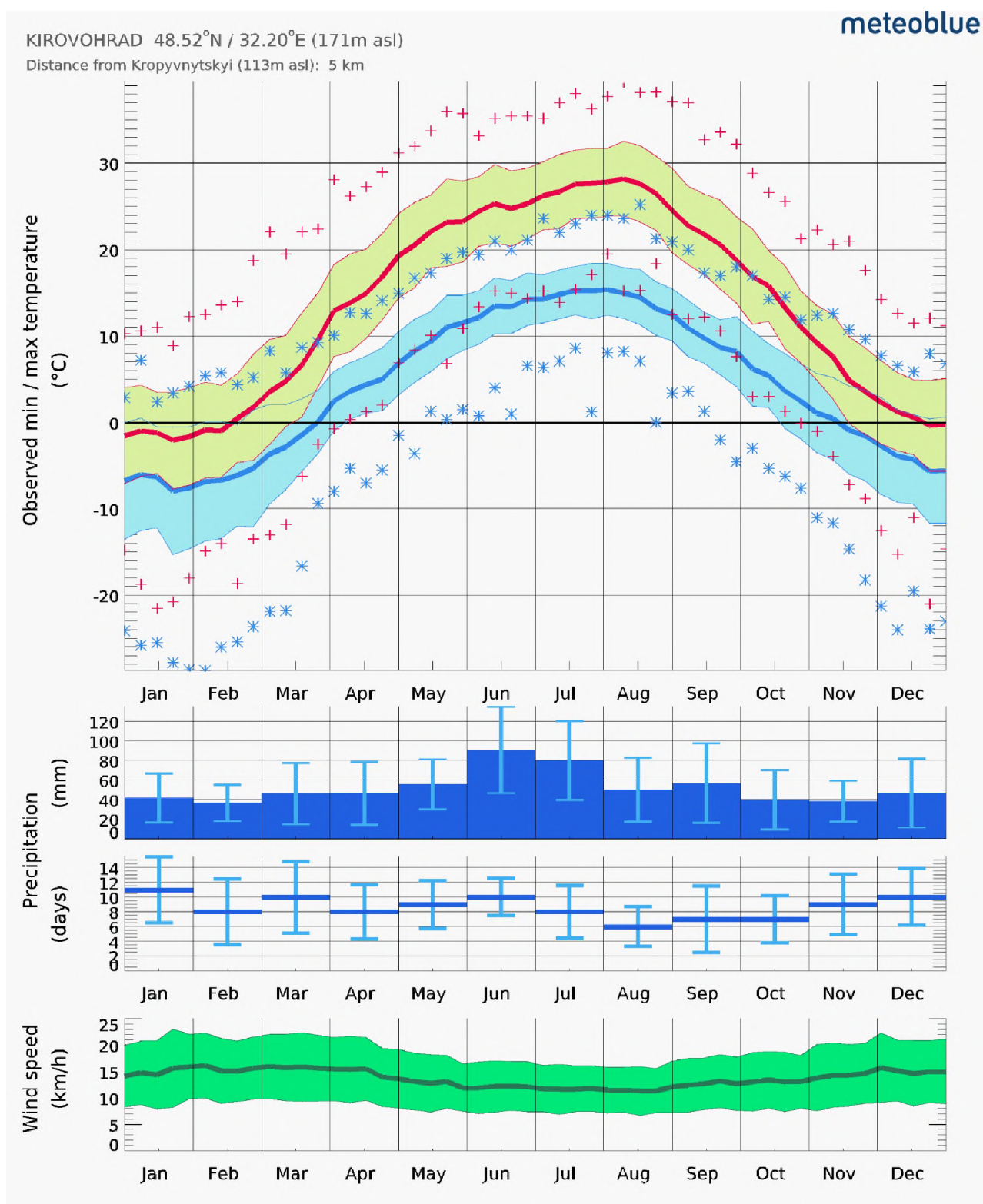

Рис.2.7. Розподіл основних метеопоказників по метеостанції Кропивницький

В Маловисківській громаді, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. У глобальному контексті це проявляється у частому антициклонному типі погоди з високими температурами до + 38 °С та тривалими посухами. Клімату Кіровоградщини властиві і небезпечні явища погоди – такі, як сильні зливи, град, ожеледь, пилові бурі тощо. Нерідкими у степовій зоні є пилові або чорні бурі та суховії до 25-30 м/с, характерні для осінньо-літнього періоду, які завдають великих збитків господарству зменшенням або повною загибеллю врожаю.

2.2. Стан атмосферного повітря

Нижче наведено перелік суб'єктів господарювання, яким видано дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Основними підприємствами забруднювачами на території громади виступають сільськогосподарські підприємства. Докладні відомості щодо об'єму та складу викидів - не надано.

Таблиця 2.1.

Перелік дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами виданих Департаментом екології, природних ресурсів та паливно-енергетичного комплексу Кіровоградської обласної державної адміністрації для об'єктів II та III групи Кіровоградської області станом на 01.10.2021 року (наведено лише підприємства на території СТГ)⁴

№ п п	Назва підприємства	Місцезнаходження (місце проживання громадянина-субєкта господарювання)	Термін дії дозволу на викиди забруднюючих речовин
1	ТОВ "Технаюг" АЗС № 17	27200, Новоукраїнський район, Маловисківська територіальна громада, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 165 тел. 0504827899	09.09.2021 09.09.2031
2	ПТУ №16	26200, м. Мала Виска, вул. Шевченка, 5б корп.1 тел. 258-5-29-66	05.08.2016 необмежений
3	Кіровоградська філія ПАТ «Укртелеком» ЦТП №4 (АТС адмінприміщення)	26200 м. Мала Виска, вул. Жовтнева, 55 тел. 0522-32-29-65	11.02.2014 необмежений
4	Маловисківська загальноосвітня школа-інтернат I-III ст. Маловисківської районної ради Кіровоградської області (котельня)	26200, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 4/82-а, тел. 05258-5-12-01	17.10.2017-17.10.2027
5	ПрАТ "Кіровоградобленерго" Маловисківський РЕМ	26200, м. Мала Виска, вул. Новомиргородське шосе, 1 тел. 05258-2-26-96	05.06.2018 необмежений
6	ТОВ "Карат"	26200, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 155 тел. 0525-85-32-26	23.07.2018 необмежений
7	ТОВ "ОККО Рітейл" АЗС №3	26200, Маловисківський район, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 76-А тел. 067-313-12-72	15.04.2019 необмежений
8	Кіровоградський обласний центр зайнятості (Маловисківська районна філія Кіровоградського ОЦЗ)	26200, м. Мала Виска, вул. Центральна, 68 тел. (0258)5-10-11	23.09.2019 необмежений
9	ТОВ "Агрофірма Маяк"	26200, Маловисківський район, м. Мала Виска, вул. Горького, 48 тел. 05258-5-12-59	21.10.2019 необмежений

⁴ <https://data.gov.ua>

1 0	ТОВ "Веста" (АГЗП)	26200, м. Мала Виска, вул. Європейська, 89 тел. 0503412088	25.11.2020 необмежений
1 1	КП "Мала Виска-МКП"	26200, м. Мала Виска, вул. Київська, 1 тел. 0525851658	09.12.2020 необмежений
1 2	ВАТ "Кіровоградгаз" (філія Маловисківське УЕГГ - майданчик № 1)	26200, Маловисківський район, м. Мала Виска, вул. Європейська, 86 тел. 0994990232	04.01.2021 необмежений
1 3	ТОВ "Карат"	26252, Маловисківський район, с. Вишневе тел. 0525-85-32-26	23.07.2018 необмежений
1 4	СТОВ "АФ "Паліївська"	26206, Маловисківський район, с. Паліївка тел. 0258-5-14-96	01.12.2020 необмежений
1 5	ФГ "Жорновий"	26206, Новоукраїнський район, Маловисківська міська об'єднана територіальна громада, с. Паліївка, вул. Мічуріна, 3 тел. 0667108884	25.08.2021 необмежений
1 6	ТДВ "2-ге ім. Петровського"	27307, Олександрівський район, с. Веселе, вул. Набережна, 1б тел. 0679426593	07.12.2017 необмежений
1 7	Знам'янська дирекція залізничних перевезень Одеської залізниці ст. Плетений Ташлик	26245 Маловисківський район, с. Первомайське, вул. Вокзальна, 3 тел. 0664205440	12.06.2014 необмежений
1 8	ФГ «Прилуцький»	26243, Маловисківський район, С. Олександрівка, Пров. Набережний, 1 Тел. 050-149-70-71	31.03.2017 необмежений
1 9	ТОВ "Джаз Ойл"	26243, Маловисківський район, С. Олександрівка, вул. Садова, 1 Тел. 044-386-05-26	11.07.2018 11.07.2028

Згідно з Регіональною доповіддю на території громади відсутні підприємства, що віднесені до найбільших забруднювачів повітря в області. Біля території громади знаходиться Новокосянтинівська шахта ДП «Схід ГЗК», яка займається видобуванням уранової руди. Шахта розташована в с. Олексіївка Маловисківського району Кіровоградської області. Відстань до м. Мала Виска близько 10 км. Згідно Регіональної доповідь про стан довкілля протягом 2021 року здійснювався виробничий контроль за викидами від організованих джерел відповідно до вимог дозволів на викиди забруднюючих речовин. За результатами виробничого контролю перевищень встановлених нормативів викидів організованими джерелами не зафіксовано. Здійснювався контроль якості повітря на промислового майданчику та на межі санітарно-захисної зони.

Згідно даних Стратегії розвитку громади⁵ на території громади розташовані тваринницькі господарства, які можуть виступати джерелами забруднення атмосферного повітря такими речовинами, як метан, сірководень, вуглекислий газ, аміак, пил, оксид азоту, метилмеркаптан, диметиламін, диметилсульфід⁶, які є небезпечними для здоров'я людини.

2.3. Зміни клімату та викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (парникові гази)

Парникові гази (метан, діоксид вуглецю, водяна пара), що утворюються внаслідок антропогенної діяльності, спричиняють посилення парникового ефекту.

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Кіровоградській області[1], Кіровоградська область має потужно розвинений промисловий потенціал, що зумовлює значне техногенне навантаження на навколишнє середовище. Основними забруднювачами довкілля області є підприємства, що здійснюють виробництво металів (3639,6 т), виробництво олії і тваринних жирів (1293,8 т), та підприємства, які займаються розведенням свиней (1099,3 т).

За даними Головного управління статистики у Кіровоградській області, у 2022 році у повітряний басейн області надійшло від стаціонарних джерел викидів підприємств та організацій 8,4 тис. т забруднюючих речовин (у тому числі й парникових газів), що на 2,7 тис. т менше, ніж у 2021 році. (рис.2.8.) Втім, не зважаючи на тенденцію поступового зниження загальної кількості забруднюючих речовин, відзначимо, що основні парникові гази, зокрема викиди метану, що є чи не найагресивнішим парниковим газом та надходить в атмосферне повітря від розведення великої рогатої худоби можуть навіть суттєво зростати, адже дана галузь показує зростання за всіма видами забруднювачів повітря - 380,9% у відношенні до 2021 року.

Однією з основних причин надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є моральне старіння та фізичне зношення технологічного та пилогазоочисного устаткування, що не відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Газоочисне обладнання підприємств вловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі з'єднання - окисли азоту, вуглецю, фенол, сірчисті, фтористі сполуки та ін. - викидаються без очищення.

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області, але окремі відомості про викиди від пересувних джерел забруднення за останні роки відсутні.

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня.

5

https://www.mviskarada.gov.ua/files/Soc_ekonomichniy_rozvitok/Zatverdgenya_strategiy_na_2017_2015.pdf

⁶ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

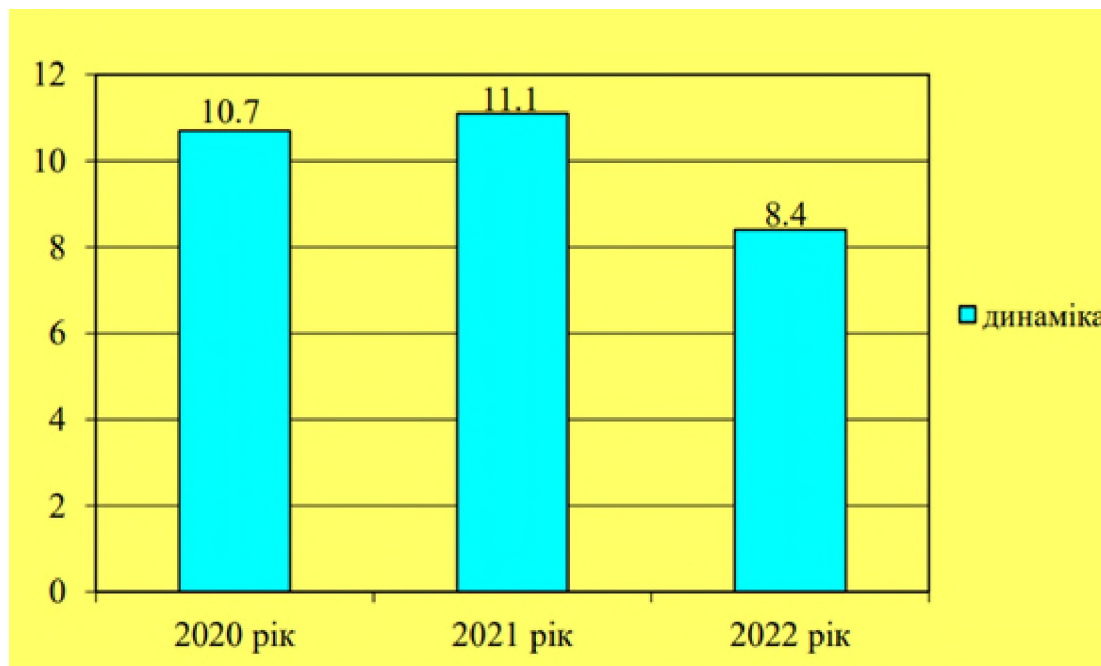

Рис.2.8. Динаміка викидів забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис.тон

Забруднення атмосферного повітря парниковими газами, на території Кіровоградської області загалом також може відбуватися від неорганізованих джерел. Провідними серед них є пожежі зокрема такі, що утворюються внаслідок недбалого господарювання та такі, що утворюються внаслідок військової агресії рф. З початку повномасштабного вторгнення всі області України, зокрема й Кіровоградська, постійно знаходиться під обстрілами. Систематичні обстріли призводять до виникнення пожеж. Внаслідок влучання снарядів зокрема відбуваються загоряння сухої рослинності, що призводить до неорганізованого викиду забруднюючих речовин до атмосферного повітря. Крім того, під час вибухів всі речовини проходять повне окиснення, і продукти хімічної реакції вивільняються в атмосферу, основні з яких — вуглекислий газ та водяна пара — не є токсичними, і шкідливі тільки в контексті глобальних змін клімату, оскільки обидва є парниковими газами.

Прояви глобального потепління відчуються значно сильніше в середніх і високих широтах Північної півкулі (до яких належить територія України), ніж у інших регіонах планети. На рисунках нижче представлено зміни клімату для території МС Кропивницький за останні 40 років. Як джерело даних використовується ERA5, атмосферний реаналіз глобального клімату п'ятого покоління ECMWF, що охоплює часовий діапазон з 1979 по 2021 рік з просторовою роздільною здатністю 30 км.

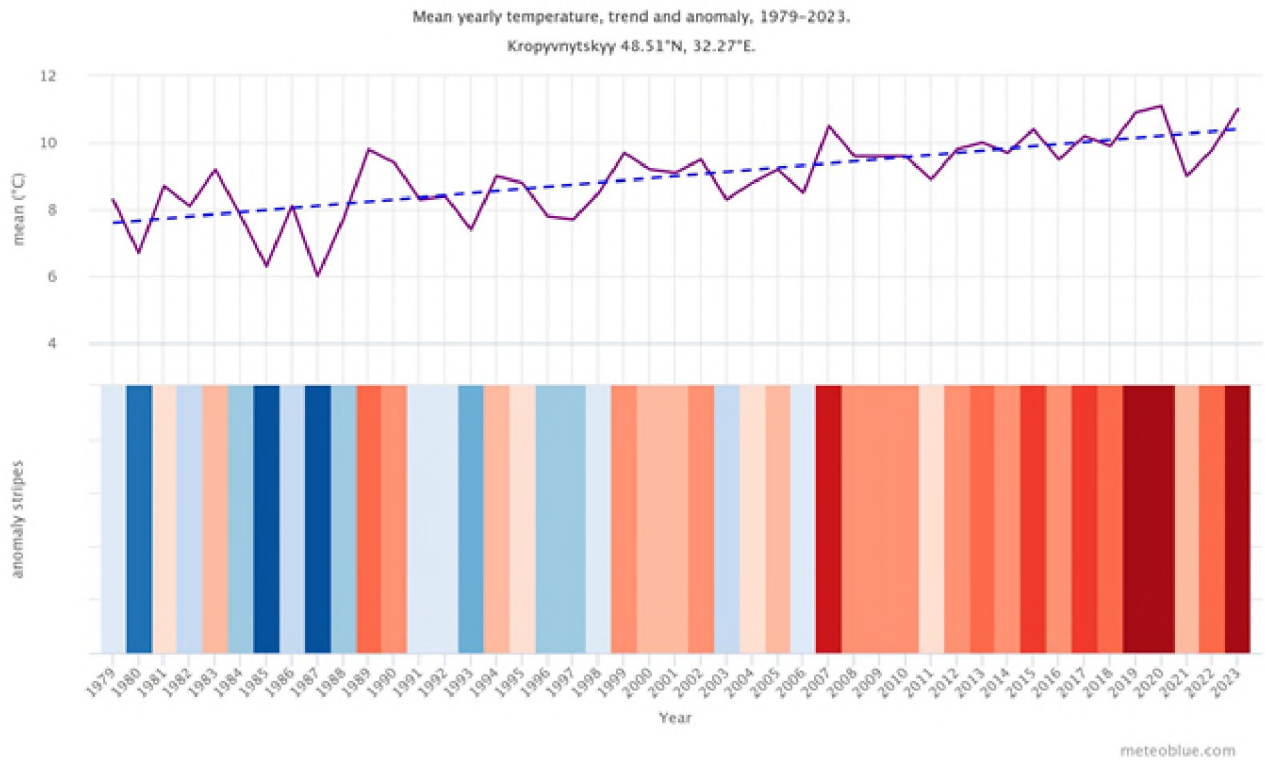

Рис. 2.9. Річна зміна температури МС Кропивницький ^[4]

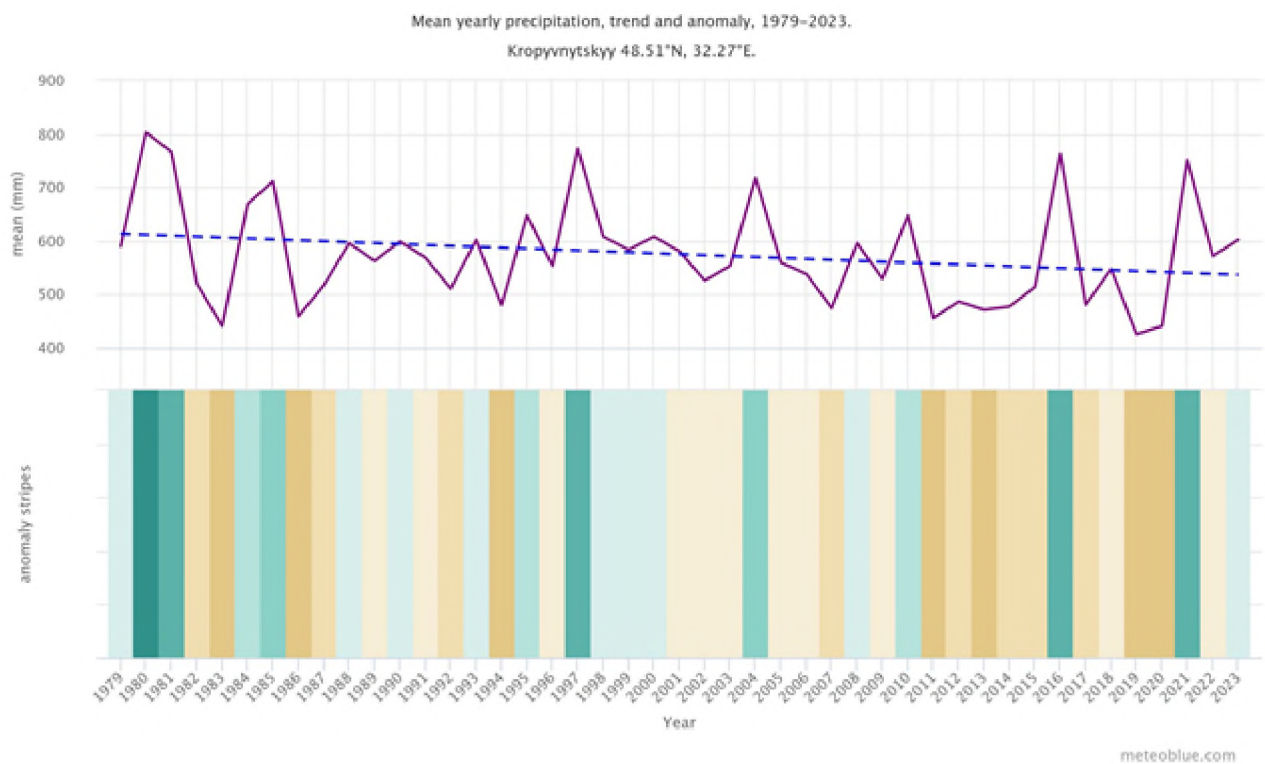

Рис. 2.10. Річна зміна кількості опадів МС Кропивницький ^[4]

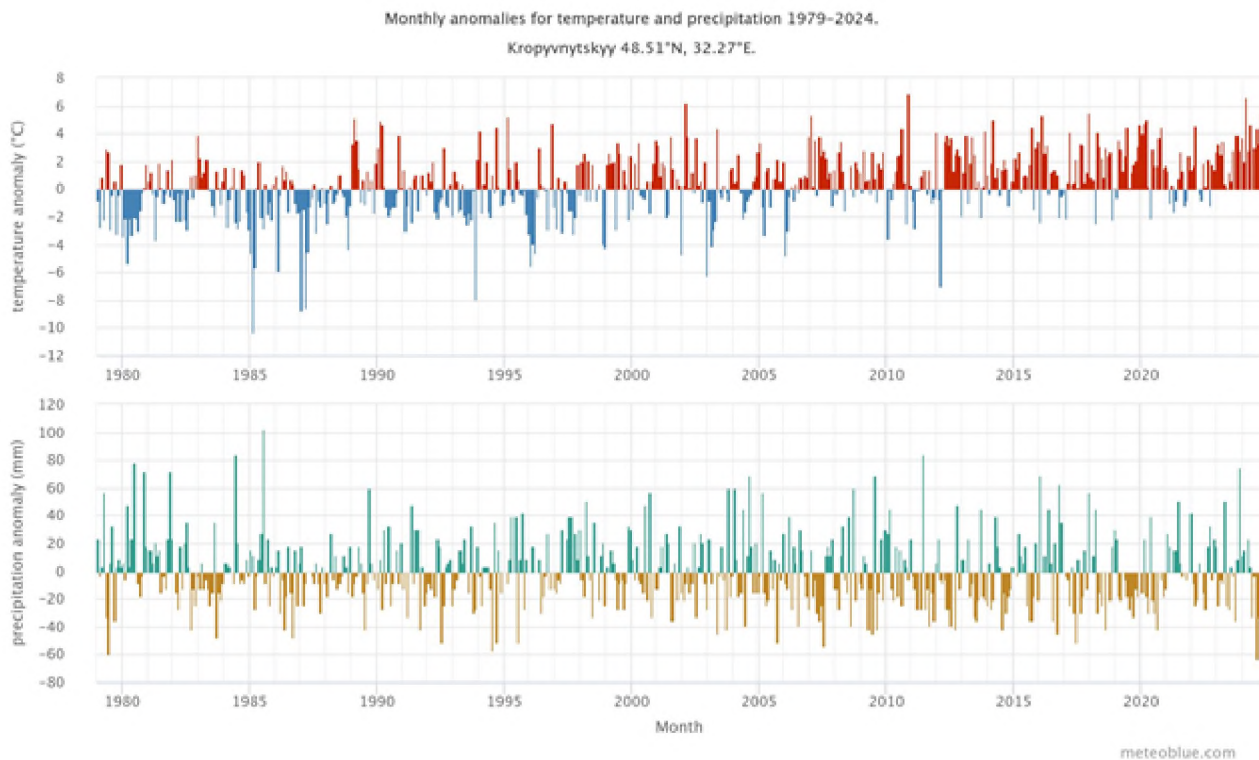

Рис. 2.11. Зміна клімату: Місячні аномалії температури та опадів МС Кропивницький [4]

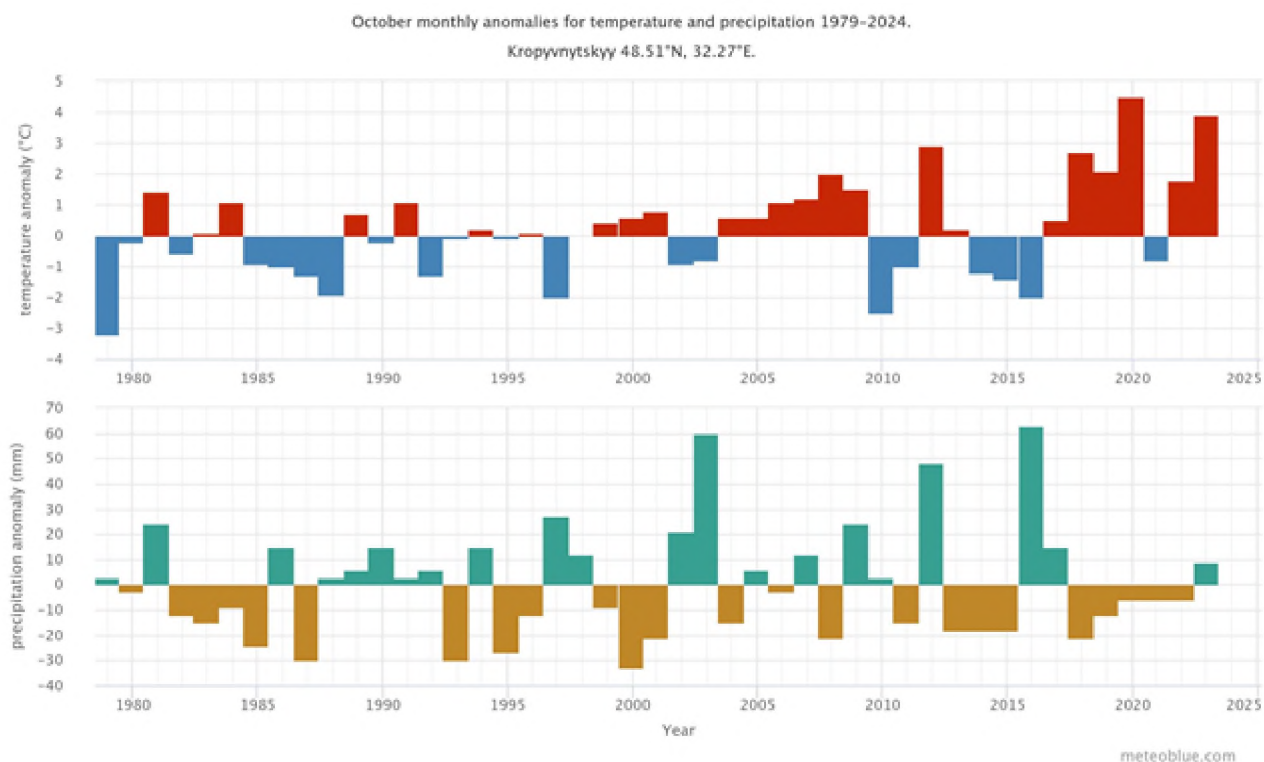

Рис. 2.12. Зміна клімату: Аномалія температури та опадів за кожен липень в період з 1979 по 2023 роки МС Кропивницький [4]

[1]

<https://mepr.gov.ua/divalnist/naprvamkv/ekologichnvi-monitorvng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkovshnogo-s-eredovvshha-v-ukravini/>

[4] https://www.meteoblue.com/uk/weather/historyclimate/climateobserved/kropivnytskyy_ukraine_705812

2.4. Радіаційний стан

Результати вимірювань природного радіаційного фону, що створюється випромінюванням природних радіонуклідів та космічного випромінювання, має стабільну динаміку. За результатами спостережень Кіровоградського обласного центру з гідрометеорології, значення радіаційного фону за останні роки не перевищують рівнів природного фону. За даними Кіровоградського обласного центру контролю та профілактики хвороб (<https://kr.cdc.gov.ua/articles/radiatsijnyj-fon-u-misti-kropyvnytskyj-ta-kirovogradskij-oblasti-stanom-na-08-30-sogodni-06-12-2024/>) радіаційний фон в області коливається від 0,07 до 0,19 мкЗВ/год., що не перевищує показник природного фону, характерного для Кіровоградської області. В цілому радіаційна обстановка на території громади залишається стабільно нормальною.

Протягом 2024 року інформації про перевищення за радіоекологічними факторами не надходило. Втім, в умовах російської агресії, що триває на час складання цього огляду, не виключається ймовірність застосування противником ядерної зброї, що може призвести до докорінної зміни радіаційної ситуації та до катастрофічних наслідків для населення та навколишнього середовища.

2.5. Водні ресурси

Згідно економічного профілю громади площа територій, що відносяться до водних об'єктів складає 566,68 га, тобто 1,2% всіх територій.

На території громади протікає річка Мала Вись - ліва притока Великої Висі (басейн Південного Бугу). Довжина річки 40 км, площа басейну 488 км². Долина переважно коритоподібна, завширшки до 2,5—3 км. Річище помірно звивисте, завширшки до 15—20 м. Похил річки 1,7 м/км. Стік регульований невеликими водосховищами і ставками (зокрема в межах міста Малої Виски). Згідно Водного Кодексу України річка відноситься до малих річок, а отже її ПЗС має складати не менше 25 метрів (стаття 88).

Відомості про розташування на території громади пунктів моніторингу та гідрологічних постів не надано.

Згідно відомостей Державного Водного кадастру⁷ на території громади: Кількість звітуючих водокористувачів - 2, Забрано із природних водних об'єктів всього - 2,212 млн. куб. м, Забрано у т.ч. із підземних водних об'єктів - 0,16 млн. куб. м, використано свіжої води, всього - 0,47 млн. куб. м, Використано у тому числі на питні і санітарно-гігієнічні потреби - 0,297 млн. куб. м, Використано у тому числі на виробничі потреби - 0,172 млн. куб. м, Використано у тому числі на інші потреби - 0 млн. куб. м, Загальне водовідведення - 0,362 млн. куб. м, Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод, всього - 0,361 млн. куб. м, Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод: забруднених - 0,286 млн. куб. м, Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод: нормативно чистих без очистки - 0,075 млн. куб. м, Скинуто транзитної води - 0,473 млн. куб. м, Оборотно, повторне та послідовне використання - 0,09 млн. куб. м.

Водопостачання міста забезпечує КП "Мала Виска Водоканал", на балансі якого знаходиться - 18 артезіанських свердловин (в тому числі 7 резервні). Експлуатуються підземні води водоносного горизонту тріщинуватої зони кристалічних порід протерозою. *Свердловини потребують встановлення I-го поясу ЗСО радіусом 30м, який для частини свердловин не може бути витриманий через їх розташування щільній забудові. Проект з визначення параметрів II та III-го поясів ЗСО відсутній.*

Охоплення населення міста мала Виска централізованим водопостачанням складає 56,7%. Частина мешканців садибної забудови користується водою з

⁷ https://www.davr.gov.ua/fls18/vodokorystuvanna_ter_21.pdf

вуличних колективних установок, яких на мережі налічується 9 одиниць. Протяжність водопровідних мереж в громаді складає близько 60 км. Технічний стан водопроводу та каналізації вимагає значних фінансових вкладень, модернізації та ремонту. Інші населені пункти не забезпечені централізованим водопостачанням.

Договір на проведення виробничого контролю якості води укладений з відокремленим підрозділом Маловисківського ВР Кіровоградського ДУ «Кіровоградський ОЛЦ МОЗ України» та проводиться згідно графіку, в тому числі і по виробничому контролю вуличних колонок. Водоносний горизонт на території міста Мала Виска, де провадиться водозабір, має підвищений природній вміст заліза. *Згідно результатів моніторингу станом на 2023 рік вода не відповідає вимогам ДСанПіНу 2.2.4-171-10 за показниками залізо загальне (з показником 0,22-0,45 при нормі 0,2 мг/дм³, в одиночній свердловині до 1,7 мг/дм³), загальна жорсткість (з показником в окремих свердловинах від 8,5 до 16,2 ммоль/дм³ при нормі 7 ммоль/дм³), сухий залишок (відмічено в свердловині мрн "Вись", міський ринок).*

За рік в цілому по місту піднято та подано у мережу 168,80 тис. м³ (462,30 м³/добу) води, відпущено усім споживачам 160,00 тис.м³ (438,30 м³/добу), у тому числі на потреби населення 132,50 тис.м³ (363,10 тис. м³/добу), підприємствам, установам, організаціям на господарсько-побутові потреби 27,40 тис. м³ (75,10 тис.м³/добу). Витік та невраховані втрати за рік склали 23,40 м³/добу – 5,1 % від води, поданої у мережу. Власні потреби підприємства – 0,66 м³/добу.

Вуличної водопровідної мережі 54,20 км, з неї ветхої та аварійної 41,30 км (76,2%), внутрішньоквартальної та внутрішньо дворової мережі 2,50 км.

Каналізування м. Мала Виска здійснюється по неповній роздільній схемі. Відведення і очищення побутових стічних вод здійснюється централізованою каналізацією міста.

В межах міста наявні 2 організовані скиди стічних вод КП "Мала Виска Водоканал" в поверхневі водойми - випуск №2 в районі вул. Кондратюка та випуск №3 районі вул.Промениста. Випуски стічних вод після біологічного очищення на локальних очисних спорудах (типу "Біотал"), потужністю відповідно 40 та 15 м³ /добу, здійснюються в р. Мала Вись (Маловисківське водосховище).

Головні каналізаційні очисні споруди міста розташовані за межами міста, на північно-західній околиці, на відстані близько 300м від межі міста. Проектна потужність КОС 720 м³/добу. Фактична потужність за 2018 рік склали 154 м³/добу. Випуск стічних вод після очищення (Випуск №1) здійснюється в р. Мала Вись.

За даними КП "Мала Виска Водоканал" протягом 2019 року було скинуто всього 56,2 тис.м³ в річку Мала Вись, в тому числі з перевищенням допустимих концентрацій речовини згідно ГДС по речовинам БСК, Нафтопродукти, Завислі речовини, Сухий залишок, Хлорид-іони, Нітрит-іони (випуск №1), Нітрат-іони (випуск №2), Азот амонійний, Фосфати, Залізо, Аніонні СПАР. Об'єми скидів стічних вод у 2018 році становили : Випуск №1 - скинуто 52,2 тис.м³; Випуск №2 - скинуто 4,0 тис.м³.

Головні КОС було введено в експлуатацію у 1980 році, мають знос до 90,0% та потребують капітального ремонту. Згідно даних КП «Мала Виска Водоканал» сумарна одиночна протяжність головних колекторів комунальної системи – 4,70 км, з них ветхих та аварійних 4,30 км (91,5%); вуличної каналізаційної мережі 4,90 км, з неї ветхої та аварійної 0,20 км (4,1%).

Населення забезпечено централізованою каналізацією на 16,2%. Частина садибної забудови не каналізована, мешканці користуються вигребами з наступним вивозом асенізаційними машинами на очисні споруди каналізації.

В 2024 році проведено випробування питної води в громаді із свердловин та шахтних колодязів Кіровоградською регіональною державною лабораторією державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів. Згідно з протоколами проведених досліджень вода відповідає вимогам ДСанПІН 2.2.4 - 171 -10. Нижче наведено витяги проведених досліджень.

протокол випробувань № 4584 02.10.2024 14:21

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

КІРОВОГРАДСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ
25026 м. Кропивницький, проспект Європейський, 58/1 Тел: (0522) 30-87-51; 30-47-52 Е-мэйл: krlab@rdsb.gov.ua

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4584
2 жовтня 2024 р.

Назва об'єкту досліджень: Вода питна із свердловин
Місце і дата відбору: Артезианська свердловина, с. Лещезьке, згідно заявки від 30.09.2024 року
Майбутній зразок згідно з НД: зразок квінтарний загальною об'ємом, НД не визначено
Зачемлені дослідження: КП "Мала Віска Водоканал", вул. Київська, 1, м. Мала Віска, Кіровоградська область
Мета дослідження: Визначення органолептичних показників, вмісту нітратів, нітритів, заліза, амонію, рН, загальної жорсткості, хлоридів, сульфатів, сухий залишок, перманганатна окиснюваність, мікробіологічних показників на відповідність вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10
Дата досліджень: 30.09.2024 мот: 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Назва показника	Нормативна значення показника	Результат випробування**	Похибка або невизначеність	Відповідність	Метод випробування
Нітрати, нітрити					
Нітрати, $\text{NO}_3/\text{мг/л}$	$\leq 50,0$	0,44	4%	відповідає	ДСТУ 7890-1:2003
Нітрити, $\text{NO}_2/\text{мг/л}$	$\leq 3,3$	$<0,003$	не визначається	відповідає	ДСТУ ISO 6777:2003
Органолептичні показники					
Знак смаку (20 год., С, бал)	≤ 3	3	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/18
Знак запаху (60 год., С, бал)	≤ 3	3	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/18
Забарвленість, градуси	$\leq 35,0$	3,0	10%	відповідає	ДСТУ ISO 7887:2003
Каламутність, НОК (1 НОК = 0,28 мг/л)	$\leq 3,5$	2,85	1,5%	відповідає	ДСТУ ISO 7027:2003
Смак і запах, бал	≤ 3	3	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/18
Токсичні елементи					
Залізо, мг/л , не більше	1,0	0,196	10,7%	відповідає	ДСТУ ISO 15586:2012
Фізико-хімічні показники					
Сульфати, мг/л	$\leq 500,0$	77,5	3%	відповідає	МВ КРП 5.4-2/43
Хлориди, мг/л	$\leq 350,0$	12,8	3%	відповідає	ДСТУ ISO 9297:2007
Загальна жорсткість, ммоль/л	$\leq 10,0$	5,80	4%	відповідає	МВ КРП 5.4-2/40
Окиснюваність перманганатна, $\text{мг О}_2/\text{л}$	$\leq 5,0$	4,80	3%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/99
Сухий залишок, мг/л	$\leq 1500,0$	404,00	1,5%	відповідає	МВ КРП 7.2-1/45
Бовсенові показники (рН)	6,5 - 8,5	7,3	0,05%	відповідає	ДСТУ 4077:2001
Амоній, мг/л	$\leq 2,6$	0,16	3%	відповідає	ДСТУ ISO 7150-1:2003
Мікробіологічні показники					
Загальна кількість, КУО/100 куб.см	≤ 1	менше 1	не визначається	відповідає	ДСТУ ISO 9308-1:2005
Б.с.б. КУО/100 куб.см	відсутність	не виявлено	не визначається	відповідає	ДСТУ ISO 9308-1:2005

Висновок:
Досліджений зразок води питної із свердловини за переліченими санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками відповідає вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною".

Інформація про невідповідність змійоронів вноситься в спеціальний висновок, якщо вона стосується вірогідності або застосування результатів випробувань, якщо такої потреби замовник або якого невідповідність впливає на відповідність даного зразка, зазначеного в технічних умовах.

Примітка:
* - компетенція лабораторії для зазначених методів не підтверджено НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.
** - результатами стосується зразку, що пройшов випробування.

Ф: 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 1 із 2

протокол випробувань № 4584 02.10.2024 14:21

Передруківка протоколу без згоди лабораторії заборонена.
Копія протоколу дійсна лише при наявності оригіналу печатки та підпису відповідальних осіб.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора Кіровоградської регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів
В.В. Завальо

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:
Зав. бактеріологічним відділом
Зав. токсикологічним відділом

Кожушко О.Т.
Бондар А.О.

Ф: 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 2 із 2

протокол випробувань № 4586

02.10.2024 14:22

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

**КИЇВСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
 З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**
 25006 м. Кропивницький, проспект Євразійський, 58/1 Тел: (0522) 30-87-51, 30-87-52 Е-пошта: krlab@rpd.gov.ua

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4585
 2 жовтня 2024 р.

20119
 Нові випробування

Назва об'єкту дослідження: Вода питна із свердловини
Місце і дата збирання: Артезианська свердловина, Польова, згідно заявки від 30.09.2024 року
Вибір зразків згідно з НД: зразок відібраний замовником, НД не зазначено
Замовник дослідження: КП "Мала Віска Володимирів", вул. Київська, 1, м. Мала Віска, Кіровоградська область
Мета дослідження: Висначення органолептичних показників, вмісту нітратів, нітритів, заліза, амонію, рН, загальної жорсткості, хлоридів, сульфатів, сульфідів, сумарної м'якшкості, перманганатної окиснювальності, мікробіологічних показників та відповідності зовнішніх ДСанПН 2.2.4-171-10
Дата дослідження: 30.09.2024 м.с. 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Назва показника	Нормативні значення показника	Результат випробування**	Похибка або невизначеність вимірювань	Відповідність	Метод випробування
Штрати, нітрити					
Нітрати (NO ₃) мг/л	<= 50,0	0,44	4%	відповідає	ДСТУ 7890-1:2003
Нітрити мг/л	<= 3,3	<0,003	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 6777:2003
Органолептичні показники					
Запах при t 20 град. С, бала	<= 3	3	не визначалась	відповідає	МВ КРПД 7.2-1/118
Запах при t 60 град. С, бала	<= 3	3	не визначалась	відповідає	МВ КРПД 7.2-1/118
Забарвленість, градуси	<= 35,0	30	10%	відповідає	ДСТУ ISO 7487:2003
Каламутність, НОК (1 НОК = 0,38 мб/л)	<= 3,5	2,95	1,5 %	відповідає	ДСТУ ISO 7027:2003
Смак і прокислість, бала	<= 3	3	не визначалась	відповідає	МВ КРПД 7.2-1/118
Токсичні елементи					
Залізо, мг/л, не більше	1,0	0,198	10,7 %	відповідає	ДСТУ ISO 15586:2012
Фізико-хімічні показники					
Сульфати мг/л	<= 500,0	17,2	3%	відповідає	МВ КРПД 5.4-2/43
Хлориди мг/л	<= 350,0	15,6	5%	відповідає	ДСТУ ISO 9297:2007
Загальна жорсткість, ммоль/л	<= 10,0	5,50	4%	відповідає	МВ КРПД 5.4-2/40
Сумарна жорсткість, мг Са/л	<= 5,0	2,08	5%	відповідає	МВ КРПД 7.2-1/99
Сумарний залізо, мг/л	<= 1,500,0	440,00	1,5 %	відповідає	МВ КРПД 7.2-1/45
Вольфрей показник (сН)	6,5 - 8,5	7,0	0,05 %	відповідає	ДСТУ 4077:2001
Амоній, мг/л	<= 2,6	<0,003	5%	відповідає	ДСТУ ISO 7150-1:2003
Мікробіологічні показники					
Загальна коліформність, КУО/100 мб/л	<= 1	нижче 1	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 9308-2:2005
Е. coli, КУО/100 куб.см	відсутність	не виявлено	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 9308-1:2005

Висновок: Досліджений зразок води питної із свердловини за перевіреними санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками відповідає вимогам ДСанПН 2.2.4-171-10 "Чистісна вода до води питної, призначеної для споживання людьми".

Інформація про невизначеність вимірювань вноситься в експертний висновок, якщо вона стосується вірогідності або застосування результатів випробувань, якщо швидкий пошук замовник або якщо невизначеність впливає на відповідність даним, зазначеного в технічних умовах.

Примітка: * - компетенція лабораторії для зазначених методик не підтверджено НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.

** - результати стосуються зразку, що пройшов випробування.

Ф 7.8.06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 1 із 2

протокол випробувань № 4585

02.10.2024 14:22

Передрукуються протоколи без згоди лабораторії зборювано.
 Копія протоколу дієна лише при наявності оригіналу печатки та підпису відповідальних осіб.

ЗАТВЕРДЖУЮ

І.о. директора Кіровоградської
 регіональної державної
 лабораторії Державної служби
 України з питань безпеки харчових
 продуктів та захисту споживачів

ВІДПОВІДАЛЬНИ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:

Зав. бактеріологічним відділом
 Зав. токсикологічним відділом

Кожушко О.Т.
 Бондар А.О.

Ф 7.8.06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 2 із 2

протокол випробувань № 4587

02.10.2024 14:26

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

КИРОВОГРАДСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ
25006-Н, Кіровоградська область, місто Сміла, вул. Героїв, 58/1 Тел. (0522) 30-87-51; 30-87-52. Е-пошта: krlab@rsk.gov.ua

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4587
2 жовтня 2024 р.

20119
Випробування

Назва об'єкту дослідження: Вода питна із шахтного колодезя
Місце і дата відбору: Шахтний колодезь, с. Пашівка, з'явився злив від 30.09.2024 року
Вибір зразків згідно з НД: зразок відібраний замовником, НД не зазначено
Замовник дослідження: КП "Мала Виска Водоканал", вул. Київська, 1, м. Мала Виска, Кіровоградська область
Мета дослідження: Визначення органолептичних показників, вмісту нітратів, нітритів, залізо, амонію, рН, загальної жорсткості, хлоридів, сульфатів, сухий залишок, перманентна окиснюваність, мікробіологічні показники на відповідність вимогам ДСНПН 2.2.4-171-19
Дата дослідження: 30.09.2024 рік: 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Назва показника	Нормативні значення показника	Результат випробування**	Похибка або невизначеність вимірювання	Відомість про відповідність	Метод випробування
Нітрати, нітрити					
Нітрати, NO ₃ -мг/л	<= 50,0	0,89	4%	відповідає	ДСТУ 7890-1:2003
Нітрити, мг/л	<= 3,3	<0,003	не визначається	відповідає	ДСТУ ISO 6777:2003
Органолептичні показники					
Зачух при 10 град. С, бали	<= 3	2	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-4/118
Зачух при 60 град. С, бали	<= 3	2	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-4/118
Забарвленість, пром.мг/л	<= 35,0	1,5	1,4%	відповідає	ДСТУ ISO 7387:2003
Каламутність, НОК (1 НОК = 0,58 мг/л)	<= 3,5	2,05	1,5 %	відповідає	ДСТУ ISO 7037:2003
Смак і запах, бали	<= 3	2	не визначається	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-4/118
Токсичні елементи					
Залив, мг/л не більше	1,0	0,314	10,7 %	відповідає	ДСТУ ISO 15586:2012
Фізико-хімічні показники					
Сульфати, мг/л	<= 300,0	108,2	3%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/43
Хлориди, мг/л	<= 350,0	51,1	3%	відповідає	ДСТУ ISO 9297:2007
Загальна жорсткість, ммоль/л	<= 10,0	8,50	4%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/40
Окиснюваність перманганатна, мг О ₂ /л	<= 5,0	2,00	3%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/99
Сухий залишок, мг/л	<= 1500,0	605,00	1,5 %	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/45
Вольтаж показник (pH)	6,5 - 8,5	7,2	0,05 %	відповідає	ДСТУ 4077:2001
Амоній, мг/л	<= 2,6	0,01	3%	відповідає	ДСТУ ISO 7150-1:2003
Мікробіологічні показники					
За альби вогнища, КУО/100 куб.см	<= 1	менше 1	не визначалася	відповідає	ДСТУ ISO 9308-2:2005
Е.сой, КУС/100 куб.см	відсутність	не виявлено	не визначалася	відповідає	ДСТУ ISO 9308-1:2005

Висновок: Дослідський зразок води питної з шахтного колодезя за перерахованими стандартно-визначеними мікробіологічними показниками відповідає вимогам ДСНПН 2.2.4-171-19 "Технічні вимоги до води питної, призначеної для споживання населенням".

Інформація про невизначеність вимірювань вноситься в самостійний висновок, якщо вона стосується вірогідності або застосування результатів випробувань, якщо вимоги вказують або якщо невизначеність впливає на відповідність даним, зазначеним в технічних умовах.

Примітка:

* - дані стосуються лабораторій які зазначені в методі та підтверджено НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.

** - результати стосуються зразку, що пройшов випробування.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 1 із 2

протокол випробувань № 4587

02.10.2024 14:26

Передруккування протоколу без згоди лабораторії заборонено.
Копія протоколу дійсна лише при наявності оригіналу печатки та підпису відповідальних осіб.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора Кіровоградської
регіональної державної
лабораторії Державної служби
України з питань безпеки
харчових продуктів та захисту
споживачів
В.В. Зайна

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:

Зав. бактеріологічним відділом
Зав. токсикологічним відділом

Кожушко О.Т.
Бондар А.О.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 2 із 2

протокол випробувань № 4588

02.10.2024 14:27

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

**КИРОВОГРАДСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
 З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**
 25005 м. Кропивницький, проспект Європейський, 5Б/1 Тел. (0522) 30-87-51; 30-87-52 Е-пошта: klad@dra.gov.ua

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4588
 2 жовтня 2024 р.

20119
 Випробування

Назва об'єкту дослідження: Пиво пшенице з пшавного солоду
Місце і дата збиру: Пшавний завод, с. Виславське, згідно заяви від 30.09.2024 року
Вибір зразків згідно з ДД: зразок відібраний змочником, НД не зазначено
Замовник досліджень: КП "Мала Виска Вожевова", вул. Київська, 1, м. Мала Виска, Кіровоградська область
Мета дослідження: Визначення органолептичних показників, вмісту нітратів, нітритів, заліза, вмісту, вмісту, жорсткості, вмісту, сульфатів, сухий залишок, порівняльна оцінка мікробіологічних показників та відповідність згідно ДСТУ EN ISO/IEC 17025-1:2018
Дата дослідження: 30.09.2024 до: 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Назва показника	Нормативні значення показника	Результат випробування**	Помилка або невизначеність вимірювань	Відповідність	Метод випробування
Нітрати, нітрити					
Нітрати, NO ₃ /мг/л	<= 50,0	2,21	4%	відповідає	ДСТУ 7890-1:2004
Нітрити, мг/л	<= 3,3	<0,003	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 6777:2003
Органолептичні показники					
Запах при 20 град. С, бали	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Видок при 20 град. С, бали	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Вязкість, цетстек	<= 35,0	20	10%	відповідає	ДСТУ ISO 7887:2003
Кислотність, НОК (1 НОК – 0,38 мг/л)	<= 3,5	1,64	1,5%	відповідає	ДСТУ ISO 7027:2003
Смак і присмак, бали	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/118
Токсичні елементи					
Залізо, мг/л, не більше	1,0	0,205	10,7%	відповідає	ДСТУ ISO 15586:2012
Фізико-хімічні показники					
Сульфати, мг/л	<= 500,0	49,2	3%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/3
Хлориди, мг/л	<= 350,0	24,1	5%	відповідає	ДСТУ ISO 9297:2007
Запахна жорсткість, ммоль/л	<= 10,0	5,50	4%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/40
Омочуваність першого вливання, мг О ₂ /л	<= 5,0	1,50	5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/99
Сухий залишок, мг/л	<= 1500,0	430,00	1,5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/45
Вільний кальцій (сН)	6,5 – 8,5	6,9	0,05%	відповідає	ДСТУ 4077:2001
Амоній, мг/л	<= 2,6	0,01	5%	відповідає	ДСТУ ISO 7150-1:2003
Мікробіологічні показники					
Загальні бактерії, КУО/100 мл/см	<= 1	менше 1	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 9308-2:2005
E.coli, КУО/100 куб.см	відсутність	не виявлено	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 9308-1:2005

Висновок:
 Досліджений зразок відповідає встановленим за передіченим санітарно-хімічним та мікробіологічним показникам відповідно вимогам ДСТУ EN ISO/IEC 17025-1:2018 "Питання відповідності до вимог, призначеної для складання лабораторії".

Інформація про повноточність вимірювань вноситься в експертний висновок, якщо вона стосується вірогідності або застосування результатів випробувань, якщо вимоги потребують зазначення або якщо невизначеність впливає на відповідність досліджуваного зразка умовам.

Примітки:

* - компетенція лабораторії для зазначених методик не підтверджено НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.

** - результати стосуються зразку, про який виконувалися випробування.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 1 із 2

протокол випробувань № 4588

02.10.2024 14:27

Передруккування протоколу без згоди лабораторії заборонено.
 Копія протоколу дійсна лише при наявності оригіналу печатки та підпису відповідальних осіб.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 В. Д. Заліва
 В. Д. Заліва

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:

Зав. бактеріологічним відділом
 Зав. токсикологічним відділом

Кочушко О.Т.
 Коцар А.О.

Ф 7.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.)

Сторінка 2 із 2

протокол випробувань № 4589 02.10.2024 14:29

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

КИРОВОГРАДСЬКА РЕГІОНАЛЬНА ДЕРЖАВНА ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ
25006 м. Кіровоград, проспект Героїв Слави, 58/1 Тел. (0522) 30-87-51, 30-87-52 Е-пошта: lab@dsos.gov.ua

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ № 4589
2 жовтня 2024 р.

2019
Випробування

Назва об'єкту дослідження: Вода питна із шахтного колодезя
Місце і дата відбору: Шахтний колодезь, с. Запорожжє, аграрно-лінійний 30.09.2024 року
Відбір зразків узгоджено з ІД: зразок відібраний замовником, НД не зазначено
Замовник дослідження: КП "Мала Виска Воножаків", вул. Київська, 1, м. Мала Виска, Кіровоградська область
Мета дослідження: Визначення органолептичних показників, вмісту нітратів, нітритів, заліза, амонію рН, загальна жорсткість, кальцію, сульфатів, сульфідів залишок, перманганатна окислювальність, мікробіологічний показник на відсутність бактерій ДСН ПН 2.2.4-171-19
Дата дослідження: 30.09.2024 02.10.2024

РЕЗУЛЬТАТИ ВИПРОБУВАНЬ

Назва показника	Нормативне значення вказівки	Результат випробування**	Патиса або невизначеність вказівки	Відповідність	Метод випробування
Цітрати, нітрити					
Нітрати, (NO ₃) мг/л	<= 50,0	1,77	4%	відповідає	ДСТУ 7890-1:2003
Нітрити, мг/л	<= 3,3	<0,003	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 6773:2003
Органолептичні показники					
Запах при 20 градусах С, бала	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-4/118
Запах при 60 градусах С, бала	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-4/118
Видимість, прозорок	<= 35,0	20	10%	відповідає	ДСТУ ISO 7887:2003
Каламутність, НОК (1 НОК = 0,28 мг/л)	<= 3,5	1,73	1,5%	відповідає	ДСТУ ISO 7027:2003
Смак і перемак, бала	<= 3	2	не визначалась	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-4/118
Токсичні елементи					
Залізо, мг/л, не більше	1,0	0,303	10,7%	відповідає	ДСТУ ISO 15586:2012
Фізико-хімічні показники					
Сульфатів мг/л	<= 500,0	10,2	3%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/43
Хлориди мг/л	<= 350,0	15,6	5%	відповідає	ДСТУ ISO 9297:2007
Загальна жорсткість, ммоль/л	<= 10,0	5,40	4%	відповідає	МВ КРДЛ 5.4-2/40
Окиснювальна спроможність, мг/л	<= 5,0	1,52	5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/99
Сумарні залізо, мг/л	<= 1500,0	473,00	1,5%	відповідає	МВ КРДЛ 7.2-1/45
Вольфрейт показник (pH)	6,5 - 8,5	7,4	0,05%	відповідає	ДСТУ 4077:2001
Амоній, мг/л	<= 2,6	<0,003	5%	відповідає	ДСТУ ISO 7150-1:2003
Мікробіологічні показники					
Загальні колонії, КУО/100 куб. см	<= 1	менше 1	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 9308-2:2005
Е. coli, КУО/100 куб. см	відсутність	не виявлено	не визначалась	відповідає	ДСТУ ISO 9308-1:2005

Висновок: Досліджені зразки води питної шахтного колодезя зі с. Запорожжє аграрно-лінійним та мікробіологічними показниками відповідають вимогам ДСН ПН 2.2.4-171-19 "Питна вода для пиття, призначена для споживання людською".

Інформація про невизначеність вимірювань наведено в експертній висновку, якщо вона стосується вірогідності або застосування результатів випробування, якщо цього корегує замовник або якщо невизначеність впливає на відповідність даних даних, зазначених в технічних умовах.

Примітки:
* - вимірювальність лабораторії для зазначених методів не підтверджено НААУ відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019.
** - результати стосуються зразку, що пройшов випробування.

Ф 2.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.) Сторінка 1 із 2

протокол випробувань № 4589 02.10.2024 14:29

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.О. директора Кіровоградської регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПРОБУВАННЯ:
Зав. бактеріологічним відділом Кошушко О.Т.
Зав. токсикологічним відділом Бондар А.О.

Ф 2.8/06 (версія 01 від 02.09.2019 р.) Сторінка 2 із 2

Якість питної води та її вплив на здоров'я населення. Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Внаслідок вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Неприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників.

Відставання України від розвинених країн за показниками середньої тривалості життя і високої смертності значною мірою пов'язане із споживанням неякісної питної води. Забруднюючі шкідливі речовини потрапляють у поверхневі водні об'єкти з недостатньо очищеними побутовими і промисловими зворотними

водами, сільськогосподарськими поверхневими та зливовими стоками. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезараження питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезаражування питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають кумулятивну дію. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю.

Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезаражування здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

Мікробіологічна оцінка якості вод з огляду на епідемічну ситуацію [<https://drive.google.com/file/d/1HffhDVoEon5F1l1u4rIIITCQMAeyg7LD/view>]. Епідемічна ситуація з інфекційних захворювань в області в 2022 році по більшості інфекцій була відносно стабільною. Незареєстровано спалахів та групових випадків захворювань пов'язаних з об'єктами водопостачання.

Зауважимо, що поруч із громадою на відстані 10 км від м. Мала Виска розташована Новокостянтинівська шахта ДП «Схід ГЗК», яка займається видобуванням уранової руди. Виробничі комплекси Новокостянтинівської шахти є основним джерелом техногенного впливу на поверхневі води прилеглої території. Основним фактором техногенного впливу на поверхневі води є скид шахтних вод після очищення в р. Інгул, Кільтень та Мала Вись. Скид здійснюється відповідно до затверджених гранично-допустимих скидів (ГДС). Внаслідок скиду підвищення вмісту радіоактивних компонентів у поверхневих водах не відбувається. У всіх населених пунктах у воді джерел господарсько-питного водопостачання активність урану природного не перевищує рівні дії для природних радіонуклідів, визначених нормативами НРБУ-97.

Загалом для Кіровоградської області, де провідним впливом на якість водних ресурсів є рослинництво, можливе забруднення води через: використання добрив, накопичення та обробка гною, посилення ерозійних процесів розораних земель – призводять до забруднення води сполуками фосфору й нітрогену та евтрофікації природних водойм, до змін у водних екосистемах; використання засобів захисту рослин (ЗЗР) може призвести до забруднення поверхневих та підземних вод та серйозно вплинути на водні екосистеми; використання нафтохімікатів для сільськогосподарських машин може призвести до забруднення води продуктами нафтохімії. Окрім того, можливе виснаження водних ресурсів через зрошення та глобальне потепління. Таке виснаження може призвести до зміни структури природного водостоку, зміни рівня ґрунтових вод і таким чином вплинути на різні водні та наземні екосистеми на великих територіях.

[1]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolnyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

[2] <https://mepr.gov.ua/divalnist/naprvamkv/ekoloaichnvi-monitorvna/ekoloaichni-pasportv/>

[5] Державне агентство водних ресурсів України <http://geoportal.davr.gov.ua:81>

2.6. Земельні ресурси, ґрунти та надра

На основі аналізу відкритих джерел даних видно, що можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської діяльності. Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами.

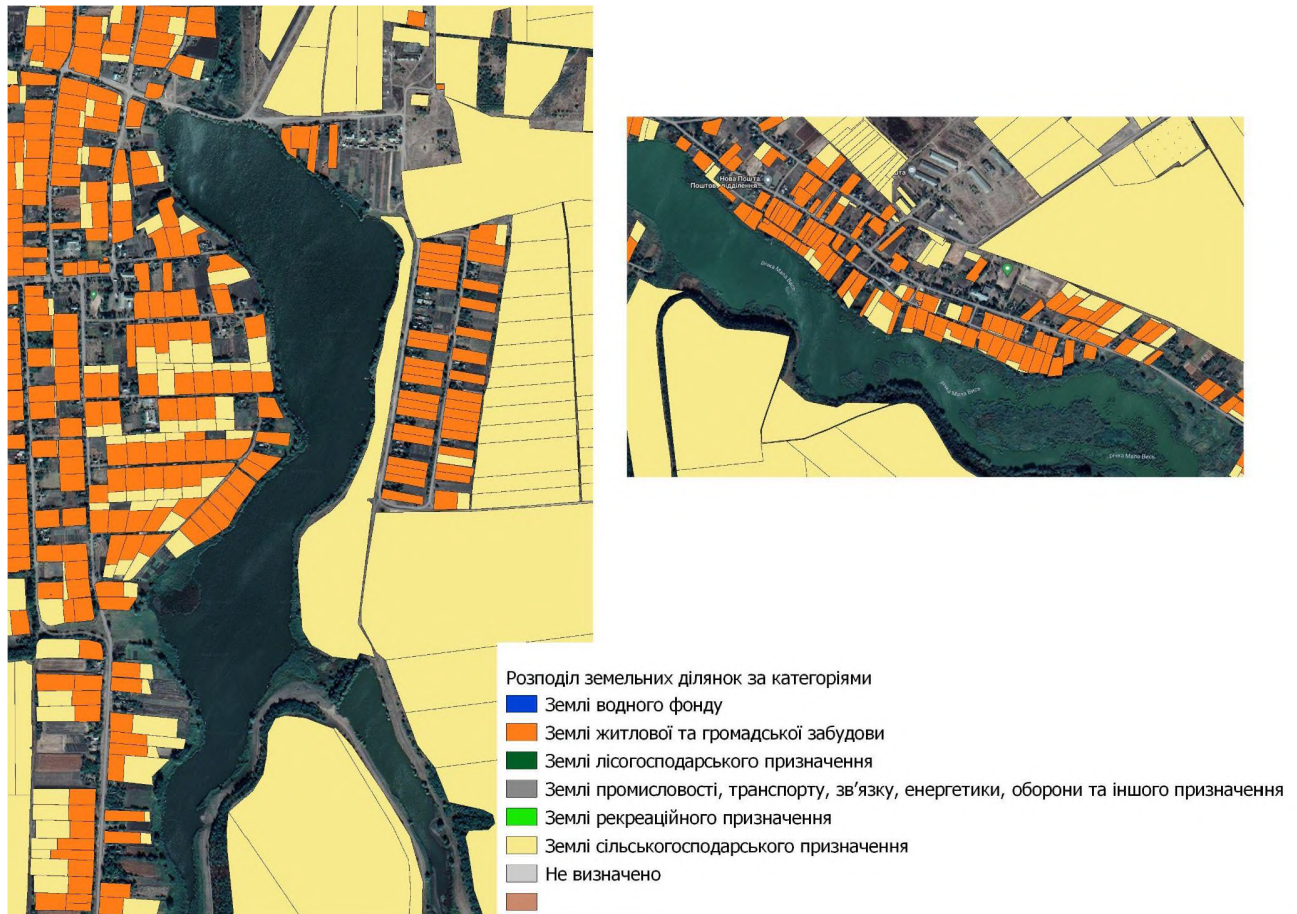

рис.2.13. Приклади ймовірних місць порушень ПЗС в межах громади

Зауважимо, що згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі,

можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Звертаємо увагу, на те що згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47 забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо. В перспективі при розробленні містобудівної документації, в тому числі комплексного плану громади, відповідні території мають бути визначені.

Загальна площа Маловисківська громади – 38402,89 га. Розподіл земель надано на територію Маловисківської МТГ та наведено нижче. Серед усіх категорій земель згідно наданих даних найбільшу площу займають сільгоспіддя, а саме близько 84,96%.

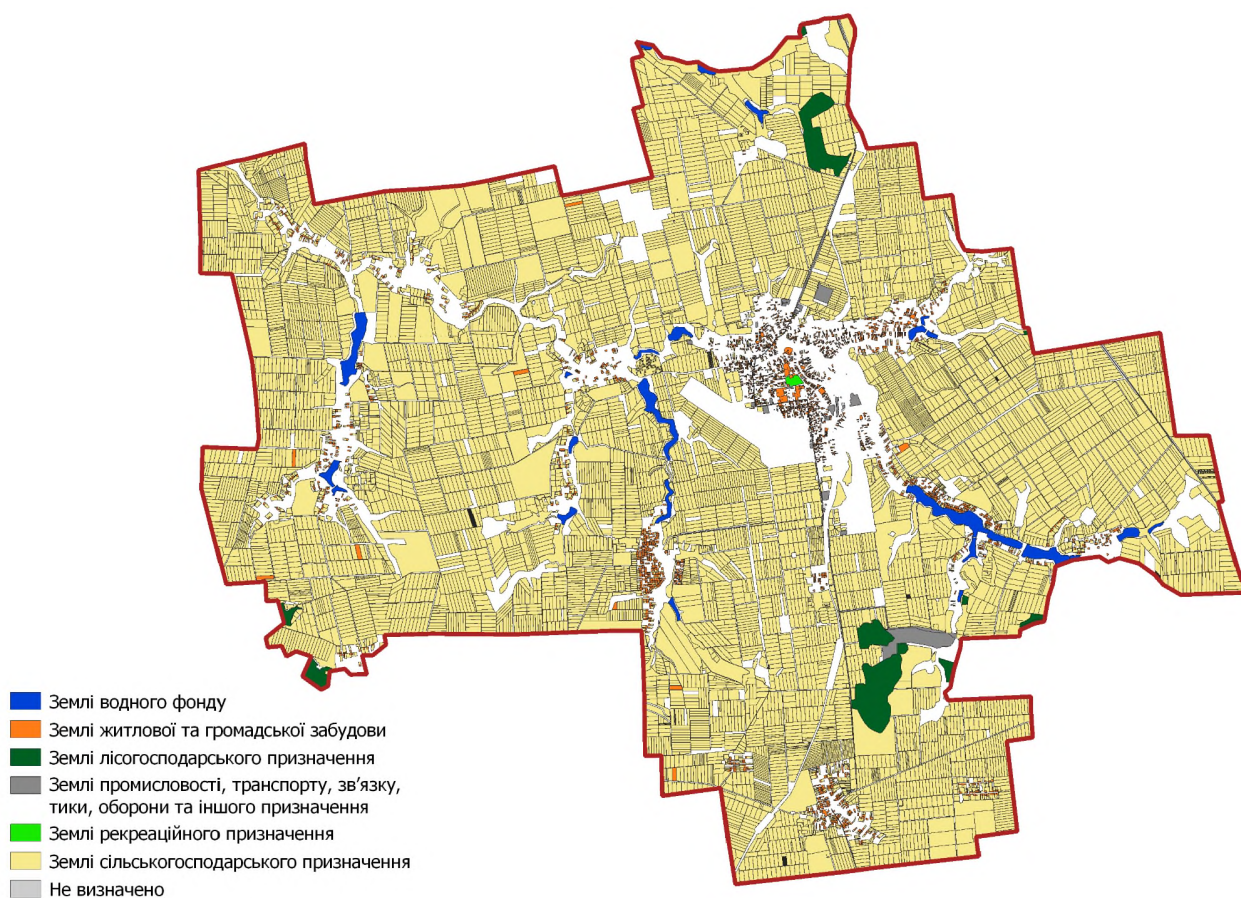

рис. 2.14. Розподіл земельних ділянок в Маловисківській МТГ

Таблиця 2.2
 Структура земель Маловисківської МТГ

Назва	Площа, га	%
Загальна площа земель	38402,89	100
Сільськогосподарські землі, у тому числі:	32626,42	86
сільськогосподарські угіддя, з них:	32626,42	86
рілля	32626,42	77

багаторічні насадження	-	-
сіножаті	-	-
пасовища	-	-
під господарськими будівлями і дворами	-	0,6
під господарськими шляхами і прогонами	-	-
землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості	-	-
Землі лісогосподарського призначення, у тому числі:	2151,13	6
лісові землі	-	-
чагарники	-	-
Забудовані землі, у тому числі:	2931,35	6
землі житлової та громадської забудови	1812	0,6
землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	1119,35	4
Землі рекреаційного призначення	127,31	0,4
Землі природно заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	126,7	0,2
Землі оздоровчого призначення	0,61	0,03
Землі історико-культурного призначення	-	-
Відкриті заболочені землі	-	-
Води	566,68	1,2
Землі запасу	-	-

Основу економіки формують підприємства аграрного сектору: сільськогосподарські підприємства та підприємства переробної галузі, а також обслуговуючі організації. Підприємства спеціалізуються в основному на виробництві та переробці сільськогосподарської продукції, в галузевій структурі сільського господарства рослинництво становить 92%, тваринництво – 8 % (за даними Стратегії розвитку громади).

Підприємства тваринництва можуть виступати забрудниками ґрунтів, підземних та поверхневих вод⁸.

Землекористування в Маловисківській громаді супроводжується загрозою високого рівня розораності схилів земель, розширенням посівних площ

⁸ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі.

Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

З іншої сторони, частина земельних ресурсів підпадає під антропогенний тиск від гірничо-видобувної промисловості. Територія громади знаходиться у зоні підвищеного радіологічного впливу (близькість підприємства Новокосянтинівська шахта ДП «Схід ГЗК») - видобування уранової руди. Шахта розташована в с. Олексіївка Маловисківського району Кіровоградської області. Відстань до м. Мала Виска близько 10 км.

Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля в області є наступні проблеми:

внаслідок постійного антропогенного впливу на сільськогосподарські землі зростають винос гумусу з родючого шару ґрунту та ерозійні процеси. Негативний баланс гумусу складає більше 3 ц з га. Причиною цього є те, що органічні та мінеральні добрива вносяться до ґрунту періодично і в недостатній кількості, збільшилися площі посіву культур, що виносять підвищену кількість поживних речовин з ґрунту, насамперед соняшника, який в останні роки займає 20 і більше відсотків посівних площ. Ці та інші факти порушення природоохоронного режиму використання сільськогосподарських земель ведуть до її деградації та мінералізації.

Розорюваність земель області складає 85,3 %. Вирощування культур інтенсивного мінерального живлення, зменшення внесення органічних добрив, поширення процесів ерозії призводить до від'ємного балансу гумусу в ґрунтах. Через ерозійні процеси площа ярів перевищує 3,5 тис. га, а площа деградованих та малопродуктивних земель склала 270 тис. га.

Зважаючи на це і враховуючи кліматичні особливості (часті відлиги, різка зміна температури під час весняного сніготанення, весняні суховії, зливовий характер опадів в талий період), а також знищення лісової та трав'янистої рослинності на крутосхилах, неправильне розміщення доріг та інших лінійних об'єктів на місцевості сприяють інтенсивному розвитку ерозійних процесів. Водна ерозія ґрунтів проявляється в усіх районах області на схилах, що перевищують ухил 0,5 градуса. Збереження на сьогодні високого рівня розораності угідь, в тому числі на схилах, при значному розширенні площі просапних культур та практично повного припинення виконання комплексу робіт по захисту ґрунтів призводить до розвитку небувалих ерозійних і деградаційно-руйнівних процесів, що створює загрозу економічній безпеці області.

Географічне розташування зумовило наявність родючих чорноземних ґрунтів, серед яких переважають звичайні та південні на лесових породах. У межах території громади переважають реградовані чорноземи; навколо – потужні чорноземи середньогумусні із вмістом гумусу трохи більше 5,5% та малогумусні із вмістом гумусу близько 5,0%. Таким чином, оцінка родючості за агровиробничою групою зазначених ґрунтів коливається у діапазоні 73-80 балів, що відповідає високій урожайності близько 18,76 - 20,56 ц/га.

За рівнем здатності до міграції і накопичення забруднюючих речовин геохімічні ландшафти північного сходу області здатні до самоочищення; в свою чергу, території південного заходу мають низьку здатність до самоочищення.

На території громади представлені основні типи ґрунтів Кіровоградської області.

Для області характерні переважно чорноземними ґрунтами з високою природною родючістю. У північній частині області переважають чорноземи потужні малогумусні із вмістом гумусу 5,0% та середньогумусні із вмістом гумусу трохи більше 5,5%. Значні площі тут займають чорноземи в різному ступені реградуровані, а також чорноземи опідзолені, темно-сірі опідзолені та сірі опідзолені ґрунти. Для південно-східних районів найпоширенішими ґрунтами є чорноземи звичайні, середньо- та малогумусні, а в південній частині – чорноземи звичайні малогумусні малопотужні, присутні незначні поклади карпатських ґрунтів. За механічним складом ґрунти північних районів – важкосуглинкові, південних – легкосуглинкові, а в Придніпров'ї – легко- та середньосуглинкові. У всіх районах області на схилах залягають еродовані аналоги ґрунтів[1].

Особливості використання території провокують низку проблем, що характерні для області загалом. Висока розораність території області (85,3 %) та екстенсивне освоєння земель у минулому призвели до їх деградації та зниження родючості. Найвагомішими трансформувальними процесами, які зумовили порушення структурно-функціональної організації ландшафтів, були заміна природних еколого-стабілізуювальних угідь орними землями та формування антропогенних типів ландшафтів – агроландшафтів, які належать до спрощених та нестабільних систем із низькою здатністю до саморегуляції. Вирощування культур інтенсивного мінерального живлення, зменшення внесення органічних добрив, поширення процесів ерозії призводить до від'ємного балансу гумусу в ґрунтах. Через ерозійні процеси площа ярів перевищує 3,5 тис. га, а площа деградованих та малопродуктивних земель склала 270 тис. га. Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля в області, негативний баланс гумусу складає більше 3 ц з га. Причиною цьому є те, що органічні та мінеральні добрива вносяться до ґрунту періодично і в недостатній кількості, збільшилися площі посіву культур, що виносять підвищену кількість поживних речовин з ґрунту, насамперед соняшника, який в останні роки займає 20 і більше відсотків посівних площ.

Наслідками високого ступеня розораності земель є деградація ґрунтів та опустелення. Втрачається не лише біологічне різноманіття, а й водні об'єкти, зокрема - малі річки. Ґрунтово-меліоративна зона території громади передбачає впровадження розрідженого зрошення та масових заходів по боротьбі з водною ерозією шляхом затримання води в ґрунті і використання її для збільшення продукції рослинництва.

Сільське господарство підсилює дію природних чинників погіршення їх якості. Насамперед це стосується земель аграрного сектору, де погіршення якісного стану ґрунтового покриву відбувається через мінімізацію механізованого обробітку ґрунту, нехтування науково обґрунтованою системою використання ґрунтів, вирощування малозатратних культур (зернових), суттєве зменшення внесення органічних добрив, відсутність протиерозійних заходів. Це призводить до зменшення родючості ґрунтів. Особливо загрозливою є ситуація з використанням пестицидів. Їх використання завдає шкоди мікрофлорі й мікрофауні ґрунту, значно знижує врожайність полів, викликає забруднення підземних вод та сприяє поширенню токсичних металів, наприклад. Промислове та транспортне забруднення ґрунтів є локальним фактором зниження родючості ґрунтів.

Відповідно ґрунти Маловисківської громади також зазнають деградаційних процесів. Серед причин деградації ґрунтового покриву переважають ерозійні

процеси та винесення родючого шару ґрунту з площинною ерозією. Водна ерозія ґрунтів проявляється на схилах, що перевищують ухил 0,5 градуса. Землекористування в Маловисківській громаді супроводжується загрозою високого рівня розораності схилових земель, розширенням посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. Значна частина полів розташована на схилах. На території громади часто до краю ярів, балок чи річкових долин впритул прилягають орні землі. У такому випадку є загроза того, що під час злив та стрімкого танення снігу, води поверхневого стоку будуть призводити до росту ярів на верхніх частинах схилів та відкладання змитого ґрунту – біля їх підніжжя. Обидва процеси призводять до втрати придатних для сільськогосподарського використання ґрунтів, а потрапляння змитого ґрунту у водойми забруднює їх рештками пестицидів та мінеральних добрив. У цьому плані гостро постає питання дотримання чинних норм щодо ведення рослинництва на схилах до 3, від 3 до 5 і вище 5 градусів. Важливо проводити моніторинг за появою нових ярів та мотивувати землевласників проводити заходи щодо регулювання поверхневого стоку, а на землях громади, особливо у верхів'ях схилів за потреби влаштовувати бар'єри у вигляді валів, відвідних каналів як земляних, так і залізобетонних, регулярно проводити догляд за існуючими протиерозійними спорудами. Важливу роль в цьому відіграють водорегулюючі лісосмуги[6]

Звертаємо також увагу, на те що згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47 забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо. В перспективі при розробленні містобудівної документації, відповідні території мають бути визначені.

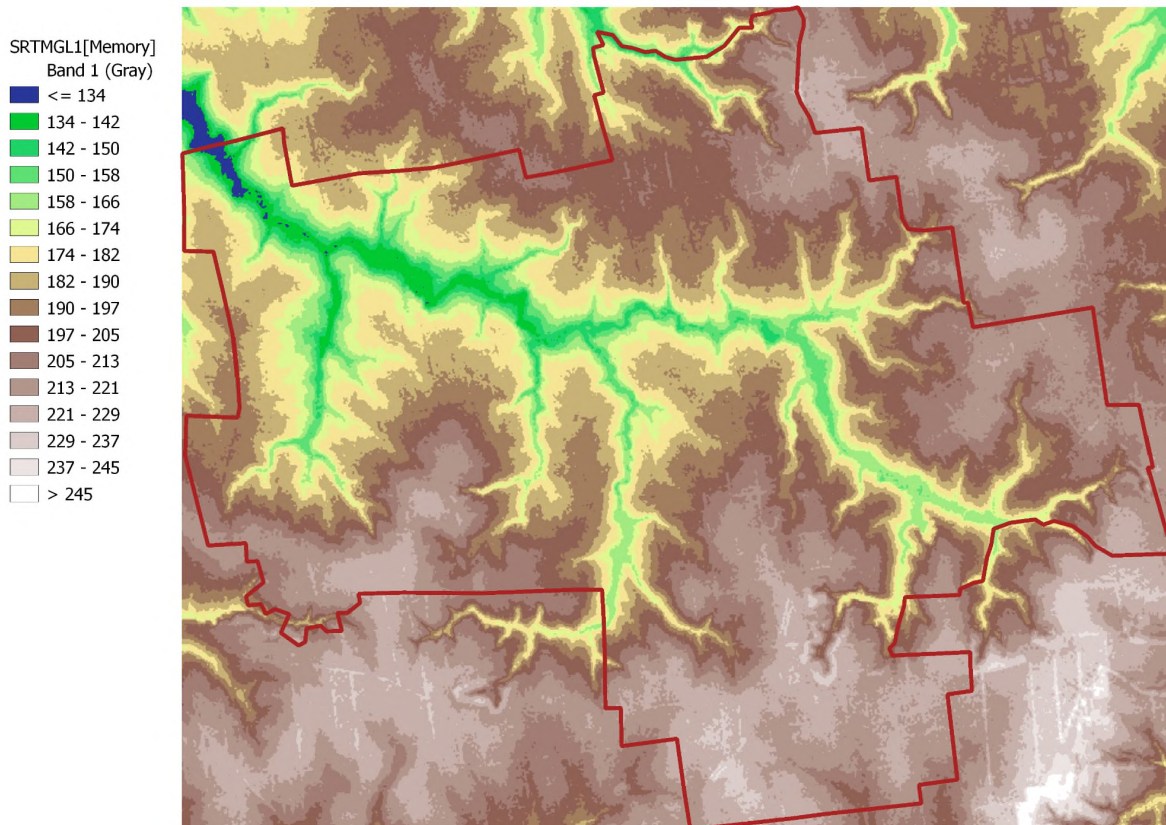

Рис. 2.15. Гіпсометрична поверхня території Маловисківської МТГ (на основі відкритих даних ДЗЗ)

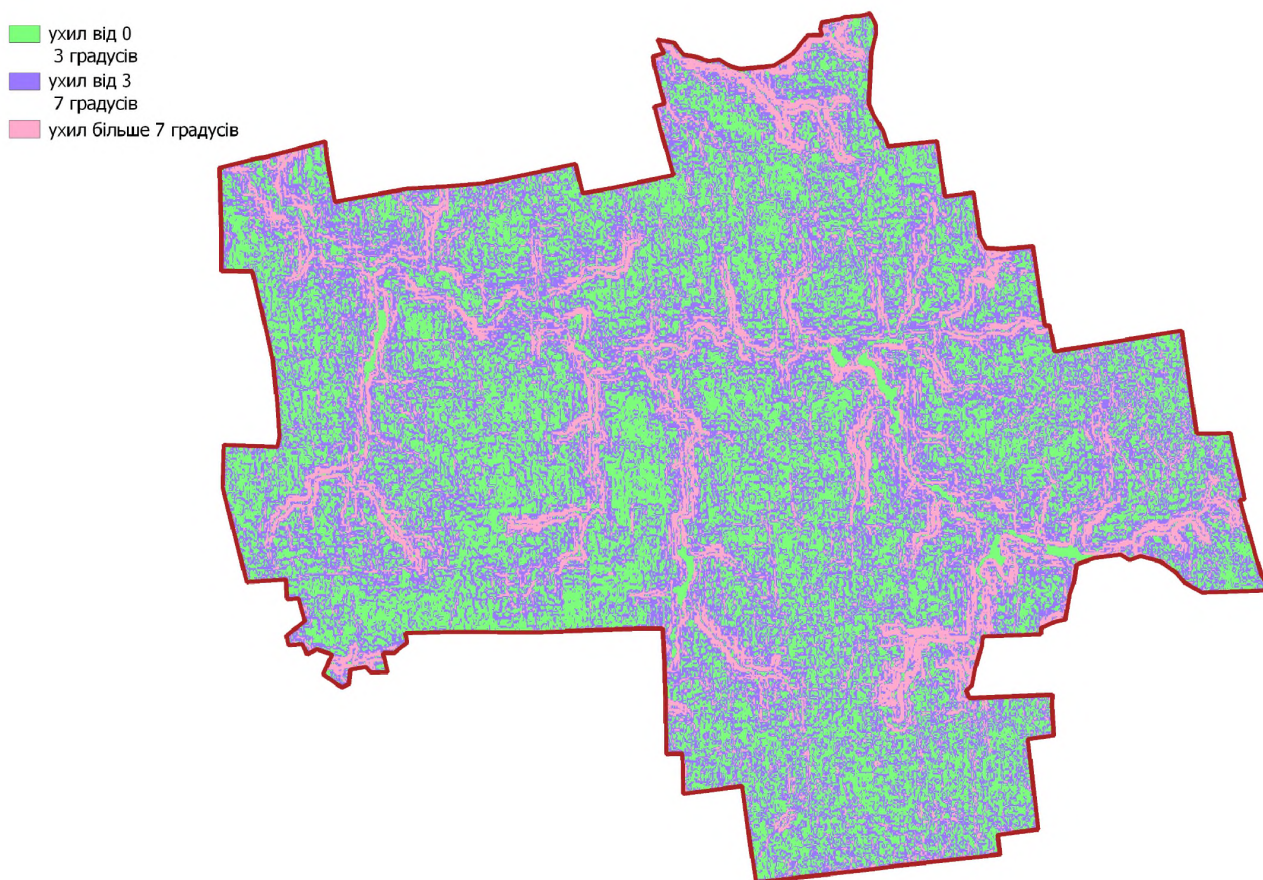

Рис. 2.16. Аналіз крутизни земної поверхні території Маловисківської МТГ (на основі відкритих даних ДЗЗ)

Близько 3655,9 га земель сільськогосподарського призначення знаходяться на територіях з ухилом більше 7 градусів.

Суттєву небезпеку погіршення стану земельних ресурсів становить застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

Іншу небезпеку земельним ресурсам створює недотримання режиму прибережних захисних смуг. Так аналіз відкритих джерел вказує на можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської діяльності. Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами.

Зауважимо, що згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Забруднення ґрунту несе в собі серйозну потенційну загрозу для здоров'я людини, екосистем та економіки в цілому. Особливо небезпечним є неправильне або надмірне використання пестицидів, адже вони проявляють мутагенну, або інші негативні дії на живу природу і людину. Через неправильне використання добрив в ґрунтах спостерігаються високі концентрації нітратів, що може спричинити отруєння людей. Для збереження родючості ґрунтів потрібно проводити раціонально обґрунтовану господарську діяльність на засадах сталого розвитку, проводити постійний моніторинг ґрунтів для відображення їх фактичного стану і проведення доцільного землекористування.

Також зауважимо, що значний відсоток земель, що використовуються як землі забудови та транспорту посилює негативні процеси в ґрунтах, зокрема механічне, хімічне забруднення, порушення структури ґрунту тощо.

[1]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-sredovishha-v-ukrayini/>

16) Природоорієнтоване повоєнне відновлення: Мирноградська громада, 2023

2.7. Стан здоров'я мешканців

Чисельність наявного населення по Маловисківській ТГ станом на 1 січня 2023 року становила 16 400 осіб, в .т.ч. ВПО - 1600 осіб, міське населення - 9960 осіб, сільське населення – 4868 осіб.

Розподіл населення в громаді по населених пунктах наведено нижче в таблиці.

Таблиця 2.3

Назва населеного пункту	Чисельність населення станом на 1 січня 2023 р.	Назва населеного пункту	Чисельність населення станом на 1 січня 2023 р.
м.Мала Виска	11 265	с.Новомиколаївка	30
с-ще Заповідне	182	с.Тарасівка	36
с.Краснопілка	339	с.Лозуватка	734
с-ще Вишневе	225	с.Димене	143
с.Паліївка	945	с.Мануйлівка	695
с.Веселе	27	с.Лутківка	198
с.Первомайське	348	с.Миролюбівка	623
с.Олександрівка	597	с.Червона Поляна	41

Захворюваність на туберкульоз збільшилася у порівнянні з відповідним періодом минулого року на 41,2% і становить 24,0 на 100 тис. населення (2021 рік – 17,0 на 100 тис). По Маловисківській ТГ ріст складає 74,0%. Вперше захворіло 9 осіб дорослого населення (2021 рік – 7 осіб) та 1 дитина з Маловисківської ТГ. Дитяча захворюваність становить 18,4 на 100 тис. дитячого населення. Виявляємість при профоглядах становить 30% (2021 рік – 43,0%). Відсоток занедбаних форм туберкульозу - 33,0%.

Найвища занедбаність по Маловисківській ТГ - 50,0%.Протягом 6 місяців 2022 року виявлено 50 випадків злоякісних новоутворень (121,4 на 100 тис. населення), що значно нижче минулорічних показників. Показник занедбаності склав 30%, по Маловисківській ТГ – 36%. Онкоогляди серед жінок Маловисківської ОТГ проведено 10,5% станом на 2022 рік, що є вкрай незадовільним показником. Станом на 2023 рік відсоток онкозанедбаності склав 100% в Маловисківській громаді при середньообласному показнику 38,8%. Відсоток хворих, які не прожили до року з моменту встановлення діагнозу склав 44,0%, що значно вище середньообласного показнику 30,8%. Показник летальності до року використовується як індикатор якості медичної допомоги. Він є інтегральним показником щодо організації і якості проведення профілактичних оглядів, своєчасності діагностики і адекватного лікування наданого закладами охорони здоров'я.

Кількість хворих на цукровий діабет – 180 осіб, з них 4 дітей. Нижче наведено відомості про розподіл населення згідно даних щодо соціально-економічного розвитку громади (<https://www.mviskarada.gov.ua/socio-economic-development-of-the-maloviskiv-community>).

Таблиця 2.4

Кількість населення		станом на 1 січня 2022	станом на 01.01.2021	2020 р	2019 р	2018 р
	Кількість всіх жителів ОТГ	14828	15325	13168	13354	13607
Вік	Середній вік мешканця	-	60	60	60	60
Густота населення	Кількість осіб на 1 кв. км	-	40	57	58	61
% зростання / зменшення населення за минулий рік	% зростання / зменшення населення за минулий рік	зменшення на 3,24%	16,4 (збільшення внаслідок приєднання територій)	1,4	1,9	1

Дані щодо поширюваності захворюваності серед всього населення за 2022-2023 роки та за основними вагомими видами захворювань (серцево-судинні, громаді у порівнянні з середньообласними даними, наведені нижче у таблицях.

Таблиця 2.5

Найменування ТГ	Поширеність та захворюваність серед всього населення за 2022 - 2023 роки							
	Все населення. Поширеність захворювань на 100 тис.нас.				Доросле населення. Поширеність захворювань на 100 тис.нас.			
	Зареєстровано всього		Зареєстровано вперше		Зареєстровано всього		Зареєстровано вперше	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Маловисківська ТГ	168514,5	175292,1	58151,4	74716,8	178770,1	176684,5	53001,5	63692,6
Середньообласні	135432,1	138314,1	51293,7	53175,8	141183,4	142123,2	44504,2	43799,3

Таблиця 2.6

Поширеність захворювань серед підлітків за 2022-2023 рр				
Найменування ТГ	Поширеність захворювань на 100 тис.нас.Зареєстровано всього		З діагнозом встановленим вперше на 100 тис.нас.Зареєстровано вперше	
	2022	2023	2022	2023
Маловисківська ТГ	189400,9	294470,0	137603,7	209032,3
Середньообласні	129229,9	141452,1	91740,9	102582,2

Таблиця 2.7

Хвороби ендокринної системи				
Найменування ТГ	Поширеність захворювань на 100 тис.нас. Доросле населення		З діагнозом встановленим вперше на 100 тис.нас.Зареєстровано вперше	
	2022	2023	2023	
Маловисківська ТГ	7526,8	8880,4	1332,7	7526,8
Середньообласні	7315,5	8432,4	843,2	7315,5

Таблиця 2.8

Цукровий діабет					
Найменування ТГ	Поширеність захворювань на 100 тис.нас. Доросле населення		З діагнозом встановленим вперше на 100 тис.нас. Доросле населення		
	2021	2022	2021	2022	2023
Маловисківська ТГ	4362,5	3884,4	337,6	307,8	421,3
Середньообласні	3288,1	3216,1	206,9	193,5	239,8

Таблиця 2.9

Хвороби системи кровообігу				
Найменування ТГ	Поширеність захворювань на 100 тис.нас. Доросле населення		З діагнозом встановленим вперше на 100 тис.нас. Доросле населення	
	2022	2023	2022	2023
Маловисківська ТГ	57531,3	66722,4	5384,4	4105,5
Середньообласні	49658,9	49465,6	3676,9	3914,7

Таблиця 2.10

Гіпертонічна хвороба (всі форми)				
Найменування ТГ	Поширеність захворювань на 100 тис.нас. Доросле населення		З діагнозом встановленим вперше на 100 тис.нас. Доросле населення	
	2022	2023	2022	2023
Маловисківська ТГ	31912,0	24319,5	2193,2	1777,9
Середньообласні	23352,2	22993,7	1461,3	1565,3

Таблиця 2.11

Найменування ТГ	Ішемічна хвороба серця				Стенокардія	
	Поширеність захворювань на 100 тис.нас. Доросле населення		З діагнозом встановленим вперше на 100 тис.нас. Доросле населення		Поширеність захворювань на 100 тис.нас.	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Маловисківська ТГ	28526,6	20279,7	1864,52	1278,87	9340,5	5862,5
Середньообласні	17794,8	17242,1	940,67	897,80	5326,3	4655,1

Таблиця 2.12

Хвороби сечостатевої системи				
Найменування ТГ	Поширеність захворювань на 100 тис.нас. Доросле населення		З діагнозом встановленим вперше на 100 тис.нас. Доросле населення	
	2022	2023	2022	2023
Маловисківська ТГ	18699,0	16481,9	3256,9	5429,2
Середньообласні	8011,6	7364,3	3071,4	3351,5

Як видно з таблиць, **ситуація потребує ретельного аналізу причин значних перевищень показників захворюваності по Маловисківській громаді відносно середньобласних рівнів** (організація мед допомоги, профілактична робота, вплив соціальних факторів і т.і.). Таким чином, вважаємо за **доцільне зробити акцент на профілактичну складову діяльності медичної галузі громади** (поглиблене вивчення стану здоров'я населення громади із з'ясуванням причин, що впливають на ріст тих чи інших видів захворювань).

Серед завдань та заходів Програми, стосовно розвитку медичної галузі громади, рекомендується передбачити:

- створення належних умов для реалізації кожним мешканцем громади права на здоров'я та отримання рівного доступу до послуг охорони здоров'я відповідно до потреб упродовж усього життя;
- забезпечення цілісного підходу до здоров'я та визнання стану його фізичних, психічних, психологічних, духовних і соціальних аспектів;
- пріоритет інтересів здоров'я та безпеки населення громади при організації та наданні паслуг у системі громадського здоров'я;
- системне усунення або зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності;
- залучення суспільства громади до реалізації оперативних функцій громадського здоров'я, здійснення заходів та взаємна відповідальність особи і держави за дії або бездіяльність у сфері громадського здоров'я;

- оперативне вжиття заходів, необхідних для забезпечення захисту здоров'я населення громади, що застосовуються у разі наявності потенційних ризиків для здоров'я та епідемічного благополуччя населення;
- прийняття рішень у сфері громадського здоров'я на основі попереднього аналізу наслідків, у тому числі економічних, безпекових і стратегічних та економічної доцільності;
- запобігання дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я, подолання стигми щодо людей із захворюваннями.

Основним фактором зменшення населення в громаді станом до 24 лютого 2022 року було його природне скорочення. Чисельність постійного населення віком понад 60 років складає близько 21,3%. Природній приріст (скорочення) населення "- 253" особи згідно даних за 2020 рік.

Тобто в громаді складається загроза старіння населення. Скорочення економічно активного населення призводить до ще більшого зростання рівня навантаження на населення працездатного віку. За шкалою ООН старим населення вважається тоді, коли частка людей у віці понад 65 р. становить більше 7%, а в громаді такий показник очевидно є вищим. Для громади, яке прагне розвиватися, такий сценарій є загрозливим. Окрім того є загроза через можливу міграцію населення через бойові дії на території країни. Докладна статистика на момент розроблення Звіту щодо еміграції та імміграції на території громади відсутня.

У подальшому, під час розробки та втілення Плану заходів для реалізації системи цілей Програми, необхідно врахувати пріоритетність вимог законодавства про охорону здоров'я з обов'язковим дотриманням положень Закону України «Про систему громадського здоров'я», підзаконних актів - ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДСП 173 - 96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів», інших державних стандартів України.

Найбільше населення зайняте в сфері сільського господарства, державного управління та торгівлі.⁹

Для здоров'я населення становлять потенційну загрозу промислові підприємства, які функціонують на території громади та поруч із нею. Аналіз залежності здоров'я населення від ступеня забруднення навколишнього середовища дозволив визначити рівні, при яких відзначаються ті чи інші порушення здоров'я. Встановлено, що при 1,5-2 кратному збільшенні ГДК хімічних речовин в атмосферному повітрі, реєструються достовірні зрушення імунологічних, біохімічних і фізіологічних параметрів організму людини. Статично значимі зрушення показників захворюваності (поширеності та тяжкості перебігу хвороби) реєструються при рівні забруднення, що перевищує допустимий в 2 - 3 рази (Кобець Г.П., Зінгер Ф.Х., Кальянов А.В. і ін., 1994). Подальше збільшення ступеня забруднення (в 4 і більше разів) обумовлює зміни показників захворюваності хронічними видами патології, а при 6-ти кратному і більшому перевищенні гігієнічних нормативів, відзначається збільшення частоти множинної і поєднаної патології.

Детальні локальні дані щодо стану здоров'я населення в громаді не надано.

Науково доведено, що забруднення навколишнього природного середовища і насамперед атмосферного повітря у населених пунктах (особливо у містах) хімічними речовинами різного походження, може призвести до зростання рівнів захворюваності населення. Тривалий вплив забруднення атмосферного повітря токсичними речовинами: формальдегідом, пилом, діоксидом сірки, діоксидом азоту та іншими хімічними сполуками негативно впливає на здоров'я людини. При цьому

⁹ <https://www.mvskirada.gov.ua/socio-economic-development-of-the-maloviskiv-community>

зростає загальна захворюваність населення, зумовлена ураженням, перш за все, органів дихання (bronхіальна астма, хронічний бронхіт, алергічні риніти та інші неспецифічні хвороби легень). Особливо викиди шкідливих речовин, як від стаціонарних так і пересувних джерел, є небезпечними для здоров'я дітей. За умов забруднення атмосферного повітря, знижуються адаптивні можливості дитячого організму, що призводить до зміни дихальних функцій і збільшення рівня легеневої патології. Через відсутність на території області потужних підприємств, джерел забруднення атмосферного повітря, а також враховуючи те, що на адміністративних територіях області не проводились активні бойові дії, не зафіксовано зростання захворюваності населення області на хвороби органів дихання за 2022 рік, а навпаки, відмічено тенденцію до зменшення (-20,5 % відносно 2021 р.). Загальний рівень захворюваності населення області у 2022 році склав 19853,4 проти 24985,7 у 2021 році (на 100 тис. населення). Дещо збільшився показник захворюваності органів дихання у дітей на алергічний риніт – з 217,9 у 2021 році до 220,0 у 2022 році до (у 2019 році 176,1; у 2020 році – 254,2). Показник захворюваності на бронхіальну астму у дітей навпаки зменшився – з 22,0 у 2021 р. до 19,0 у 2022 р. (на 100 тис. населення)[1].

Відповідно до інформації, наданої Державною Установою «Кіровоградський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», що спирається на дані департаменту охорони здоров'я ОВА (статистичний збірник за 2023р.) — показник поширеності захворювань серед всього населення у 2023 році становить 138314,1 на 100 тисяч населення проти 135432,1 у минулому році, тобто збільшився на 2,1%.

У порівнянні з попереднім роком показник поширеності захворювань серед всього населення області (у розрахунку на 100 000 населення) збільшився по наступних класах хвороб:

- хвороби вуха та соскоподібного відростка з 2309,9 у 2022 році до 2773,4 у 2023 році, або на 20,1%;
- хвороби ендокринної системи у показнику з 6798,9 у 2022 році до 7756,0 у 2023 році, або на 14,1%;
- хвороби органів дихання з 23321,0 у 2022 році до 26363,1 у 2023 році, або на 13,0%;
- ускладнення вагітності, пологів та післяпологового періоду з 2234,3 у 2022 році до 2352,5 у 2023 році, або на 5,3%;
- хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини у показнику з 8388,1 у 2022 році до 8800,7 у 2023 році, або на 4,9%;
- хвороби органів травлення з 10510,7 у 2022 році до 10954,1 у 2023 році, або на 4,2%;
- хвороби системи кровообігу з 40885,5 у 2022 році до 41671,8 у 2023 році, або на 1,9%;
- розлади психіки та поведінки у показнику з 5315,7 у 2022 році до 5405,7 у 2023 році, або на 1,7%;
- хвороби ока та придаткового апарату з 7541,0 у 2022 році до 7657,3 у 2023 році, або на 1,5%.

У структурі поширеності захворювань серед всього населення на першому місці знаходяться: хвороби системи кровообігу, на які приходить 30,1% (2022 рік – 30,2%) від всіх захворювань, на другому — хвороби органів дихання – 19,1% (2022 рік – 17,2%), на третьому — хвороби органів травлення — 7,9% (2022 рік — 7,8%).

За результатами 2021 року, як і у попередніх періодах, головну вагу займали хвороби системи кровообігу, частка померлих від яких становила більше половини всіх смертей. Частка померлих від новоутворень, хвороб органів дихання і травлення суттєво не змінилась.

За підсумками 2023 року епідситуація щодо туберкульозу в Кіровоградській області залишається напруженою. За останні три роки і особливо під впливом війни та міграційних процесів в країні маємо зростання захворюваності на туберкульоз. Показник захворюваності на туберкульоз (вперше зареєстровані випадки та рецидиви) збільшився у порівнянні з 2022 роком на 17,4% та склав 92,1 на 100 тисяч населення, зареєстровано 826 осіб (2022 рік — показник 76,7 на 100 тисяч населення, 687 осіб). Вперше зареєстровано хворих на туберкульоз - 705 осіб. Показник захворюваності серед вперше зареєстрованих збільшився на 18,7% та склав 78,6 на 100 тисяч населення, (2022 рік — 66,2 на 100 тисяч населення, 594 особи). Таблиця 2.14 дає уявлення про показники поширеності та захворюваності серед усього населення за видами хвороб.

Таблиця 2.13

Показники поширеності та захворюваності серед усього населення
 на 100 000 (розрахунок на все населення - 224340)

Захворювання	Зареєстровано всього (поширеність)			з діагнозом встановленим вперше (захворюваність)		
	2023		2022	2023		2022
	абс.число	поширеність на 10 тис.дор.нас.	поширеність на 10 тис.дор.нас.	абс.число	захворюваність на 10 тис.дор.нас.	захворюваність на 10 тис.дор.нас.
Всі хвороби	279 260	124 480,7	107 759,7	111562	49729,0	43 264,7
Інфекційні та паразитарні хвороби	4 626	2 062,0	3 220,1	2751	1226,3	2 269,8
Новоутворення	9 046	4 032,3	3 209,0	26	11,6	11,6
Хвороби крові	957	426,6	337,4	382	170,3	84,2
анемії	912	406,5	317,4	374	166,7	82,5
Хвороби ендокринної системи	21 112	9 410,7	7 848,4	3281	1462,5	1 140,2
вузловий зоб	3 436	1 531,6	1 429,1	385	171,6	140,0
тиреотоксикоз (гіпертиреоз)	354	157,8	165,4	28	12,5	12,0
тиреоїдити	2 506	1 117,1	1 008,3	252	112,3	99,4
цукровий діабет	6 993	3 117,1	2 328,6	474	211,3	90,5
інсулінозалежний	450	200,6	203,3	6	2,7	6,2
цукровий діабет з ускладненням	2 067	921,4	875,9	45	20,1	13,8
Хвороби нервової системи	13 488	6 012,3	6 842,3	3698	1648,4	1 814,2
запальні хвороби ЦНС	130	57,9	59,7	12	5,3	4,5
хв. периферичної нервової системи	8 439	3 761,7	4 041,6	1660	739,9	763,6
ураження нервів нервових корінців	7 050	3 142,6	3 858,0	1374	612,5	688,7
вегетосудинна дистонія	789	351,7	355,7	276	123,0	72,7
Хв. ока та його придатк. апарату	17 873	7 966,9	6 916,3	936	417,2	478,3
катаракта	3 855	1 718,4	1 493,3	425	189,4	132,4

глаукома	907	404,3	384,7	79	35,2	50,8
міопія	3 082	1 373,8	1 148,3	505	225,1	359,7
Хв. вуха та сосковидного відростку	7 630	3 401,1	3 137,2	5349	2384,3	1 772,8
Хвороби системи кровообігу	71 100	31 693,0	24 833,3	5854	2609,4	2 261,7
хрон. ревматичні хв. серця	79	35,2	37,4	2	0,9	1,78
гіпертонічна хвороба (всі форми)	31 789	14 170,0	11 120,2	2358	1051,1	871,4
ішемічна хвороба серця	25 441	11 340,4	8 748,8	1434	639,2	556,3
у т.ч. з гіпертонією	22 450	10 007,1	7 353,6	976	435,1	248,7
стенокардія	2 399	1 069,4	1 039,9	84	37,4	48,1
гострий інфаркт міокарду	359	160,0	132,4	359	160,0	132,4
цереброваскулярні хвороби	8 179	3 645,8	3 297,7	960	427,9	477,8
у т.ч. з гіпертонією	4 487	2 000,1	1 526,3	461	205,5	274,6
інсульти (всі форми)	784	349,5	404,7	784	349,5	404,7
Хвороби органів дихання	61 548	27 435,1	21 302,9	56219	25059,7	18 944,5
пневмонії	1 067	475,6	670,0	1067	475,6	670,0
хронічні хвороби мигдаликів	920	410,1	398,1	497	221,5	156,5
бронхіт хронічний	1 158	516,2	339,7	158	70,4	26,3
бронхіальна астма	628	279,9	193,5	67	29,9	15,6
Хвороби органів травлення	16 548	7 376,3	5 354,8	2861	1275,3	950,3
виразка шлун. та 12-ти палої кишки	1 111	495,2	457,3	156	69,5	49,9
гастрит та дуоденіт	4 390	1 956,9	1 407,2	609	271,5	193,0
цироз печінки	204	90,9	63,3	49	21,8	24,1
хронічний гепатит	220	98,1	66,0	27	12,0	4,0
жовчокам'яна хвороба	950	423,5	315,6	237	105,6	90,0
холецистит, холангіт	4 021	1 792,4	1 069,4	372	165,8	100,3
хвороби підшлункової залози	2 263	1 008,7	688,2	161	71,8	34,8
Хв.би шкіри та підшк. клітковини	2 646	1 179,5	1 261,9	2296	1023,4	1 085,0
Хвороби кістково-м'язової системи	24 697	11 008,7	10 219,3	5835	2601,0	2 177,5
ревматоїдний артрит	466	207,7	189,0	50	22,3	40,6
деформуючий артроз	2 877	1 282,4	879,9	206	91,8	56,6
системний червоний вовчак	25	11,1	12,9	1	0,45	1,34
анкілозуючий спондиліт	41	18,3	16,9	1	0,4	1,3
ураження міжхребетних дисків	236	105,2	145,3	52	23,2	41,0

Хвороби сечостатевої системи	13 816	6 158,5	5 937,0	5684	2533,7	2 538,6
хронічний гломерулонефрит	52	23,2	22,3	12	5,3	2,2
хронічний пієлонефрит	1 022	455,6	405,6	163	72,7	67,3
камені нирок і сечоводів	1 605	715,4	708,7	458	204,2	203,7
хвороби передміхурової залози	2 137	952,6	1 069,4	797	355,3	426,1
Травми отруєння	10 897	4 857,4	5 477,8	10564	4708,9	5 304,0

Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено: за умови збереження існуючої ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поведіння із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунтах, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

[1]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-s-eredovyshha-v-ukrayini/>

[7] Державна служба статистики України
http://db.ukrcensus.gov.ua/Mult/Dialog/statfile1_c_files/pasport.files/pasport/35_uk.htm#0305

2.8. Біорізноманіття

Рослинний світ.

За геоботанічним районуванням територія відноситься до степової зони Бузько-Дніпровського округу різнотравно-злакових степів, байрачних лісів та рослинності гранітних відслонень. Зокрема на півночі області переважають мішані і листяні ліси та лісостеги; на півдні пролягають степові місцевості. Північна частина Східноєвропейської рівнини представлена грабовими (на вододілах), бересто-пакленовими (по байраках) дібровами подекуди із судібровами; на півдні переважають сухі байрачні бересто-пакленові та чорнокленові діброви.

За даними Регіональної доповіді про стан навколишнього середовища та Екологічного паспорту [1,2] рослинний світ Кіровоградщини є різноманітним. З південного заходу на північний схід територію області перетинає умовна межа між лісостеповою та степовою зонами. Саме цим і зумовлений неоднорідний світ рослин Кіровоградщини. Понад 70% лісостепової частини області розорано, ліси та лісонасадження займають лише 7,2% території області. Збереглися значні лісові масиви на вододілах – Чорний ліс, Нерубайський ліс та інше. Природна степова рослинність багата, різноманітна, зберігається на схилах річкових долин та балок, на узліссях. Досить добре збереглася лучна та болотна рослинність у заплавах річок. У лісостеповій частині області в заплавах менше відчувається вплив засолення, менше гранітних відслонень зі своєрідним рослинним світом. Степова зона з підвищеними місцевостями, почленованими яружно-балковими системами. Ліси і чагарники в степовій зоні зустрічаються в балках, у яких вони захищені від руйнівних степових вітрів. Орні землі складають у степовій зоні області понад 76% її території. В заплавах річок, де переважають лучна та болотна рослинність, сильніше, ніж у лісостепу, виявляється вплив засолення. Для степової зони характерна трав'яна степова рослинність. Рідкісні й зникаючі рослини: астрагал шерстистоквітковий, ковила волосиста, коручка болотна, любка дволиста, ірис злаколистий, ірис понтичний, рястка Буше, лілія лісова, підсніжник звичайний, сон

великий, барвінок малий, валеріана лікарська, звіробій звичайний, конвалія звичайна, льон жовтий та ін.

Тваринний світ.

Тваринний світ Кіровоградщини, незважаючи на значну господарську освоєність території області, залишається відносно багатим. Цьому сприяє географічне положення даної території, яку з південного заходу на північний схід перетинає природна межа між лісостепом і степом. Із 413 видів наземних хребетних тварин, відомих для Дніпровсько-Бузького лісостепоного зоогеографічного району (ссавців - 65 видів, птахів - 324, плазунів - 13, амфібій - 11), на території Кіровоградщини виявлено 368 видів, в тому числі: ссавців - 65, птахів - 279, плазунів - 13, амфібій - 11. Крім того, водойми області населяє 61 вид риб, з яких найбільш численними є представники ряду карпоподібних (35 видів). У Кіровоградській області нині зустрічаються 5 видів ссавців, 10 видів птахів і 8 видів комах, занесених до Європейського Червоного списку, що перебувають під загрозою зникнення у світовому масштабі. Зі 115 видів хребетних тварин, занесених до Червоної книги України, в межах Кіровоградщини зустрічаються 114 видів, у тому числі: 61 вид ссавців, 43 види птахів, 4 види плазунів, в основному зосереджених на природоохоронних територіях.

Господарська діяльність протягом останніх десятиліть значно змінила природне середовище Кіровоградської області. Серед основних причин збіднення біорізноманіття є: - забруднення природного середовища (викиди в атмосферне повітря, забруднення поверхневих та підземних вод); - денатуралізація природних ландшафтів (ґрунтова та повітряна ерозія, підтоплення територій, поширення агроландшафтів, нерівномірна забудова території); - монокультурні способи ведення лісового та сільського господарства. Антропогенна діяльність призводить до знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин, їх фрагментації та деградації (включаючи забруднення), глобальної зміни клімату, екологічно незбалансованої експлуатації, поширення чужорідних видів, розповсюдження хвороб та шкідників. Природні степові екосистеми майже зникли з території області внаслідок інтенсивного розвитку сільського господарства (розораність складає 71,8 % площі області). Зараз первісні цілинні степи повністю замінені на агроценози з широкою мережею полезахисних лісових смуг, створених за останні 50-60 років. Сьогодні вони є провідниками лісових видів з півночі на південь, із заходу на схід. Загрозами для лісової рослинності області є: випалювання сухої рослинності у весняний період, що призводить до виникнення лісових пожеж, погіршення технології заготівлі та трелювання деревини, всихання соснових лісів, самовільні рубки. Чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин, в тому числі із «червонокнижним» статусом, є насамперед людський фактор. Однією з причин зниження популяції мисливських звірів і птахів є браконьєрство. Значної трансформації зазнали лучні і водні екосистеми в результаті бездумної меліорації, зарегулювання річок та забруднення недостатньо очищеними стічними водами, недотримання режиму обмежень діяльності в прибережних захисних смугах і водоохоронних зонах, порушення гідрологічного режиму, зростання евтрофікації, збільшення рекреаційного навантаження. Аграрне перетворення значної частини ландшафтів спричинило масштабні порушення структури біорізноманіття на території внаслідок впливу таких факторів, як руйнування та фрагментація біогеоценозів, техногенне нівелювання ландшафтів, забруднення поверхневих і ґрунтових вод, зміна складу, структури та основних властивостей ґрунтів, умов життєдіяльності ґрунтової біоти.

Значна частина області знаходиться у степовій зоні, представленій степовими природними комплексами – типовими різнотравно-типчакково-ковиловими та

типчакowo-ковилowymi степами. Разом з тим, внаслідок їх розорювання, типові степові природні комплекси зазнали найсильнішого антропогенного тиску, перетворені у ріллю, фрагментовані. Степова рослинність, представлена лучними ковилово-різнотравними степами, збереглась на незначних фрагментах території, непридатних для сільського господарства, а також у складі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, та у складі зарезервованих для заповідання природоохоронних територій[3].

Степова частина області не є сприятливою для зростання лісової рослинності. Її характерною особливістю є відсутність природних лісів, окрім байрачних, в інтразональних умовах (наприклад, у долинах річок). Степова зона України вирізняється великим обсягом накопичених органічних речовин в ґрунті. Багаті ґрунти степової зони – це і є найкращий в цьому регіоні спосіб депонування атмосферного вуглецю. Сухі степові умови призвели до появи механізму, при якому основна маса всіх рослин захована в ґрунті, проте через дефіцит вологи органіка відмерлих рослин не розкладається, а просто накопичується, стабілізуючи тим самим клімат на планеті. Звісно, це все працює лише там, де степи не розорюють.

Серед негативних факторів, що призводять до деградації біорізноманіття регіону слід назвати поширення інвазійних (чужорідних) видів рослин, що «заміщають» природні лучні та степові угруповання у їх оселищах.. Найбільша загроза від інвазійних видів – це надзвичайно висока продуктивність насіння. Насіння інвазійних дерев легко розноситься по місту та за його межі. Його вивозять за межі міста із сміттям, воно розноситься вітром та водними потоками, на кузовах чи капотах автомобілів.

Інвазійні види збільшують викиди вуглецю з ґрунту. У тіні від крон інвазійних дерев стрімко починають рости інші небезпечні чужорідні рослини, звичні до такого сусідства (амброзія полинолиста тощо). Займаючи місце місцевих (аборигенних) трав'янистих рослин, такі “союзники” формують щільно затінену вологу ділянку, під якою більше нема тих посушливих умов. І в таких умовах накопичена протягом тисячоліть органіка стрімко розкладається бактеріями, призводячи до викиду в атмосферу сполук вуглецю, які рослини накопичували й зберігали в ґрунті століттями.

Інвазійні види призводять до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Дереву здійснюють транспірацію (дихання), через яку волога, вилучена з ґрунтових горизонтів коренями дерев, випаровується через листя. Дослідження в кількох країнах показали, що посадка штучних лісонасаджень посухостійких чужорідних рослин саме в степах призводить до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Випаровування води насадженнями, здатними дотягнутись корінням до ґрунтових горизонтів, значно перевищує обсяг атмосферних опадів, а отже, випаровуються ґрунтові води. У результаті від нестачі води гинуть самі насадження, на їхньому місці утворюються чагарники, які однаково продовжують витісняти місцеве біорізноманіття, виснажувати ґрунтове деповуглецю, але при цьому зовсім не виконують тих функцій, задля яких висаджували дерева. Така ситуація складається тому, що лісові екосистеми за своїм змістом не є характерними для посушливих регіонів[6].

Відомості про біорізноманіття громади

Нижче наведено інформацію про біорізноманіття в Маловисківській МТГ на основі даних міжнародної бази GBIF (<https://www.gbif.org/>).

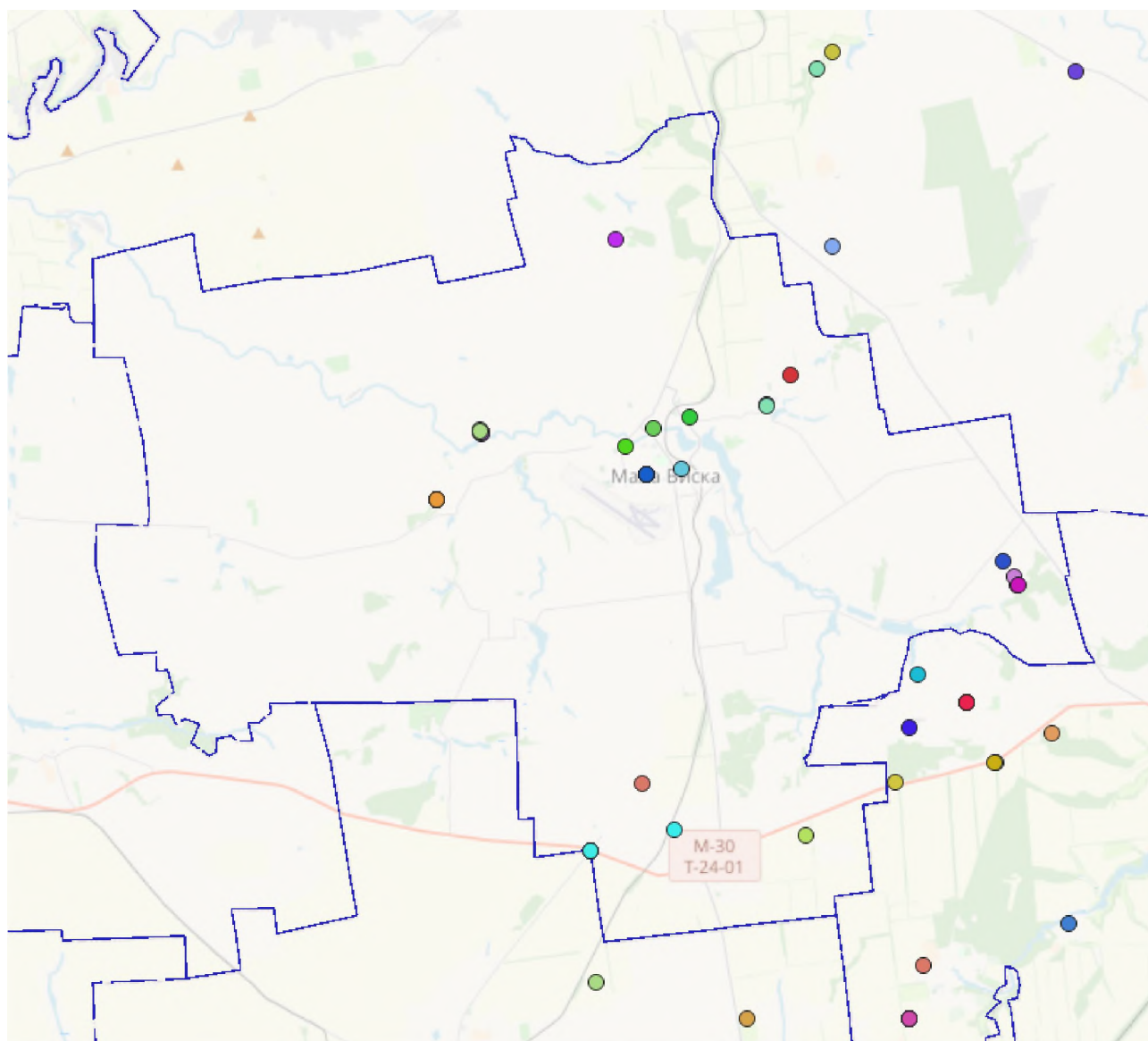

рис.2.17

gbifID	Наукова назва	Широта	Довгота	Ким внесено
3960303016	<i>Saponaria officinalis</i> L.	48.652424	31.562147	
3959870701	<i>Ajuga genevensis</i> L.	48.655802	31.643912	
3959377362	<i>Lamium amplexicaule</i> L.	48.651833	31.562733	
3957725193	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	48.47566	31.530014	
3957454231	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	48.47566	31.530014	
3957423590	<i>Stachys byzantina</i> K.Koch	48.642378	31.640615	
3954426931	<i>Ballota nigra</i> L.	48.651306	31.562681	
3954224921	<i>Asperugo procumbens</i> L.	48.651882	31.562185	
3953294581	<i>Ballota nigra</i> L.	48.651892	31.562572	
3953294562	<i>Ballota nigra</i> L.	48.651892	31.562572	
3952868544	<i>Artemisia absinthium</i> L.	48.647999	31.618988	
3952290715	<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.	48.651978	31.561993	
3888694991	<i>Stipa capillata</i> L.	48.438187	31.49625	Жуленко К. В.
3888694755	<i>Stipa pennata</i> L.	48.437081	31.49907	Жуленко К. В.
3888692481	<i>Dianthus hypanicus</i> Andrz.	48.43552	31.499075	Жуленко К. В.
3888692480	<i>Dianthus hypanicus</i> Andrz.	48.457261	31.629486	Жуленко К. В.
3888692453	<i>Clematis integrifolia</i> L.	48.457239	31.629095	Жуленко К. В.
3888692396	<i>Iris pontica</i> Zapal.	48.433424	31.500207	Жуленко К. В.
3765917364	<i>Ciconia nigra</i> (Linnaeus, 1758)	48.58911	31.7334	

3760364415	<i>Stipa capillata</i>	48.435844	31.498915	Oleksandr Shynder
3760305367	<i>Iris pontica</i>	48.43556	31.499057	Oleksandr Shynder
3760286351	<i>Cotinus coggygria</i>	48.433087	31.500835	Oleksandr Shynder
3759787409	<i>Populus nigra italica</i>	48.438382	31.499539	Oleksandr Shynder
3759787408	<i>Atriplex prostrata latifolia</i>	48.435891	31.50035	Oleksandr Shynder
3759748371	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	48.439282	31.496907	Oleksandr Shynder
3759735427	<i>Bidens tripartita</i>	48.435893	31.50036	Oleksandr Shynder
3759697377	<i>Phragmites australis altissimus</i>	48.435913	31.500321	Oleksandr Shynder
3759697376	<i>Cornus sanguinea australis</i>	48.435849	31.500319	Oleksandr Shynder
3759629337	<i>Typha angustifolia</i>	48.435939	31.500313	Oleksandr Shynder
3759607350	<i>Phragmites australis altissimus</i>	48.435133	31.499933	Oleksandr Shynder
3759496352	<i>Dianthus hypanicus</i>	48.470211	31.490555	Oleksandr Shynder
3759482381	<i>Morus alba</i>	48.439687	31.496349	Oleksandr Shynder
3759390413	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	48.435725	31.499873	Oleksandr Shynder
3759267425	<i>Galatella villosa</i>	48.43284	31.500969	Oleksandr Shynder
3712001388	<i>Streptopelia turtur</i> (Linnaeus, 1758)	48.459202	31.634839	Zhulenko K. V.
3712001387	<i>Saxicola rubetra</i> (Linnaeus, 1758)	48.453311	31.627973	Zhulenko K. V.
3712001316	<i>Merops apiaster</i> Linnaeus, 1758	48.454684	31.629905	Zhulenko K. V.
3712001315	<i>Circus aeruginosus</i> (Linnaeus, 1758)	48.456057	31.632823	Zhulenko K. V.
3712001314	<i>Hirundo rustica</i> Linnaeus, 1758	48.447178	31.495236	Zhulenko K. V.
3712001313	<i>Ixobrychus minutus</i> (Linnaeus, 1766)	48.447178	31.495236	Zhulenko K. V.
3712001312	<i>Tadorna ferruginea</i> (Pallas, 1764)	48.452836	31.495938	Zhulenko K. V.
3712001311	<i>Larus cachinnans</i> Pallas, 1811	48.462438	31.500444	Zhulenko K. V.
3711658230	<i>Herniaria besseri</i> Fisch. ex Hornem.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658225	<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658222	<i>Koeleria cristata</i> Kar. & Kir.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658221	<i>Hypericum perforatum</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658220	<i>Medicago falcata</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658215	<i>Lamium amplexicaule</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658212	<i>Plantago media</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658209	<i>Salvia nemorosa</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658208	<i>Myosotis micrantha</i> Pall. ex Lehm.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658206	<i>Potentilla recta</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658203	<i>Senecio jacobaea</i> Loscos & Pardo	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658196	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658194	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658191	<i>Stipa pennata</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658189	<i>Sideritis comosa</i> (Rochel ex Benth.) Stankov	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658185	<i>Trifolium arvense</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658184	<i>Thymus marschallianus</i> Willd.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658180	<i>Veronica jacquinii</i> Baumg.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658179	<i>Veronica spicata</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658177	<i>Verbascum lychnitis</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658167	<i>Achillea setacea</i> Waldst. & Kit.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658166	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658164	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658161	<i>Alyssum desertorum</i> Stapf	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658159	<i>Bromopsis riparia</i> (Rehmann) Holub	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658156	<i>Aster amellus</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658152	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658150	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658149	<i>Erysimum diffusum</i> Ehrh.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658147	<i>Camelina microcarpa</i> Andr. ex DC.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658145	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658077	<i>Papaver rhoeas</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.

3711658076	Potentilla recta L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658071	Salvia nemorosa L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658069	Salvia austriaca Jacq.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658064	Securigera varia (L.) Lassen	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658057	Senecio vernalis Waldst. & Kit.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658055	Thymus marschallianus Willd.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658054	Seseli tortuosum L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658053	Stachys recta L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658052	Vicia hirsuta (L.) Gray	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658046	Verbascum phoeniceum L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657941	Festuca rupicola Heuff.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657939	Euphorbia stepposa Zoz ex Prokh.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657937	Galium octonarium (Klokov) Pobed.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657936	Galatella villosa (L.) Rchb.fil.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657931	Nigella arvensis L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657929	Koeleria cristata Kar. & Kir.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657927	Helichrysum arenarium (L.) Moench	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657925	Medicago falcata L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657922	Onobrychis arenaria (Kit.) DC.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657918	Oxytropis pilosa (L.) DC.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657915	Otites chersonensis (Zapal.) Klokov	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657913	Poa angustifolia L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657911	Pilosella officinarum Vaill.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657908	Senecio jacobaea Loscos & Pardo	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657905	Potentilla recta L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657904	Potentilla patula Waldst. & Kit.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657901	Salvia nemorosa L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657897	Seseli tortuosum L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657894	Senecio vernalis Waldst. & Kit.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657890	Stachys recta L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657886	Thymus marschallianus Willd.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657883	Veronica spicata L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657882	Teucrium chamaedrys L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657881	Verbascum phoeniceum L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657876	Vincetoxicum hircundinaria Medik.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657872	Vicia hirsuta (L.) Gray	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657870	Arenaria serpyllifolia L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657866	Anthemis tinctoria L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657864	Artemisia austriaca Jacq.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657863	Bromopsis riparia (Rehmann) Holub	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657855	Astragalus onobrychis L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657854	Buglossoides arvensis (L.) I.M.Johnst.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657852	Convolvulus arvensis L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657849	Eryngium campestre L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657848	Elytrigia intermedia (Host) Nevski	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657843	Festuca valesiaca Schleich. ex Gaudin	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657839	Euphorbia stepposa Zoz ex Prokh.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657835	Holosteum umbellatum L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657834	Koeleria cristata Kar. & Kir.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657831	Galium octonarium (Klokov) Pobed.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657830	Lathyrus tuberosus L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657828	Lamium amplexicaule L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657826	Nigella arvensis L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657824	Medicago falcata L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711656732	Convolvulus arvensis L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.

3711656728	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656727	<i>Bromopsis riparia</i> (Rehmann) Holub	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656724	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656721	<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz ex Prokh.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656720	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656719	<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656715	<i>Galium verum</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656712	<i>Fumaria officinalis</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656710	<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656709	<i>Hypericum perforatum</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656706	<i>Medicago falcata</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656703	<i>Koeleria cristata</i> Kar. & Kir.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656701	<i>Nonea pulla</i> (L.) DC.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656697	<i>Onopordum acanthium</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656695	<i>Nigella arvensis</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656691	<i>Onobrychis arenaria</i> (Kit.) DC.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656684	<i>Plantago lanceolata</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656683	<i>Poa angustifolia</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656682	<i>Poa compressa</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656678	<i>Potentilla patula</i> Waldst. & Kit.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656677	<i>Potentilla incana</i> G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656674	<i>Salvia nemorosa</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656671	<i>Senecio jacobaea</i> Loscos & Pardo	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656666	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656665	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656661	<i>Stipa capillata</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656654	<i>Verbascum lychnitis</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656652	<i>Verbascum densiflorum</i> Bertol.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656651	<i>Veronica jacquinii</i> Baumg.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656648	<i>Verbascum phoeniceum</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656647	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656641	<i>Veronica spicata</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656635	<i>Viola hirta</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656590	<i>Bromopsis riparia</i> (Rehmann) Holub	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656581	<i>Achillea setacea</i> Waldst. & Kit.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656575	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656570	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656568	<i>Buglossoides arvensis</i> (L.) I.M.Johnst.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656567	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656566	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656560	<i>Eremogone biebersteinii</i> (Schlttdl.) Holub	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656558	<i>Galium verum</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656555	<i>Hypericum perforatum</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656552	<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656547	<i>Holosteum umbellatum</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656546	<i>Medicago falcata</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656543	<i>Iris pontica</i> Zapal.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656539	<i>Potentilla patula</i> Waldst. & Kit.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656538	<i>Phlomis pungens</i> Willd.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656536	<i>Ranunculus illyricus</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656530	<i>Salvia nutans</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656529	<i>Salvia austriaca</i> Jacq.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656523	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656522	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656519	<i>Thalictrum minus</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.

3711656517	<i>Steris viscaria</i> (L.) Raf.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656511	<i>Veronica arvensis</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656510	<i>Thesium arvense</i> Horv.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656509	<i>Veronica jacquinii</i> Baumg.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656508	<i>Achillea collina</i> (Wirtg.) Becker ex Rchb.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656501	<i>Alyssum desertorum</i> Stapf	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656498	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656497	<i>Anisantha tectorum</i> (L.) Nevski	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711655949	<i>Ajuga genevensis</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655948	<i>Astragalus onobrychis</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655947	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655946	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655944	<i>Erophila verna</i> (L.) Chevall.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655941	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655938	<i>Erysimum diffusum</i> Ehrh.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655935	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655730	<i>Galium verum</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655723	<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711653804	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653803	<i>Trifolium arvense</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653801	<i>Alopecurus arundinaceus</i> Poir.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653800	<i>Tragopogon major</i> Jacq.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653797	<i>Veronica jacquinii</i> Baumg.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653795	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653794	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653790	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653789	<i>Carex acutiformis</i> Ehrh.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653787	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653786	<i>Clematis integrifolia</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653783	<i>Euphorbia agraria</i> M.Bieb.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653781	<i>Falcaria vulgaris</i> Bernh.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653779	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653777	<i>Galium verum</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653771	<i>Fragaria viridis</i> Duchesne	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653768	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653767	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653764	<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653763	<i>Ranunculus illyricus</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653755	<i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medik.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653753	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653752	<i>Achillea collina</i> (Wirtg.) Becker ex Rchb.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653747	<i>Astragalus onobrychis</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653745	<i>Alyssum desertorum</i> Stapf	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653743	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653740	<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz ex Prokh.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653739	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653734	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653731	<i>Festuca rupicola</i> Heuff.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653725	<i>Galium octonarium</i> (Klokov) Pobed.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653723	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653722	<i>Hieracium umbellatum</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653718	<i>Galium verum</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653715	<i>Hypericum perforatum</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653712	<i>Koeleria cristata</i> Kar. & Kir.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653711	<i>Medicago minima</i> (L.) Bortal.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.

3711653707	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653704	<i>Phlomis pungens</i> Willd.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653703	<i>Oxytropis pilosa</i> (L.) DC.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653697	<i>Pilosella echioides</i> (Lumn.) F.W.Schultz & Sch.Bip.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653696	<i>Pilosella officinarum</i> Vaill.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653694	<i>Plantago media</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653660	<i>Achillea collina</i> (Wirtg.) Becker ex Rchb.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653657	<i>Ajuga genevensis</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653654	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653652	<i>Artemisia absinthium</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653650	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653649	<i>Cirsium vulgare</i> (Savi) Ten.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653646	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653644	<i>Artemisia austriaca</i> Jacq.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653642	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653641	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653636	<i>Festuca rupicola</i> Heuff.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653635	<i>Euphorbia seguieriana</i> Neck.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653633	<i>Otites chersonensis</i> (Zapal.) Klokov	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653632	<i>Koeleria cristata</i> Kar. & Kir.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653631	<i>Poa angustifolia</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653628	<i>Pilosella officinarum</i> Vaill.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653627	<i>Senecio jacobaea</i> Loscos & Pardo	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653623	<i>Potentilla argentea</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653470	<i>Salvia nemorosa</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653468	<i>Potentilla reptans</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653467	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653461	<i>Senecio jacobaea</i> Loscos & Pardo	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653457	<i>Trifolium montanum</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653455	<i>Trifolium alpestre</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653454	<i>Veronica jacquinii</i> Baumg.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653443	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653442	<i>Allium paczoskianum</i> Tuzson	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653441	<i>Centaurea diffusa</i> Lam.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653440	<i>Vincetoxicum hircundinaria</i> Medik.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653438	<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653435	<i>Erophila verna</i> (L.) Chevall.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653432	<i>Hypericum perforatum</i> L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653428	<i>Lactuca serriola</i> L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653426	<i>Myosotis micrantha</i> Pall. ex Lehm.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653425	<i>Lamium amplexicaule</i> L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653414	<i>Pilosella officinarum</i> Vaill.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653412	<i>Potentilla incana</i> G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653411	<i>Poa bulbosa</i> L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653409	<i>Scleranthus annuus</i> L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653408	<i>Ranunculus illyricus</i> L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653404	<i>Trifolium arvense</i> L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653402	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653397	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) Gray	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653394	<i>Veronica dillenii</i> Crantz	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653387	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653060	<i>Agrostis capillaris</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653059	<i>Viola matutina</i> Klokov	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653058	<i>Viola kitaibeliana</i> Schult.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653055	<i>Carex acutiformis</i> Ehrh.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.

3711653054	<i>Festuca arundinacea</i> Schreb.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653053	<i>Bolboschoenus maritimus</i> (L.) Palla	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653049	<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roem. & Schult.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653047	<i>Medicago minima</i> (L.) Bartal.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653046	<i>Juncus articulatus</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653042	<i>Plantago major</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652913	<i>Poa pratensis</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652911	<i>Rumex crispus</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652910	<i>Poa palustris</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652909	<i>Ranunculus sceleratus</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652908	<i>Ranunculus repens</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652904	<i>Rorippa palustris</i> (L.) Besser	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652902	<i>Trifolium pratense</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652900	<i>Taraxacum erythrospermum</i> Andr. ex Besser	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652898	<i>Trifolium repens</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652897	<i>Xanthium strumarium</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3499745311	<i>Tragopogon dubius</i>	48.46056	31.541432	Лавріненко Катерина
3499626053	<i>Ranunculus illyricus</i>	48.447677	31.629678	Лавріненко Катерина
3499625084	<i>Phragmites australis</i>	48.447414	31.62841	Лавріненко Катерина
3499620194	<i>Streptopelia turtur</i>	48.459063	31.634535	Лавріненко Катерина
3499616234	<i>Vicia tenuifolia</i>	48.461195	31.542607	Лавріненко Катерина
3499611276	<i>Ixobrychus minutus</i>	48.447584	31.494784	Лавріненко Катерина
3499590983	<i>Tadorna ferruginea</i>	48.454831	31.494655	Лавріненко Катерина
3499588176	<i>Larus cachinnans</i>	48.47384	31.474443	Лавріненко Катерина
3499582929	<i>Hirundo rustica</i>	48.447749	31.495238	Лавріненко Катерина
3499531107	<i>Saxicola rubetra</i>	48.435295	31.49942	Лавріненко Катерина
3456290502	<i>Centaurea diffusa</i>	48.612308	31.77247	Oleksandr Shynder
3383971164	<i>Crataegus monogyna</i>	48.618497	31.766647	Polina Getman
3383949735	<i>Trifolium alpestre</i>	48.456415	31.631286	Лавріненко Катерина
3380581757	<i>Salvinia natans</i> (L.) All.	48.652709	31.629633	
3355031868	<i>Prunus spinosa</i>	48.614497	31.770928	Polina Getman
3355004902	<i>Cota tinctoria</i>	48.612312	31.772558	Denis Davydov
3327929522	<i>Euphorbia virgata</i>	48.566222	31.763987	Polina Getman
3314485784	<i>Papaver rhoeas</i>	48.566208	31.7634	Polina Getman
3314476805	<i>Euonymus europaeus</i>	48.574037	31.78585	Polina Getman
3314461786	<i>Helix pomatia</i>	48.561263	31.724697	Polina Getman
3314239821	<i>Lamium maculatum</i>	48.547578	31.689463	Polina Getman
3310753429	<i>Stipa capillata</i> L.	48.438187	31.49625	Kateryna Zhulenko
3310753384	<i>Stipa pennata</i> L.	48.437081	31.49907	Kateryna Zhulenko
3310753351	<i>Stipa pennata</i> L.	48.438193	31.497976	Kateryna Zhulenko
3310753337	<i>Clematis integrifolia</i> L.	48.456659	31.630825	Kateryna Zhulenko
3310753334	<i>Clematis integrifolia</i> L.	48.457239	31.629095	Kateryna Zhulenko
3310753333	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.451001	31.62996	Kateryna Zhulenko
3310753332	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.444634	31.493034	Kateryna Zhulenko
3310753331	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.457261	31.629486	Kateryna Zhulenko
3310753326	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.43552	31.499075	Kateryna Zhulenko
3310753325	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.439287	31.496751	Kateryna Zhulenko
3310753322	<i>Iris pontica</i> Zapal.	48.433424	31.500207	Kateryna Zhulenko
3310753317	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.549009	31.638291	Kateryna Zhulenko
3308885586	<i>Mus musculus</i> Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885584	<i>Mus musculus</i> Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885403	<i>Mus musculus</i> Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885402	<i>Mus musculus</i> Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885384	<i>Mus musculus</i> Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885382	<i>Mus musculus</i> Linnaeus, 1758	48.641	31.627	

3308885380	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885378	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885375	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.659	31.674	
3308885374	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885372	Apodemus agrarius (Pallas, 1771)	48.641	31.627	
3097095871	Acer negundo	48.561034	31.625399	Olena V. Vakarenko
3097078850	Ptelea trifoliata	48.486608	31.645379	Olena V. Vakarenko
3097057862	Rhamnus cathartica	48.575493	31.729959	Olena V. Vakarenko
3097034862	Robinia pseudoacacia	48.433044	31.736599	Olena V. Vakarenko
3097033868	Acer negundo	48.513744	31.735621	Olena V. Vakarenko
3097023842	Ambrosia artemisiifolia	48.50941	31.60722	Olena V. Vakarenko
3096986851	Ambrosia artemisiifolia	48.446881	31.610192	Olena V. Vakarenko
3027136989	Buteo rufinus (Cretzschmar, 1829)	48.744898	31.795388	
3023037654	Euphorbia seguierana Neck.	48.634375	31.544693	
3023037577	Bromopsis riparia (Rehmann) Holub	48.581793	31.752498	
3023036647	Elytrigia intermedia (Host) Nevski	48.634375	31.544693	
3023036569	Plantago media L.	48.581793	31.752498	
3023035646	Thymus marschallianus Willd.	48.634375	31.544693	
3023035645	Convolvulus arvensis L.	48.634375	31.544693	
3023035565	Phlomoïdes tuberosa (L.) Moench	48.581793	31.752498	
3023035564	Adonis vernalis L.	48.581793	31.752498	
3023034650	Festuca valesiaca Gaudin	48.634375	31.544693	
3023034573	Polygala comosa Schkuhr	48.581793	31.752498	
3023034572	Centaurea diffusa Lam.	48.581793	31.752498	
3023033646	Eryngium campestre L.	48.634375	31.544693	
3023033567	Poa angustifolia L.	48.581793	31.752498	
3023033566	Bromopsis inermis (Leyss.) Holub	48.581793	31.752498	
3023032660	Hieracium pilosella L.	48.634375	31.544693	
3023032585	Polygala podolica DC.	48.581793	31.752498	
3023032584	Chamaecytisus ruthenicus (Fisch. ex Vorosch.) Klask.	48.581793	31.752498	
3023031662	Seseli tortuosum L.	48.634375	31.544693	
3023031661	Cerastium arvense L.	48.634375	31.544693	
3023031584	Medicago romanica Prodân	48.581793	31.752498	
3023031583	Acinos arvensis (Lam.) Dandy	48.581793	31.752498	
3023030651	Tragopogon major Jacq.	48.634375	31.544693	
3023030650	Echium vulgare L.	48.634375	31.544693	
3023030571	Plantago lanceolata L.	48.581793	31.752498	
3023030570	Amoria montana (L.) Sojak	48.581793	31.752498	
3023026650	Bromus squarrosus L.	48.634375	31.544693	
3023026570	Koeleria cristata (L.) Pers.	48.581793	31.752498	
3023026569	Achillea millefolium L.	48.581793	31.752498	
3023021663	Salvia nemorosa L.	48.634375	31.544693	
3023021662	Astragalus onobrychis L.	48.634375	31.544693	
3023021585	Knautia arvensis (L.) J.M. Coult.	48.581793	31.752498	
3022909655	Potentilla impolita Wahlenb.	48.634375	31.544693	
3022909575	Hieracium pilosella L.	48.581793	31.752498	
3022908661	Poa angustifolia L.	48.634375	31.544693	
3022908660	Artemisia austriaca Jacq.	48.634375	31.544693	
3022908582	Galium octonarium (Klokov) Soa	48.581793	31.752498	
3022906665	Poa compressa L.	48.634375	31.544693	
3022906664	Astragalus austriacus Jacq.	48.634375	31.544693	
3022906587	Galium verum L.	48.581793	31.752498	
3022905670	Linum catharticum L.	48.634375	31.544693	
3022905669	Achillea millefolium L.	48.634375	31.544693	

3022905595	<i>Silene exaltata</i> Friv.	48.581793	31.752498	
3022905594	<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz ex Prokh.	48.581793	31.752498	
3022904669	<i>Plantago lanceolata</i> L.	48.634375	31.544693	
3022904668	<i>Ajuga genevensis</i> L.	48.634375	31.544693	
3022903665	<i>Medicago romanica</i> Prodàn	48.634375	31.544693	
3022903664	<i>Achillea nobilis</i> L.	48.634375	31.544693	
3022903588	<i>Festuca pratensis</i> Huds.	48.581793	31.752498	
3022902574	<i>Potentilla impolita</i> Wahlenb.	48.581793	31.752498	
3022902573	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb ex Prantl	48.581793	31.752498	
3022900654	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	48.634375	31.544693	
3022900576	<i>Salvia nutans</i> L.	48.581793	31.752498	
3022900575	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.581793	31.752498	
3022899665	<i>Koeleria cristata</i> (L.) Pers.	48.634375	31.544693	
3022899590	<i>Salvia nemorosa</i> L.	48.581793	31.752498	
3022899589	<i>Echium vulgare</i> L.	48.581793	31.752498	
3022896668	<i>Nonea pulla</i> DC.	48.634375	31.544693	
3022896667	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	48.634375	31.544693	
3022896590	<i>Festuca valesiaca</i> Gaudin	48.581793	31.752498	
3014588785	<i>Bellevalia sarmatica</i> (Pall. ex Georgi) Woronow	48.701667	31.615278	
3014584712	<i>Adonis vernalis</i> L.	48.745692	31.693992	
3014584225	<i>Adonis vernalis</i> L.	48.658611	31.674167	
3014567556	<i>Iris pontica</i> Zapal.	48.524444	31.792778	
2597547219	<i>Buglossoides incrassata</i> subsp. <i>splitgerberi</i> (Guss.) E. Zippel & Selvi	48.54361	31.605	J. Danihelka
2382593802	<i>Euphorbia virgultosa</i> Klokov	48.54361	31.605	J. Danihelka
2382590645	<i>Buglossoides incrassata</i> subsp. <i>splitgerberi</i> (Guss.) E. Zippel & Selvi	48.54361	31.605	J. Danihelka
2382590300	<i>Buglossoides incrassata</i> subsp. <i>splitgerberi</i> (Guss.) E. Zippel & Selvi	48.54361	31.605	J. Danihelka
1913844639	<i>Lanius minor</i>	48.5	31.73	
1913844636	<i>Melanocorypha calandra</i>	48.5	31.73	
1913844634	<i>Oriolus oriolus</i>	48.5	31.73	
1913844633	<i>Motacilla alba alba</i>	48.5	31.73	
1913844631	<i>Emberiza hortulana</i>	48.5	31.73	
1913844630	<i>Emberiza citrinella</i>	48.5	31.73	
1913844626	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	48.5	31.73	
1913844625	<i>Saxicola rubetra</i>	48.5	31.73	
1913844621	<i>Linaria cannabina</i>	48.5	31.73	
1913844618	<i>Alauda arvensis arvensis</i>	48.5	31.73	
1913844606	<i>Parus major</i>	48.5	31.73	
1913844594	<i>Anthus trivialis trivialis</i>	48.5	31.73	
1913844580	<i>Cyanistes caeruleus</i>	48.5	31.73	
1913844574	<i>Aegithalos caudatus caudatus</i>	48.5	31.73	
1913844573	<i>Emberiza citrinella</i>	48.5	31.73	
1913844572	<i>Lanius collurio</i>	48.5	31.73	
1913844549	<i>Chloris chloris</i>	48.5	31.73	
1589346104	<i>Calidris pugnax</i>	48.700001	31.700001	
1588590601	<i>Pandion haliaetus</i>	48.5	31.666666	
1274840105	<i>Bufo viridis</i> Laurenti, 1768	48.6667	31.6833	
43766189	<i>Hirundo rustica</i>	48.75	31.700001	
43765351	<i>Hirundo rustica</i>	48.459999	31.530001	

На території Маловисківської громади знаходяться території, віднесені до природно - заповідного фонду, діяльність яких регулюється Законом України "Про природно-заповідний фонд", іншими документами що стосуються охорони

довкілля. Схема розташування територій ПЗФ наведено на рисунку нижче (згідно даних Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду - https://data.gov.ua/dataset/mepr_05?fbclid=IwAR39WLvwrQ3uBwaDSmDkHU2beSlk-t8FSBXYbxzHtiwlqTItQyrkdZKzaWA).

Відповідно до наданих даних Маловисківської МТГ на території громади знаходяться 5 об'єктів ПЗФ, характеристика яких подана нижче в таблиці.

Таблиця 2.14
Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду Маловисківської МТГ
станом на 01.01.2022 року

	Назва об'єкта ПЗФ	Категорія, статус	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ	Назва підприємства, організації, установи-землекористувача (землевласника) у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Законодавчий акт, яким створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ
1	"Краснопільська балка" (колишній Маловисківський район)	ландшафтний заказник місцевого значення	34,5	село Краснопілка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградської обласної ради №71 від 11.10.1996р.
2	"Заплава Малої Висі" (колишній Маловисківський район)	орнітологічний заказник місцевого значення	2,0	село Краснопілка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградської обласної ради №71 від 11.10.96р.
3	"Бірзуловські горби" (колишній Маловисківський район)	комплексна пам'ятка природи місцевого значення	1,7	1 км на північ від селища Заповідне Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградського облвиконкому №233 від 09.06.1971 р.
4	"Оман високий" (колишній Маловисківський район)	ботанічна пам'ятка природи місцевого значення	2,0	південна околиця села Лутківка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградської обласної ради №132 від 20.02.1998р.
5	"Витоки р. Малої Висі" (колишній Маловисківський район)	ландшафтний заказник місцевого значення	2,5	0,5 км від села Лутківка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Розпорядженням представника президента №55 від 01.07.1992р.
	Всього		42,70			

Площа громади складає - 38402,89 га, відповідно площа територій ПЗФ займає 0,11% (близько 42,7 га) всієї площі громади, що є вкрай низьким показником.

Зазначимо, що згідно Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду - https://data.gov.ua/dataset/mepr_05?fbclid=IwAR39WLvwrQ3uBwaDSmDkHU2beSlk-t8FSBXYbxzHtiwlqTItQyrkdZKzaWA частково в межах громади знаходиться Заповідне урочище місцевого значення «Матвіїв яр». Невідповідність відомостей про місце розташування ПЗФ в різних реєстрах може призвести до негативного впливу на об'єкти природного-фонду та потенційно їх втрату.

Згідно з даними Департаменту екології та природних ресурсів Кіровоградської ОВА лист №26-01-22/2395/0.26 від 21.12.23 територія заповідного урочища місцевого значення "Матвіїв яр", загальною площею 22,0 га, охоронним

зобов'язанням від 28 липня 2023 року № 3У 24-564 передано під охорону та дотримання встановленого режиму філії "Оникіївське лісове господарство" ДП "Ліси України".

Зауважимо, що згідно Закону України "Про ПЗФ" землі природно-заповідного фонду України, а також землі територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, господарську цінність і є відповідно до статті 6 цього Закону об'єктами комплексної охорони, належать до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення. На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. На землях територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які створюються в зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, забороняється будь-яка діяльність, що не забезпечує режим радіаційної безпеки.

Межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються в натурі відповідно до законодавства. До встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі їх межі визначаються відповідно до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На використанні земельної ділянки або її частини в межах природно-заповідного фонду може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Обмеження (обтяження) підлягає державній реєстрації і діє протягом строку, встановленого законом або договором. Завдані внаслідок обмеження (обтяження) у землекористуванні втрати відшкодовуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду забезпечується шляхом: встановлення заповідного режиму; організації систематичних спостережень за станом заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення комплексних досліджень з метою розробки наукових основ їх збереження та ефективного використання; додержання вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності, розробки проектної і проектно-планувальної документації, землевпорядкування, лісовпорядкування, здійснення оцінки впливу на довкілля; запровадження економічних важелів стимулювання їх охорони; здійснення державного та громадського контролю за додержанням режиму їх охорони та використання; встановлення підвищеної відповідальності за порушення режиму їх охорони та використання, а також за знищення та пошкодження заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення широкого міжнародного співробітництва у цій сфері; проведення інших заходів з метою збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

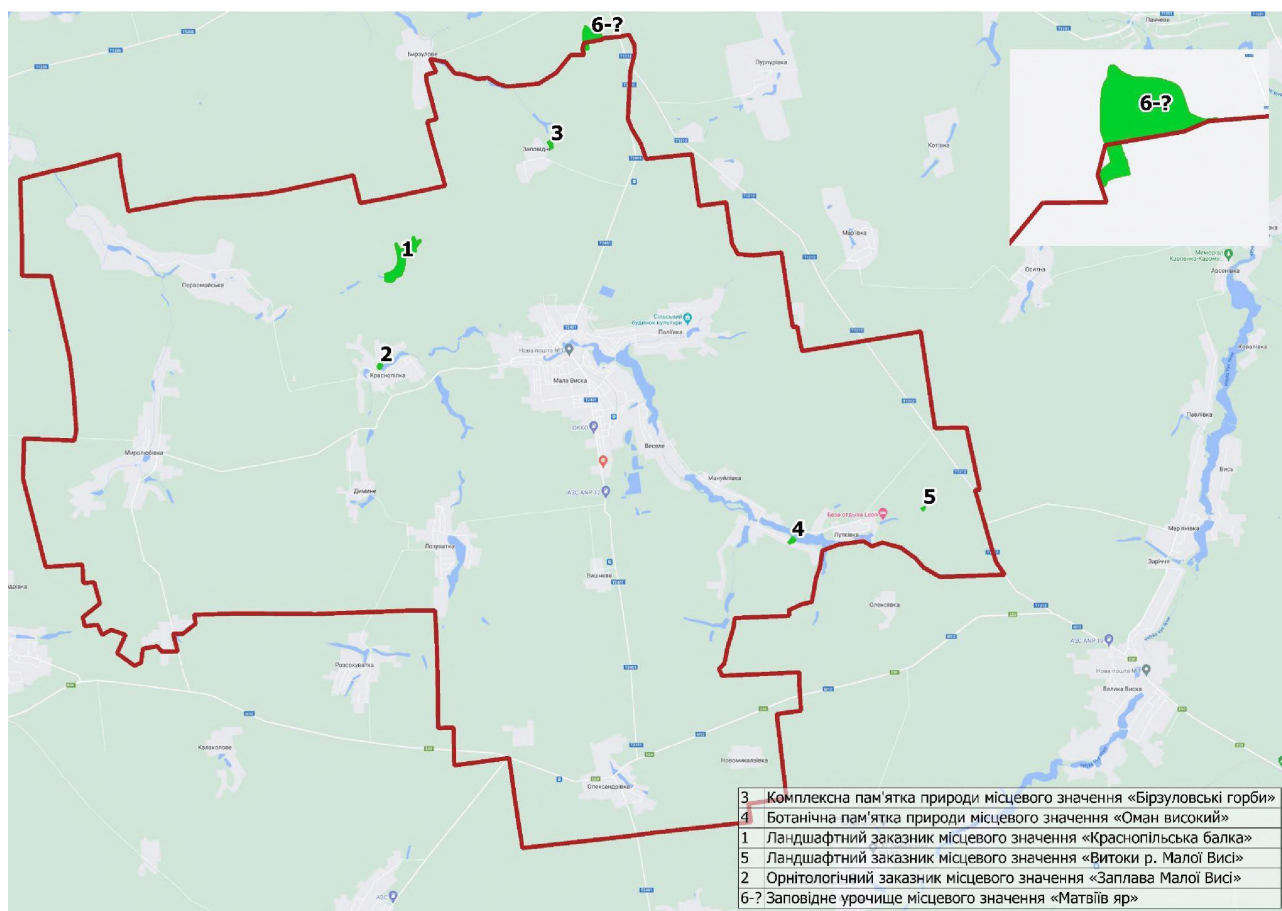
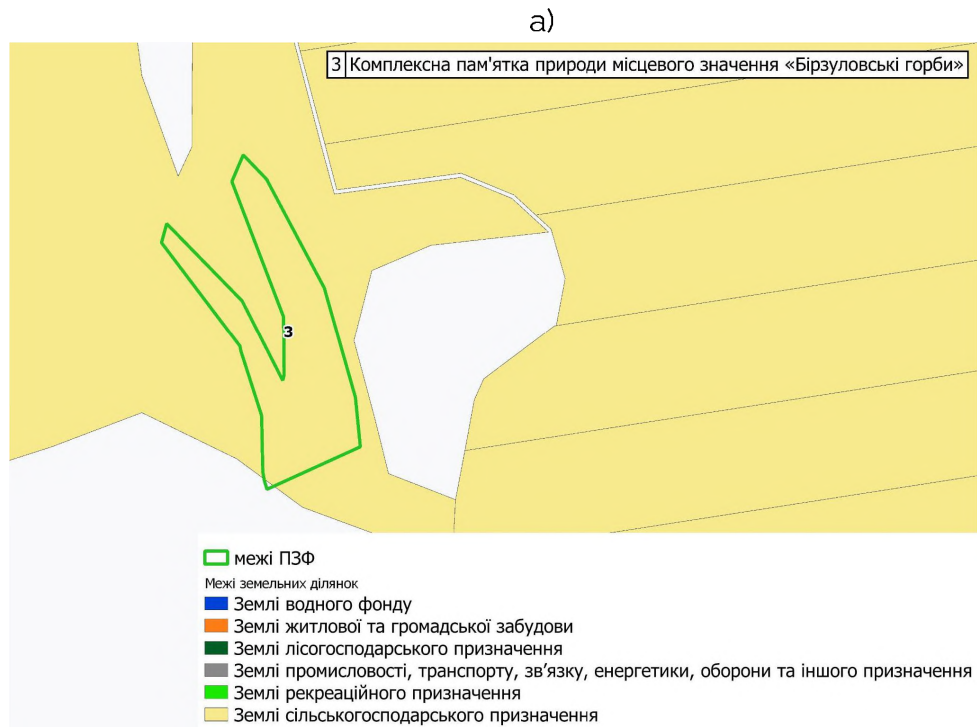

рис.2.18. Розташування територій ПЗФ на території Маловисківської громади згідно даних Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду -

https://data.gov.ua/dataset/mepr_05?fbclid=IwAR39WLvwrQ3uBwaDSmDrkHUzbeSlk-t8FSBXybxzHtiwIqTItOyrkdZKzaWA

На основі аналізу відкритих даних про земельні ділянки (<https://kadastr.live/#5/48.43/32.77>) значна частина територій ПЗФ знаходяться в межах земельних ділянок з категорією "Землі сільськогосподарського призначення", діяльність на яких може потенційно призвести до знищення або принесення шкоди ПЗФ (див. рис. нижче). Такі відомості також мають бути уточнені, оскільки ситуація проаналізована на основі відкритих даних.

2.10. Землі лісового фонду, паркові та рекреаційні насадження

Згідно економічного профілю Маловисківської МТГ площа лісогосподарських земель складає 2151.13 га, тобто 6% всієї території громади.

Відомості про зелені зони не надано.

2.11. Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО

Окремі території, що мають особливу цінність для охорони довкілля, відносяться до Смарагдової мережі. Мета збереження територій Смарагдової мережі полягає у забезпеченні охорони оселищ та видів, наведених у Резолюціях Бернської конвенції, що і є передумовою для створення території Смарагдової мережі та збереження яких реалізується через біогеографічний підхід, що передбачає визначення територій довгострокового збереження видів і оселищ в межах біогеографічних регіонів.

Через територію громади не проходять території Смарагдової мережі [<http://emerald.net.ua/>, <https://map.land.gov.ua/>], схема місцезоташування яких згідно даних Публічної кадастрової карти подано на рис. нижче.

Згідно даних сайту Рамського Бюро [<https://rsis Ramsar.org/ris/2387>] водно-болотні угіддя міжнародного значення на території Маловисківської громади відсутні.

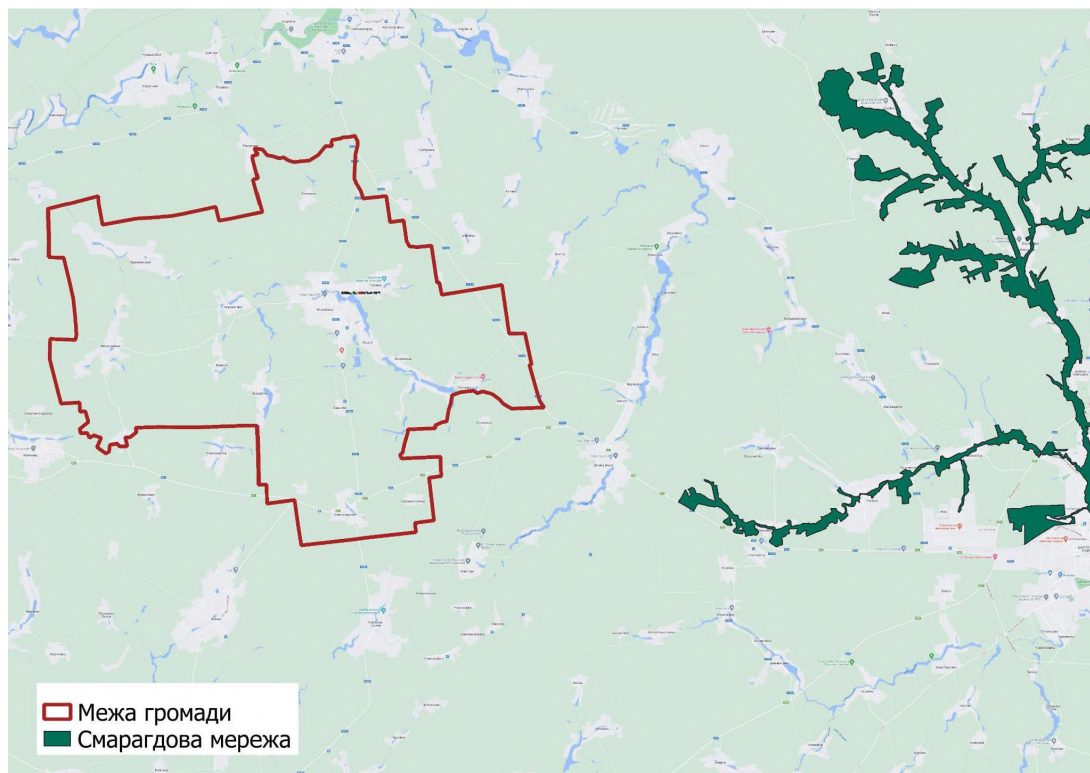

рис.2.20. Схема розташування територій Смарагдової мережі на території Маловисківської громади¹⁰

2.12. Екомережа

Схема локальної екомережі на громаду не розроблена. Згідно регіональної схеми екомережі на область [https://oblrada.kr.ua/decission/2151/pro-zatverdzhennya-regionalnoi-shemi-ekologic-hnoi-merezhi-kirovogradskoi-oblasti-30-06-2017] через територію громади не проходять регіональні центри.

Згідно Закону України "Про екологічну мережу України" статті 5 До складових структурних елементів екомережі включаються: а) території та об'єкти природно-заповідного фонду; б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони; в) землі лісового фонду; г) поєззахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду; г) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами; д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів; е) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність); є) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України; з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо; и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Згідно статті 11 ЗУ "Про екомережу" місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі в межах своїх повноважень забезпечують: розроблення

¹⁰ Примітка. Межі громади взято із відкритих даних про АТУ - <https://atu.decentralization.gov.ua>, межі ПЗФ та Смарагдової мережі взято із даних Публічної кадастрової карти - <https://map.land.gov.ua>, межі населених пунктів взято із відкритих даних OSM - <https://www.openstreetmap.org/#map=6/48.538/31.157>

та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень; надання відповідно до закону фінансової та іншої підтримки власникам і користувачам земельних ділянок, що знаходяться в межах територій та об'єктів екомережі.

2.13. Перспективні до заповідання території в межах громади

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Правовий режим існування територій та об'єктів ПЗФ визначається ЗУ «Про природно-заповідний фонд України», ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища України» та Земельним кодексом України. Землі ПЗФ, згідно зі ст. 43 Земельного Кодексу України віднесені до особливо цінних земель природоохоронного призначення.

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами. Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина"

(http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf).

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни. Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади (опираючись на рекомендації http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf): природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісогосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню;

перелоги, що виведені з категорії орних земель; • природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

Природно-заповідний фонд є складовою природно-рекреаційних ресурсів громади, які мають значні перспективи щодо створення територіально-рекреаційного комплексу, що поєднає місця рекреації та відповідну інфраструктуру виховної, естетичної, наукової та природоохоронної направленості. Найбільш перспективними можуть бути напрями оздоровчого, пізнавального, наукового та історико-культурного туризму, як регіонального (внутрішнього), так і міжнародного, включаючи активний відпочинок (зелений туризм, спортивний туризм тощо) та історико-етнографічний туризм.

Для точної характеристики потенційних об'єктів ПЗФ мають бути надані геопросторові дані про території, зокрема інформація про рельєф, існуючі та проектні санітарні та планувальні обмеження. На час розробки Звіту геопросторових даних про територію громади не надано.

2.14 Історико-культурні об'єкти

Докладні відомості про затверджені пам'ятки історико-культурного призначення, їх розташування тощо не надано.

Згідно даних Стратегії розвитку Маловисківської громади, то на її території розташовані захоронення у вигляді курганів. Деяким з них по 5 тисяч років. Багато курганів залишили скіфи.

Особливої уваги потребують пам'ятки ІКС, що можуть бути пошкоджені або зруйновані внаслідок агресивних дій рф. Також особливу увагу слід зосередити на тому, щоб наявні археологічні пам'ятки (кургани) не були пошкоджені (розорані) тощо.

2.15. Поводження з відходами

В межах міста розташований паспортизований полігон твердих побутових відходів призначений для захоронення промислових та твердих побутових відходів (IV клас небезпеки) зі ступенем токсичності - мало небезпечні. Територія, що відведена під полігон складає - 2га і знаходиться на території Маловислівської міської ТГ, на південній межі території міста Мала Виска. Експлуатується з 1997 року, СЗЗ 500м до сельбищної зони витримується.

Комплексне геохімічне обстеження міста не приводилось.

Дані щодо моніторингових досліджень ґрунтів населеного пункту відсутні. Потенційно забрудненими ділянками ґрунтів можна вважати ділянку полігону ТПВ.

Збором та вивезенням ТПВ займається КП «Мала Виска Водоканал», згідно довідки якого, по підприємству обсяги збирання та вивезення твердих побутових відходів за період останніх років 2017 – 2019 рр, у середньому за рік, склали 3679,7 куб.м (963,8 тонн). Використання водних ресурсів.

Централізований збір та вивезення відходів із інших населених пунктів громади не організовано.

Звалища промислових відходів в межах території громади відсутні.

Несанкціоноване розміщення твердих побутових відходів населенням у посадках, вільних від забудови місцях, переважно в балках, є характерним для території громади. Щорічно виділяються кошти та КП «Мала Виска МКП» проводиться ліквідація несанкціонованих місць із збору відходів (сміттєзвалища).

Несанкціоновані місця із збору відходів (сміттєзвалища) є серйозним джерелом забруднення і повітряного, і водного середовища та як наслідок несуть

загрозу здоров'ю людей
<http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-rekomendatsiyi/>.

Для населених пунктів громади обсяг відходів від життєдіяльності осіб спрогнозовано згідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019, із розрахунку 300 кг/особу в рік, спираючись на існуючу кількість мешканців. Згідно експертних досліджень, виконаних проектом DESPRO у 2011 -2019 роках , висловлено припущення щодо морфологічного складу відходів наведено в таблиці нижче.

Порівнюючи розрахунковий показник генерації відходів населенням м. Мала Виска та середнім показником кількості відходів, що генерується містом, можна зробити висновок, що місто генерує обсяг відходів нижній розрахункових нормативних показників.

Таблиця 2.15

Розрахункові показники утворення відходів в розрізі населених пунктів громади

Населений пункт	Органічні відходи (харчові, рослинні), т/рік	Папір, картон, т/рік	Метал, т/рік	Полімерна упаковка, т/рік	Скло, т/рік	Небезпечні відходи, т/рік	Інше, т/рік	Усього, т/рік
м.Мала Виска	850.69	158.27	29.68	217.62	178.05	138.48	530.2	2102.99
с-ще Заповідне	15.54	2.89	0.54	3.98	3.25	2.53	9.69	38.42
с.Краснопілка	28.95	5.39	1.01	7.41	6.06	4.71	18.05	71.58
с-ще Вишневе	19.22	3.58	0.67	4.92	4.02	3.13	11.98	47.52
с.Паліївка	76.44	14.22	2.67	19.56	16	12.44	47.64	188.97
с.Веселе	2.31	0.43	0.08	0.59	0.48	0.38	1.44	5.71
с.Первомайське	29.72	5.53	1.04	7.6	6.22	4.84	18.53	73.48
с.Олександрівка	46.72	8.69	1.63	11.95	9.78	7.61	29.12	115.5
с.Новомиколаївка	2.56	0.48	0.09	0.66	0.54	0.42	1.6	6.35
с.Тарасівка	3.07	0.57	0.11	0.79	0.64	0.5	1.92	7.6
с.Лозуватка	56.29	10.47	1.96	14.4	11.78	9.16	35.08	139.14
с.Димене	12.21	2.27	0.43	3.12	2.56	1.99	7.61	30.19
с.Мануйлівка	51.67	9.61	1.8	13.22	10.82	8.41	32.21	127.74
с.Лутківка	16.91	3.15	0.59	4.33	3.54	2.75	10.54	41.81
с.Миролюбівка	50.65	9.42	1.77	12.96	10.6	8.25	31.57	125.22
с.Червона Поляна	3.5	0.65	0.12	0.9	0.73	0.57	2.18	8.65

Нижче наведено дані щодо поводження з відходами в громаді згідно з Звітом про поводження з твердими побутовими відходами за 2022 рік (Форма № 1-ТПВ).

Таблиця 2.16
 Збирання та перевезення твердих побутових відходів (ТПВ)

Тверді побутові відходи та їх компоненти, які збираються роздільно	Номер рядка	Обсяги збирання		Обсяги перевезення - всього		у тому числі на:										
						заготівельні пункти вторинної сировини		сміттєпереробні підприємства		ділянки компостування		сміттєпальняльні заводи		полігони (звалища)		
		М ³	Т	М ³	Т	М ³	Т	М ³	Т	М ³	Т	М ³	Т	М ³	Т	
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змішані ТПВ	01	3757,9	1163,7	3757,9	1163,7										3757,9	1163,7
Великогабаритні ТПВ	02															
Макулатура (картон, папір)	03															
Полімери (плівка, пакети, ПЕТ пляшки і коробки, пластмаса тощо)	04															
Упаковка Тетра Пак та інша (комбінована, багатошарова)	05															
Метали (чорні, кольорові)	06															
Скло (склотара, скlobій)	07															
Текстиль (синтетичний, натуральний, змішаний)	08															
Органічні компоненти, які здатні до біологічного розкладання (харчові відходи, відходи рослинного походження тощо)	09															
Електричне та електронне обладнання	10															
Небезпечні компоненти	11															
Інші	12															
Всього	13	3757,9	1163,7	3757,9	1163,7										3757,9	1163,7

Таблиця 2.17

Захоронення твердих побутових відходів (ТПВ) на полігонах (звалищах)

Тверді побутові відходи та їх компоненти, які захоронюються на об'єктах поводження з ТПВ	Номер рядка	Обсяги захоронення на полігоні (звалищі) – всього		у тому числі:			
				від початку експлуатації полігону (звалища)		за звітний період	
		м ³	т	м ³	т	м ³	т
А	Б	1	2	3	4	5	6
Змішані ТПВ	01	3757,9	1163,7			3757,9	1163,7
Великогабаритні ТПВ	02						
Неперероблюваний залишок (несортований, некомпостований, піролізний, золошлаковий тощо)	03						
Відходи зеленого господарства	04						
Вуличний змет	05						
Будівельні відходи	06						
Промислові відходи 3 класу небезпеки	07						
Промислові відходи 4 класу небезпеки	08						
Інші	09						
Всього	10	3757,9	1163,7			3757,9	1163,7

Таблиця 2.18
 Перероблення та/або утилізація твердих побутових відходів (ТПВ)

Тверді побутові відходи та їх компоненти, які перероблюються та/або утилізуються на об'єктах поводження з ТПВ	Номер рядка	Обсяги надходження на перероблення та/або утилізацію		Обсяги відходів після сортування та відібраних сировинно цінних компонентів		Вироблено енергії		Обсяги неперероблено-го, залишку - всього		у тому числі, який перевезено на:			
		м ³	т	м ³	т	електричної, кВт	теплової, ккал	м ³	т	сміттєспалювальний завод (установку)		полігон (звалище) для захоронення	
										м ³	т	м ³	т
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змішані ТПВ	01	3757,9	1163,7					3757,9	1163,7			3757,9	1163,7
Великогабаритні ТПВ	02												
Макулатура (картон, папір)	03												
Полімери (плівка, пакети, ПЕТ пляшки і коробки, пластмаса тощо)	04												
Упаковка Тетра Пак та інша (комбінована, багат шарова)	05												
Метали (чорні, кольорові)	06												
Скло (склотара, склобій)	07												
Текстиль (синтетичний, натуральний, змішаний)	08												
Органічні компоненти, які здатні до біологічного розкладання (харчові відходи, відходи рослинного походження тощо)	09												
Електричне та електронне обладнання	10												
Небезпечні компоненти	11												
Відходи зеленого господарства	12												
Інші	13												
Всього	14	3757,9	1163,7					3757,9	1163,7			3757,9	1163,7

На території громади розташовані тваринницькі господарства (згідно даних Стратегії розвитку громади¹¹), де утворюються побічні продукти тваринного походження (докладні відомості про діяльність таких підприємств не надано). Такі відходи повинні утилізуватися згідно вимог діючого законодавства, в тому числі ЗУ «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», в протилежному випадку можливе забруднення поверхневих, підземних вод та ґрунтів¹².

Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля у Кіровоградській області в відсутність ефективної системи поводження з відходами на рівні регіону зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення області.

Згідно заходів другого етапу (2019-2023 роки) реалізації Національної стратегії управління відходами до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2017 року № 820-р., в межах громади доцільно організувати ряд заходів щодо підвищення рівня поінформованості заінтересованих сторін шляхом проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, виконання програм інформування громадськості та консультаційних заходів з метою роз'яснення вимог законодавства щодо управління відходами, усвідомлення переваг мінімізації обсягів утворення відходів, забезпечення екологічно безпечного поводження та впровадження належної практики управління відходами. Окрім того, громаді доцільно звернути увагу на стан існуючого місця видалення відходів та привести його у належний стан.

Відомості щодо наявних місць несанкціонованого розміщення твердих побутових відходів населенням на території громади не надано. Доцільно регулярно проводити ревізію території громади з метою виявлення несанкціонованих місць скидів ТПВ, оскільки сміттєзвалища є серйозним джерелом забруднення і повітряного, і водного середовища та як наслідок несуть загрозу здоров'ю людей [http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-rekomendatsiyi/].

Зауважимо, що згідно ЗУ "Про управління відходами" забороняється несанкціоноване скидання і розміщення відходів, у тому числі побутових, у підземних горизонтах, на території міст та інших населених пунктів, на територіях природно-заповідного фонду, на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, в межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини. Захоронення відходів у надрах допускається у виняткових випадках за результатами спеціальних досліджень з дотриманням норм і правил, передбачених законодавством України. Згідно ЗУ "Про управління відходами" особи винні у порушенні у сфері поводження з відходами несуть відповідальність.

Згідно ЗУ "Про управління відходами" територіальні громади є власниками відходів, що утворюються на об'єктах комунальної власності чи знаходяться на їх території і не мають власника або власник яких невідомий (безхазяйні відходи).

11

https://www.mvyskarada.gov.ua/files/Soc_ekonomichnyy_rozvitok/Zatverdgenya_strategiy_na_2017_2015.pdf

¹² http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

Згідно ст.12 відходи, щодо яких не встановлено власника або власник яких невідомий, вважаються безхазяйними.

Згідно ЗУ "Про управління відходами" органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують: а) виконання вимог законодавства про управління відходами; б) розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів; в) організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів; г) затвердження місцевих і регіональних програм поводження з відходами та контроль за їх виконанням; д) вжиття заходів для стимулювання суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері поводження з відходами; е) вирішення питань щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами; є) координацію діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, що знаходяться на їх території, в межах компетенції; з) здійснення контролю за раціональним використанням та безпечним поводженням з відходами на своїй території; и) ліквідацію несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів; і) сприяння роз'ясненню законодавства про управління відходами серед населення, створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини; ї) здійснення інших повноважень відповідно до законів України; й) надання згоди на розміщення на території села, селища, міста місць чи об'єктів для зберігання та захоронення відходів, сфера екологічного впливу функціонування яких згідно з діючими нормативами включає відповідну адміністративно-територіальну одиницю; м) здійснення контролю за дотриманням юридичними та фізичними особами вимог у сфері поводження з виробничими та побутовими відходами відповідно до закону та розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача їх матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про управління відходами. Органи місцевого самоврядування приймають рішення про відвід земельних ділянок для розміщення відходів і будівництва об'єктів поводження з відходами.

[1] <https://mepr.gov.ua/divalnist/napryamkv/ekologichnyi-monitorvng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovshha-v-ukravini/>

2.16. TOWS аналіз

Таблиця 2.19

	<p>Зовнішні фактори. Можливості (O)</p> <p>Тренд зеленого туризму; Тренд органічного землеробства; Розвиток альтернативної енергетики; Розвиток міжмуніципального співробітництва; Дія програм міжнародної технічної допомоги; Угода про асоціацію з ЄС; Європейський зелений курс; Розвиток державної транспортної інфраструктури; Розвиток цифрових технологій та робототехніки; Розвиток технічних можливостей для геоінжинірингу.</p>	<p>Зовнішні фактори. Загрози (T)</p> <p>Військова агресія з боку росії; Кліматичні зміни; Швидка роботизація промисловості та агросектору; Небезпека зараження водонесних горизонтів токсичними речовинами, що виділяються внаслідок необережного поводження з відходами та промислової діяльності. Посилення ерозії ґрунтів; Втрата родючості ґрунтів через інтенсивну сільськогосподарську діяльність; Збільшення обсягу забруднення ґрунту та водних об'єктів мінеральними добривами; Недостатність питної води, виснаження водонесних горизонтів внаслідок неефективної господарської діяльності та змін клімату; Руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС; Прогнозоване зневоднення річки внаслідок змін клімату; Зниження біорозмаїття або його структурна зміна; деградація водних екосистем (наприклад, евтрофікація та мертві зони); Біокумуляція токсинів.</p>
<p>Внутрішні фактори. Сильні сторони (S)</p> <p>Сприятливе географічне розташування громади, зручне дорожнє сполучення. Наявність потенційних об'єктів інвестування (вільні приміщення, земельні ділянки).</p>	<p>SO</p> <p>“Максі-Максі” Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей</p> <p>Розвиток органічного сертифікованого землеробства, для експорту продукції із</p>	<p>ST</p> <p>“Максі-Міні” Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз</p> <p>Заходи із охорони довкілля, розширення заповідних територій, розширення буферних територій екомережі, в яких можна вести сертифіковане</p>

<p>Наявність трудових ресурсів. Достатньо чисте довкілля. Наявність водних природних ресурсів, рекреаційних зон. Потенціал для розвитку зеленого туризму. Наявність родючих сільськогосподарських земель.</p>	<p>високою доданою вартістю в країні ЄС та Північної Америки. Співпраця в розвитку зеленого туризму в рамках міждержавного партнерства та відповідно до державних стратегій.</p>	<p>органічне землеробство.</p>
<p>Внутрішні фактори. Слабкі сторони (W)</p> <p>Нерозвинута житлово-комунальна сфера (відсутність централізованого водопостачання і водовідведення в частині населених пунктів або їх незадовільний стан, комунального підприємства); Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ (несанкціонованих місць збирання відходів), загроза утворення нових через відсутність системи налагодженого збору та вивезення відходів. Не організовано збір у всіх населених пунктів ТПВ; Загрозливі обсяги утворення господарських і промислових відходів; Відсутність якісної транспортної інфраструктури; Відсутність якісної інженерної інфраструктури в частині населених пунктів громади; Схильність ґрунтів до ерозії та зсувів; Руйнування вірогідно наявних невідкритих археологічних пам'яток внаслідок неефективної господарської діяльності. Відсутність актуальної містобудівної документації.</p>	<p>WO</p> <p>“Міні-Максі” Стратегія, що підсилює слабкі сторони за допомогою переваг, які дають можливості</p> <p>Впровадження системи містобудівного кадастру, просторової аналітики для управління територіями та моніторингу довкілля, що зокрема дасть можливість ефективно управляти відходами. Залучення фінансування за державними та міждержавними програмами для розвитку інфраструктури, зеленого туризму, органічного землеробства, відновлення довкілля. Впровадження індикаторів цілей сталого розвитку в управління.</p>	<p>WT</p> <p>“Міні-Міні” Стратегія, що мінімізує слабкі сторони та уникає загроз</p> <p>Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. Заповідання територій, зменшення споживання води. Відмова від споживання вичерпного палива, Пропаганда здорового способу життя, Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату в громаді.</p>

2.17. Основні наявні екологічні проблеми території громади

Основні екологічні проблеми в громаді, виявлені в процесі здійснення СЕО узагальнено в таблиці нижче з точки зору їх "прив'язки" до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

Серед основних екологічних проблем, які можна виділити наступні:

- відсутність налагодженої системи збору та вивезення відходів на території громади;
- відсутність належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів;
- розораність земель;
- забруднення та деградація ґрунтів;
- низька якість транспортної інфраструктури тощо.

Зазначені чинники і прямо чи опосередковано викликатимуть найбільшу кількість екологічних проблем, зокрема через формування якості атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих, ґрунтових та підземних вод від точкових та дифузних джерел, внаслідок чого ймовірно може погіршуватись стан здоров'я населення громади.

Інформацію про ймовірні впливи, яких можуть зазнавати компоненти довкілля в межах громади систематизовано у наведеній нижче таблиці 2.17 із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця 2.20

Екологічні проблеми	Компоненти, що зазнають впливу						
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту
Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність, недостатність (в селах, де наявне водопостачання централізоване). Водопостачання значної частини населення відбувається з неперевіраних індивідуальних джерел водопостачання		+	+	+			
Відсутність культури економії та бережливого ставлення до води		+	+	+			
Забруднення стічними водами сільськогосподарського виробництва, комунального господарства водних об'єктів, скидання у водойми неочищених вод, відсутність системи збору та відведення стоку поверхневих вод		+	+		+	+	
Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження. Загроза утворення нових стихійних сміттєзвалищ (несанкціонованих місць збирання відходів), в тому числі через відсутність налагодженої системи збору та вивезення сміття. Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ. Відсутність затвердженої схеми санітарної очистки території населених пунктів громади	+	+	+	+	+	+	+
Високий ступінь розораності земель і посилення ерозійних процесів тощо.	+	+	+	+	+	+	+
Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення. Відсутність точної інформації щодо об'ємів викидів. Низька якість транспортної інфраструктури.	+	+	+	+	+		

Новокосянтинівська шахта ДП «СхідГЗК», розташовано поруч із громадою	+	+	+	+	+		
Замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах		+	+			+	+
Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку	+	+	+	+	+	+	+
Низький % ПЗФ на території громади					+	+	+
Руйнація пам'яток культурної та історичної спадщини							+

2.18. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат і обіг парникових газів

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища^[1] на території Кіровоградської області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України. Протягом декількох останніх років кліматичні зміни проявляються особливо відчутно, зокрема це аномально теплі та малосніжні зими, а влітку посуха. Кліматичні зміни проявляються також через пилові бурі, які утворюються внаслідок вітрової ерозії ґрунту на розораних після збору врожаю полях. Посухи спричиняють обміління річок та ставків, зниження рівня води у колодязях.

Серед наслідків зміни клімату на території області відзначається подальше збільшення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов.

У Маловисківській громаді, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. Локальні прояви потепління – зміна характеру та розподілу опадів протягом року, втрата оселищ та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб та ін.

Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 р. визначено систему заходів, спрямованих на стабілізацію концентрації парникових газів з метою уникнення негативного антропогенного впливу на кліматичну систему. Сторонами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату стали 189 країн.

У 1996 році Україна ратифікувала Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) та у 2004 році Кіотський протокол до неї. Як країна з перехідною економікою, Україна стала стороною і взяла зобов'язання стабілізувати викиди ПГ у період 2008 – 2012 років на рівні 1990 року.

У 2005 році Кабінет Міністрів України схвалив Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (Розпорядження № 346-р). Планом передбачено перелік заходів з наступними пріоритетними кроками: створення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; проведення щорічної інвентаризації антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; створення інфраструктури для реалізації проектів, спрямованих на зменшення обсягу антропогенних викидів ПГ (проекти спільного впровадження); та створення національної системи торгівлі дозволами на викиди. Указом Президента (№ 1239, 2005) Мінприроди було визначено координатором заходів щодо виконання зобов'язань України за РКЗК ООН та її Кіотського протоколу.

З метою забезпечення виконання цих зобов'язань постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2007 №612 утворено Національне агентство екологічних інвестицій України, як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Урядом через Міністра охорони навколишнього природного середовища.

Для вирішення проблем зменшення викидів парникових газів та адаптації екосистем до зміни клімату, в першу чергу, необхідно вивчати, контролювати та прогнозувати ці зміни на майбутнє. Необхідно проводити глибокі системні дослідження та інформаційні кампанії серед населення з метою ознайомлення з проблемою глобальної зміни клімату.

Основною причиною зміни клімату є використання викопного палива та неефективне споживання енергії, що виробляється. Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового

ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу. Середня температура поверхні планети піднялася близько на 1,1° С з кінця ХІХ століття. Вчені вже не сумніваються, що ця зміна обумовлена в основному збільшенням концентрації вуглекислого газу та інших антропогенних викидів в атмосфері.

Збереження існуючого стану використання території Маловисківської міської об'єднаної територіальної громади призводить до загроз для екологічного стану, в тому числі через сільське господарство. Забудова, особливо торгові центри у поєднанні із парковками разом із зменшенням площ зелених насаджень створює умови для формування теплових островів, які є загрозою для здоров'я людини через "теплові" стреси.

Зміна клімату - це найбільший виклик, з яким стикається людство за всю історію. Водночас, це і можливість побудувати кращий світ, без нерівності й насилля. Оскільки корені цих проблем, в тому числі і впливу людини на клімат, лежать в існуючій економічній системі, орієнтованій на постійний ріст споживання.

Тому відвернення кліматичної загрози не можливе без злагодженої співпраці усіх країн і, зрештою, усіх людей заради спільного блага. Найбільш характерними проявами змін клімату є аномальна спека влітку, зміщення сезонів, підвищена кількість опадів, з якою не справляється зливово каналізація в населених пунктах.

Суттєво покращило б ситуацію скорочення викидів парникових газів та поступовий перехід до споживання чистої енергії, тобто енергії вітру, сонця, води та землі (геотермальна енергія). Це відновні джерела енергії (ВДЕ) планети, генерація енергії від відновлюваних джерел не супроводжується значними викидами небезпечних газів на відміну від викопного палива та атому.

Атмосферне повітря.

Регіональні доповіді та Екологічні паспорти Кіровоградської області не містять інформації про джерела впливу на стан атмосферного повітря за останні роки, зважаючи на військовий стан. Тому прослідкувати тенденцію зміни на території області після 2022 року наразі є неможливим. Зважаючи на надані відомості від громади (рис.2.8), а саме зростання викидів забруднюючих речовин у 2023 році, прогнозується подальше забруднення атмосферного повітря у громаді від транспортних засобів, промислових підприємств та підприємств теплоенергетики (газові котельні), що розташовані в житловій зоні та мають застаріле обладнання і неоснащені газо пилоочисними спорудами.

Оскільки основним видом діяльності навколо Маловисківської громади є с/г господарство, то однією з найбільш шкідливих практик є оранка земель: ґрунти розораних непокритих рослинністю полів протягом посушливих періодів перетворюються на порошок, забруднений залишками мінеральних добрив та ЗЗР. Цей порошок може підійматися в повітря вітром, спричиняючи токсичні пилові бурі, що можуть переноситися вітром на суттєві відстані [<https://www.dossier.org.ua/news/yak-silskogospodarski-praktiki-vplivayut-na-dovkill-ya-ta-socialniy-rozvitok/>]

У зв'язку зі збільшенням обсягів виробництва, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Основними забруднювачами повітря є транспорт та с/г підприємства.

Стан дорожнього покриття в громаді є переважно незадовільним згідно даних ДДП, що має безпосередній вплив на збільшення кількості шкідливих викидів

від автомобілів. У зв'язку із збільшенням кількості автотранспорту та значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин. Потребує постійного спостереження потенційний вплив на повітря зі сторони стаціонарних та пересувних джерел. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Потребує постійного спостереження потенційний вплив на повітря зі сторони Новокостянтинівська шахта ДП «Схід ГЗК», яка розташована поруч із громадою та на відстані 10 км від м. Мала Виска. Згідно Регіональної доповідь про стан довкілля протягом 2021 року здійснювався виробничий контроль за викидами від організованих джерел відповідно до вимог дозволів на викиди забруднюючих речовин. За результатами виробничого контролю перевищень встановлених нормативів викидів організованими джерелами не зафіксовано. Здійснювався контроль якості повітря на промисловому майданчику та на межі санітарно-захисної зони.

Водні ресурси

Регіональні доповіді та Екологічні паспорти Кіровоградської області не містять інформації про джерела впливу на стан водних ресурсів за останні роки, зважаючи на військовий стан. Тому прослідкувати тенденцію зміни на території області починаючи з 2022 року є неможливим. Враховуючи попередні дані, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощових вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

Враховуючи існуючу динаміку, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощових вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

Через відсутність вуличної дощової та господарської систем каналізації, а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водою зазначеними вище чинниками. Більш точний прогноз зміни стану водою можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Існує загроза руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС річок та інших водних об'єктів.

В залежності від діяльності та її обсягів від рослинництва можливе забруднення води через: використання добрив, накопичення та обробка гною, посилення ерозійних процесів розораних земель – призводять до забруднення води сполуками фосфору й нітрогену та евтрофікації природних водойм, до змін у водних екосистемах; використання засобів захисту рослин (ЗЗР) може призвести до забруднення поверхневих та підземних вод та серйозно вплинути на водні екосистеми.

Потребує постійного спостереження стан поверхневих водних ресурсів, у які здійснюється скид шахтних вод після очищення із Новокостянтинівської шахти ДП «Схід ГЗК» Зауважимо, яка розташована поруч із громадою та на відстані 10 км від м. Мала Виска. Згідно даних за 2021 рік внаслідок скиду підвищення вмісту радіоактивних компонентів у поверхневих водах не відбувається. У всіх населених пунктах у воді джерел господарсько-питного водопостачання активність урану природного не перевищує рівні дії для природних радіонуклідів, визначених нормативами НРБУ-97.

Земельні ресурси та ґрунти

Землекористування в громаді супроводжується високим рівнем розорюваності схилівих земель, розширенням посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті. Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація). Нераціональне використання земельних ресурсів може призводити до зменшення площі ділянок із природною рослинністю або повне заміщення природної рослинності (лісових і лучних біотопів на агроугіддя), фрагментація природних оселищ і як результат – втрата біорізноманіття території, замулення та деградація малих річок, зростання ерозійної небезпеки та деградація ґрунтового покриву, що виражається у погіршенні властивостей ґрунтів, зокрема – у руйнуванні їхньої структури, ущільненні, втраті гумусу та низки важливих для живлення рослин макро- та мікроелементів, їхньому забрудненні¹³.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Приватизація таких територій, без попередньої оцінки їх екосистемних послуг, призведе до зменшення біорізноманіття, фінансового збіднення громади, обмеження можливостей для соціального та економічного розвитку. Зауважимо, що згідно відкритих даних¹⁴ частина територій ПЗФ вже перебуває у приватній власності.

¹³ <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/doslidzhennia-kontsentracii-full.pdf>

¹⁴ <https://kadastr.live>

Окрім того, підприємства тваринництва, розташовані на території громади, можуть виступати забрудниками ґрунтів, підземних та поверхневих вод через гній та послід, які утворюються внаслідок функціонування промислових тваринницьких ферм, які можуть вноситися неконтрольовано фермерами на поля¹⁵; через потрапляння гноївки у довкілля через розгерметизацію лагун, змив, перевищення лімітів наповнення лагун тощо.

Частина земельних ресурсів підпадає під антропогенний тиск від гірничо-видобувної промисловості, оскільки територія громади знаходиться біля Новокостянтинівської шахти ДП «Схід ГЗК», яка займається видобуванням уранової руди.

Відходи

Однією з найгостріших екологічних проблем в Кіровоградській області є поводження з відходами.

У разі, якщо питання щодо ліквідації відходів, їх централізованого збору та вивезення, не буде вирішено, передбачається в тому числі, поява нових несанкціонованих сміттєзвалищ (несанкціонованих місць збирання відходів), а це має загрозу тенденцію щодо забруднення ґрунтів і ґрунтових вод та повітря. Крім того, через високу температуру гниття стихійні сміттєзвалища можуть займатися, в результаті чого в повітря викидається велика кількість забруднюючих речовин. Несанкціоновані сміттєзвалища є середовищем для розмноження комах та гризунів, які є збудниками та переносниками різних інфекційних захворювань, таких як лептоспіроз, сказ, енцефаліт, чума та ін.¹⁶

Передбачається можливе збільшення в обсягах побутових відходів, що генеруються населенням громади, та в той же час, у зв'язку із технологічним розвитком можлива зміна структури відходів, зі збільшенням частки токсичних відходів будівництва та електронних компонентів, що містять токсичні речовини.

Передбачається збільшення кумулятивного впливу побутових відходів, пов'язаного із ростом території стихійних сміттєзвалищ, утворення нових сміттєзвалищ, накопиченням шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод. Відсутність контролю за вмістом відходів, що стихійно утилізуються може стати причиною техногенних катастроф. У зв'язку із прогнозованими змінами клімату і підвищенням температури, можливі викиди органічних речовин із підприємств та міграція сполук азоту та фосфору з орних земель, можуть спричинити евтрофікацію водойм, замори риби та руйнацію екосистем річок.

На території громади розташовані тваринницькі господарства (згідно даних Стратегії розвитку громади¹⁷), де утворюються побічні продукти тваринного походження (докладні відомості про діяльність таких підприємств не надано). Такі відходи повинні утилізуватися згідно вимог діючого законодавства, в тому числі ЗУ «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», в протилежному випадку можливе забруднення поверхневих, підземних вод та ґрунтів¹⁸.

Доцільно звернути увагу на полігон твердих побутових відходів та забезпечити приведення його до задовільного стану.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води,

¹⁵ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

¹⁶ <http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-rekomendatsiyi/>

¹⁷

https://www.mviskarada.gov.ua/files/Soc_ekonomichnyy_rozvitok/Zatverdgenya_strategiy_na_2017_2015.pdf

¹⁸ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

повітря та ґрунту. Вибір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів.

Біорізноманіття, природоохоронні території

Природоохоронні території громади можуть зазнавати антропогенного тиску зі сторони населених пунктів, промислових підприємств, несвідомого ставлення до навколишнього середовища зі сторони населення тощо. Також відсоток % територій природно-заповідного фонду в громаді є низьким. Низький рівень інформованості населення щодо розташування таких територій та їх статусу, умов використання може нести загрозу завдання шкоди таким територіям через недбале відношення громадян.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ та територій, що збереглися в природному або близькому до такого стані, наприклад водоохоронних зон, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність.

Зростання ризиків для біорізноманіття також обумовлює відсутність в громаді розробленої програми створення об'єктів ПЗФ та схеми локальної екомережі.

Також, існують тенденції деградації екосистем внаслідок дуже високого відсотку антропогенної перетвореності території, а враховуючи сільськогосподарське спрямування регіону - негативні впливи на території, важливі для збереження біорізноманіття будуть тривати. Можлива загроза для біорізноманіття через несталі практики сільськогосподарського виробництва пов'язані зі значним зменшенням видового різноманіття, що зумовлено перетворенням природних середовищ на території для виробництва продуктів харчування, а також забрудненням довкілля. Оранка земель і монокультурне вирощування можуть сприяти втраті середовища існування тварин і рослин, фрагментації ландшафтів.

Історико-культурні об'єкти

Аналіз кількісного та якісного стану об'єктів культурної спадщини повинен базуватися на точних даних про їх місце розташування та специфіку використання їх у екскурсійній та туристичній діяльності, а також даних про дотримання охоронного статусу таких пам'яток/перспективних до охорони об'єктів ІКС громади/району/області тощо. Відсутність точної та релевантної інформації на даний момент може призводити до їх втрати та/або пошкодження. в тому числі зі сторони населення через непоінформованість про статус таких об'єктів та їх цінність.

Стан здоров'я мешканців

За умови збереження існуючої ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами промислової діяльності, автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Кумулятивні впливи, через стан компонентів довкілля матимуть систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Варто звернути увагу, що **потребує ретельного аналізу причин значних перевищень показників захворюваності (розділ 2) по Маловишківській громаді відносно середньобласних рівнів** (організація мед допомоги, профілактична робота, вплив соціальних факторів і т.і.). **Рекомендовано зробити акцент на профілактичну складову діяльності медичної галузі громади** (поглиблене вивчення стану здоров'я населення громади із з'ясуванням причин, що впливають на ріст тих чи інших видів захворювань).

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного розвитку, а також більше половини випадків смерті. Поряд зі складною екологічною ситуацією, яка є причиною не тільки прямого екологічного збитку, пов'язаного із забрудненням і деградацією навколишнього середовища, але і веде до соціально-екологічних втрат, в зв'язку зі шкідливим впливом чинників навколишнього середовища на стан здоров'я населення, серед яких, негативний вплив на рівень і тенденції надають і несприятливі умови праці. На стан здоров'я населення впливають численні фактори, основними з яких є: - обсяги, структура, якість і стандарти споживання; - стан навколишнього середовища і умови праці; - позитивні і негативні процеси, що протікають в суспільстві і природному середовищі; - ефективність функціонування системи охорони здоров'я. За оцінкою фахівців США, перераховані фактори здійснюють на здоров'ї людини різний вплив: - спосіб життя - 51,2%; - навколишнє середовище - 19,9%; - спадковість - 20,4%; - рівень охорони здоров'я - 8,5%

<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>. Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Маловисківська громада, відповідно до отриманих даних та інформації з відкритих джерел, має ряд проблем із утилізацією, переробкою побутових відходів, окремі проблеми із водопостачанням та каналізування населених пунктів (подекуди застарілі системи та обладнання), подекуди відчутною є низька якість дорожньої та транспортної інфраструктури, дисбаланс у землекористуванні та високий рівень розораності земель, а також забруднення від промислової діяльності, зокрема, транспортної сфери. Інформацію про впливи, яких можуть зазнавати як власне територія громади, так і прилеглі території сусідніх громад зі сторони Маловисківської міської ТГ, систематизовано у наведеній нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця. 3.1
Компоненти, що зазнають негативного впливу

Чинники негативного впливу	Компоненти довкілля, що зазнають негативного впливу							
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони нежитлових будівель	Т	ДВ	ДВ	-	-	фрагментація	-	формування теплових островів
зі сторони житлової забудови	Т	ДВ	ДВ	-	-	фрагментація	-	формування теплових островів, С,П
зі сторони промислових підприємств (в тому числі с/г підприємств, фермерських господарств)	АМ, Т, АЗ, П	ДВ, скидання неочищених стічних вод	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	формування теплових островів, П
зі сторони поводження з ТПВ	АМ, Т	ДВ, Р	ДВ, стоки/інфільтрація	інфільтрація ДВ,Р	ДВ	фрагментація	ЕЗ, зниження якості ландшафту через поширення неприємних запахів, візуальний вплив	Т

Території с/г призначення	ймовірне виникнення пилового забруднення	ДВ	ДВ, Р	-	ДВ,Р	фрагментація	-	-
зі сторони вулично-дорожньої мережі							фрагментація	Т

ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки),
 АЗ - Атмосфера (звукове навантаження),
 Е - електромагнітне випромінювання,
 П - емісія парникових газів, /С - світлове забруднення
 ЕЗ - естетичне забруднення (зниження естетичного сприйняття і оцінки ландшафту)
 Т - теплове забруднення, М-механічне забруднення /Р - прямий механічний вплив (наприклад, для водних об'єктів - руйнування, замулення, дренажу водонесних горизонтів)

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Пурпуровим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

Отже, територія громади та прилеглі до меж громади території можуть, з огляду на існуючий стан та у разі затвердження ДДП, зазнавати впливу на навколишнє середовище зі сторони сільськогосподарської та іншої промислової діяльності, транспортного руху. Тиск може посилюватися також внаслідок дисбалансу лісових та інших зелених насаджень в структурі земельного фонду тощо.

Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля: атмосферне повітря, води, ґрунти, образ ландшафту. Основними каналами передачі зазначеного впливу є: дощові води та пряме забруднення атмосферного повітря. Доцільно зауважити, що аналогічні проблеми (фактори впливу) характерні й для сусідніх із Маловисківською громадою територій.

Актуальна кількісна інформація про стан довкілля на територіях, які ймовірно зазнають впливу, відсутня.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Відомості про природоохоронні території, які знаходяться в межах території Маловисківської громади, зокрема території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО наведено в розділі 2 Звіту.

Природоохоронні території в межах громади зазнають тиску зі сторони факторів, які перелічені в розділі 2 цього Звіту. Зокрема, враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Нижче наведено відомості про можливий тиск на природоохоронні території зі сторони рішень ДДП. Така оцінка впливу є достатньо узагальненою та потребує уточнень на основі/із залученням до оцінювання геопросторових даних про територію громади (схеми території громади), тобто з урахуванням просторової прив'язки об'єктів які ймовірно можуть чинити тиск по відношенню до природоохоронних територій. Також варто враховувати, що в Програмі завдання визначені узагальнено та на подальших етапах при їх деталізації через конкретні заходи, впливу від цих заходів на природоохоронні території має бути уточненим.

В загальному, рішення документу державного планування "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік" не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом.

Тимчасові негативні наслідків для природоохоронних територій можуть бути під час ведення будівельних робіт. Прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за встановленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Для територій ПЗФ питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі ЗУ "Про ПЗФ", де визначається, що на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон.

Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом.

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, у першу групу входять усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство, лісівництво та водне господарство; сільськогосподарське та лісогосподарське освоєння, рекультивація та меліорація земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше, насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

Доцільно звернути увагу на те, що в різних реєстрах наведено різні відомості щодо ПЗФ на території громади (див. детальніше р.2.9), а також деякі території ПЗФ згідно відкритих даних - <https://kadastr.live> - знаходяться частково на земельних ділянках у приватній власності, що може нести ризики нанесення шкоди або знищення таких територій.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП

Основні міжнародні та національні зобов'язання

Питання збереження і відтворення якості навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів в Україні на урядовому рівні декларуються як пріоритетні. Відповідні положення та вимоги захисту навколишнього середовища закріплені у земельному, водному, лісовому законодавстві, законодавстві про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та в інших спеціальних законодавчих документах.

Серед найважливіших слід виділити Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»¹⁹, Закон України «Про Основні засади

¹⁹ Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546, останні уточнення від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 11, ст.75

(стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року²⁰, Закон України «Про засади державної регіональної політики»²¹, Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 січня 2019 року).

На міжнародному рівні зобов'язання з охорони довкілля визначені у рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (глава 6)⁴¹. Україна приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 року, підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено **17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань, серед яких також цілі екологічного спрямування**: чиста вода і належні санітарні умови, доступна і чиста енергія, пом'якшення наслідків зміни клімату, захист та відновлення екосистем⁴¹⁶¹. Вимоги із дотримання екологічних вимог визначені також у ряді міжнародних угод, які ратифіковані в Україні, зокрема, Європейська ландшафтна конвенція⁷¹, Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі⁸¹ та інші.

Закон України «Про основи містобудування» зобов'язує суб'єктів містобудівної діяльності при розробці та реалізації містобудівної документації дотримуватись основних завдань та заходів щодо забезпечення соціально, економічно і екологічно збалансованого розвитку, а також екологічної безпеки територій (стаття 19)⁹¹. Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів. Пріоритетні напрямки і вимоги і критерії екологічної безпеки визначені у Постанові Верховної Ради України «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»¹⁰¹.

Проект "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік" розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі, пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, зокрема:

Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 2354-VIII, який регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування;

Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, котрий ратифіковано Законом України від 01.07.2015 № 562-VIII;

положень статті 363 **Глави 6 «Навколишнє середовище»** і **Додатку XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з**

²⁰ Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 16, ст.70

²¹ Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 № 156VІІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.90

іншої сторони²², ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, в т.ч. Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище;

Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697-VIII, зокрема, забезпечення мети державної екологічної політики – досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України задля забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем, а також основних засадам державної екологічної політики:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;
- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку, які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;
- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;
- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;
- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, «забруднювач платить»;
- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

²² Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014 // http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344

Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 25 вересня 2015 р. № 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний розвитку у галузі сталого розвитку на період до 2030 року»;

Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»²³, схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі;

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», котрим визначено Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року орієнтирами для розроблення проектів прогностичних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України;

Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованої Законом України від 29 жовтня 1996 р. № 435/96-ВР;

Паризької угоди, ратифікованої Законом України від 14 липня 2016 р. № 1469-VIII;

Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, а також на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці від 4 липня 2002 року № 61-IV;

Концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1024-р;

Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 271-р;

Закону України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29.11.1994 № 257/94-ВР

Нагойського протоколу регулювання доступу до генетичних ресурсів і спільного використання на справедливій і рівній основі вигод від їх застосування до **Конвенції про біологічну різноманітність** від 29.10.2010;

Концепції Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 р. № 675-р;

Закону України «Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів» від 29 жовтня 1996 р. № 437/96-ВР;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі»²⁵ від 29.10.1996 № 436/96-ВР;

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695;

²³ Цілі сталого розвитку 2016–2030 // <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvvtku-tvsiacholittia/tsili-staloho-rozvvtku>

²⁴ Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017 // http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

²⁵ Закон України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 50, ст.278

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища території Маловисківської громади рекомендовано виконати ряд планувальних заходів. Комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки та реалізації ДДП є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96);
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 років (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»):
- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;
- Земельний кодекс України;
- Кодекс України про надра;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд»;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закон України «Про управління відходами»;
- Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;
- Закон України «Про систему громадського здоров'я»;
- Закон України «Про екологічний аудит»;
- Закон України «Про рослинний світ»;
- Закон України «Про тваринний світ»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Постанова Кабінету Міністрів України Про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022 – 2024 роках;
- Водна стратегія України на період до 2050 року та план її реалізації у 2022 – 2024 роках;
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
- Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;
- ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Розпорядження КМУ від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».

- Розпорядження КМУ від 06.12.2017№ 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року.
- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695);
- Закон України "Про ратифікацію Паризької угоди" від 14.07.2016 № 1469-VIII;
- Національний план управління відходами до 2030 року (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р);
- Закон України Про систему громадського здоров'я (№ 3302-IX від 09.08.2023)

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються **Законом України «Про управління відходами»** та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються ЗУ «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так **Законом України «Про інвестиційну діяльність»** (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених **Законом України «Про оцінку впливу на довкілля»** (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Регіональні зобов'язання представлено обласними програмами відновлення, охорони та моніторингу довкілля, поводження з відходами. Згідно статті 15 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" місцеві ради несуть відповідальність за стан навколишнього природного середовища на своїй території і в межах своєї компетенції: а) забезпечують реалізацію екологічної політики України, екологічних прав громадян; б) дають згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному законом; в) затверджують з урахуванням екологічних вимог проекти планування і забудови населених пунктів, їх генеральні плани та схеми промислових вузлів; г) видають (переоформлюють, видають дублікати, анулюють) дозволи на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення у випадках, передбачених законом; д) затверджують місцеві екологічні програми; е) організовують вивчення навколишнього природного середовища; є) створюють і визначають статус резервних, в тому числі й валютних, фондів для фінансування програм та інших заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; з) забезпечують інформування населення про стан навколишнього природного середовища, функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем; и) організують роботу по ліквідації екологічних наслідків аварій, залучають до цих робіт підприємства, установи та організації, незалежно від їх підпорядкування та форм власності, і громадян; і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; ї) здійснюють контроль за дотриманням законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Шляхи врахування зобов'язань, встановлених

зазначеними програмами, регулюються законодавством України та деталізовані заходами відповідних програм.

Нижче наведено відомості про основні програми щодо охорони навколишнього природного середовища та можливі зобов'язання що ними покладаються на громаду. Аналіз відповідності напрямів розвитку, зазначених у Програмі, зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаним із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення * представлено нижче.

*Для оцінки відповідності пріоритетів розвитку проекту і природоохоронних зобов'язань, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення застосовано шкалу:

- ++ цілі/завдання добре узгоджені;
- + цілі/завдання принципово узгоджені, проте існує потреба в тіснішому зв'язку на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;
- o цілі/завдання взаємо нейтральні;
- цілі/завдання не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей;
- цілі/завдання принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей.

Зобов'язання	Напрями ДДП		
	Культура	Освіта	Житлово-комун альне господарство
Міжнародні зобов'язання			
Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони	o	o	o
Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року»	+	o	+
Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті і Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті	o	o	o

Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля	0	0	0
Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів	0	0	0
Конвенція про охорону біологічного різноманіття	0	0	0
Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі	0	0	0
Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин	0	0	0
Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів	0	0	0
Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці	0	0	0
Рамкова конвенція ООН про зміну клімату	0	0	0
Паризька угода	0	0	0
Європейська ландшафтна конвенція	0	0	0
Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи	+	0	0
Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини	+	0	0
Національне законодавство у сфері охорони довкілля			
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	0	0	0
Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	0	0	0

Закон України «Про засади державної регіональної політики»	+	+	+
Закон України «Про охорону атмосферного повітря»	0	0	0
Закон України «Про природно-заповідний фонд України»	0	0	0
Закон України «Про рослинний світ»	0	0	0
Закон України «Про тваринний світ»	0	0	0
Закон України «Про екологічну мережу України»	0	0	0
Закон України «Про охорону земель»	0	0	0
Кодекси України: Лісовий кодекс України, Водний кодекс України, Земельний кодекс України	0	0	0
Постанова Кабінет Міністрів України Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України, Концепція Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки	0	0	0
Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки»	+	+	+
Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»	0	0	+
Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»	0	0	0

Концепція боротьби з деградацією земель та опустелюванням, Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням	0	0	0
ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ управління лісами України до 2035 року	0	0	0
ВОДНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ на період до 2050 року	0	0	0
Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, Національний план управління відходами до 2030 року	0	0	0
Закон України Про систему громадського здоров'я	0	0	0
Регіональні природоохоронні ДДП			
Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695	+	+	+
Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на 2022-2026 роки для зони "Кіровоградська"/ № 273 від 20.09.2022 року	0	0	0
Програма створення та впровадження містобудівного кадастру Кіровоградської області на 2022-2024 роки// № 154 від 17.09.2021 року	0	0	0
Стратегія розвитку Кіровоградської області на 2021- 2027 роки// №743 від 12.03.2020 року	+	+	+
Обласна комплексна програма з розвитку автомобільних доріг та безпеки дорожнього руху у Кіровоградській області на 2018-2022 роки// №541 від 21.09.2018 року	0	0	+

Комплексна програма охорони навколишнього природного середовища в Кіровоградській області на 2021-2025 роки// №86 від 30.03.2021 року внесення змін №214 від 23.12.2021 року	0	0	+
Регіональна екологічна програма "Ліси Кіровоградщини" на 2021-2025 роки// №85 від 30.03.2021 року	0	0	0

Також в громаді діють міські цільові програми, в яких визначені заходи, спрямовані на покращення стану довкілля та здоров'я населення, зокрема: Програма розвитку фізичної культури і спорту Маловисківської міської ради на 2024-2026 роки; Програма реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на 2024-2027 роки; Програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги і Маловисківській міській громаді на 2024 -2026 роки; Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Маловисківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки; Програма модернізації комунальних котелень Маловисківської міської територіальної громади на 2023-2025 роки; Програма розвитку КП Маловисківський центр надання соціальних послуг на 2025-2027 роки та інші (повний перелік наведений в додатку 2 Програми).

Процедура ОВД

Цілі та завдання Програми реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Серед заходів Програмою на 2025 рік не передбачено реалізацію заходів, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягають оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Маловисківською громадою було оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та проекту документа державного планування – "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік", з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості на офіційному сайті Маловисківської міської ради - <https://www.mviskarada.gov.ua>, а також внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Зауваження та пропозиції до обсягу СЕО Програми, які надійшли під час визначення обсягу СЕО враховано в цьому Звіті та проекті ДДП.

Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

Згідно з вимогами ст. 9, стт 10-13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Маловисківською громадою було проведено громадські

обговорення проекту ДДП та Звіту а також здійснено консультації з суб'єктами, визначеними ст. 6-8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Протягом часу, відведеного на консультації, надійшли зауваження та пропозиції до проекту ППД і Звіту, викладені в довідці про консультації з органами виконавчої влади.

Частину зазначених зауважень та пропозицій враховано в Звіті.

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Відповідно до **Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації** (розміщено на сайті Міндовкілля: <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-705-vid-18-10-2023/>) в процесі аналізу ймовірних наслідків, їх тривалості та інтенсивності може виникати невизначеність. Критеріями, за якими можна, в процесі здійснення СЕО, вимірювати рівень значущості, пов'язаний з можливими наслідками, слід розуміти як такі ймовірні значні негативні наслідки, які:

1) можуть спричинити порушення екологічного стандарту або стандарту охорони здоров'я чи іншої екологічної вимоги або вимоги щодо охорони здоров'я правового/ нормативного характеру, якщо не буде вжито заходів щодо пом'якшення наслідків;

2) можуть призвести до недотримання цілей державної екологічної політики, програм чи планів або державної політики в цілому, програм чи планів у сфері охорони здоров'я;

3) можуть спричинити втрату одного чи кількох компонентів екосистеми, що загрожуватиме виживанню виду, який постійно або періодично (наприклад, мігрує) знаходиться на території, яку охоплює ДДП, якщо не будуть вжиті заходи з пом'якшення наслідків;

4) можуть завдати шкоди якості чи кількості природних чи культурних ресурсів, що призведе до впливу на здоров'я людей на території, яку охоплює ДДП, чи за її межами, або пошкодити існуючу інфраструктуру (у тому числі інфраструктуру культурної спадщини), якщо в цих випадках не буде вжито заходів щодо пом'якшення наслідків;

5) інші наслідки впровадження ДДП, які на думку громадськості або органів виконавчої влади (наприклад, в результаті консультацій) матимуть серйозний вплив на природне середовище, здоров'я населення, соціальне середовище або культурну спадщину, у тому числі на доступ до неї.

Визначити, чи може впровадження ДДП спричинити порушення екологічного стандарту або стандарту охорони здоров'я чи іншої юридичної вимоги, можна шляхом оцінки наслідків впровадження ДДП щодо відповідних нормативних вимог, що також розглядається в таких документах:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті (Київ, 2003), Додаток 3 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b09#Text)

- Ресурсний посібник для підтримки застосування Протоколу ЄЕК ООН зі стратегічної екологічної оцінки, ISSN 1020-4563, ЄЕК ООН (<https://unece.org/environment-policy/publications/resource-manual-support-application-sea-protocol>), с. 55-57

• Додатку III Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації (<https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillva-705-vid-18-10-2023/>).

“Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік” визначає основні напрямки та завдання. Перелік завдань, що визначені в ДДП на даному етапі проектування, переважно не мають конкретної просторової прив’язки до території громади, визначення конкретних заходів, їх детальних характеристик, даних щодо етапів та термінів їх реалізації. Тому оцінка наслідків виконання завдань, передбачених ДДП і викладена нижче є узагальненою та має уточнюватися на подальших етапах проектування, в тому числі після визначення конкретних результатів виконання запланованих заходів закладених ДДП.

6.1 Атмосферне повітря

Програма не передбачається створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря. Тому її реалізація не призведе до значних негативних наслідків для атмосферного повітря.

Разом з тим, на етапі реконструкції нових об’єктів (реконструкція доріг, будівель тощо) може чинитися тимчасовий вплив на якість повітря, який хоч і є негативним, але короткостроковим. Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

При будівництві котельні потрібно врахувати, що під час їх роботи можуть бути присутні такі фактори шкідливого впливу на навколишнє середовище: – використання атмосферного кисню та викидання продуктів повного згорання CO₂, H₂O; – теплові викиди; – шум; – шкідливі викиди в атмосферу. Найбільшого негативного впливу атмосферне повітря зазнає від роботи котельень, що працюють на твердому та рідкому паливі. Всі котли та інші установки, що сертифікуються в Україні, проходять перевірку щодо відповідності екологічних показників, в тому числі з концентрації викидів NO_x та CO. Ефективними способами зменшення таких шкідливих викидів на повітряне середовище є: – очищення палива та окиснювача від складових, що можуть утворювати шкідливі речовини; – стримування утворення шкідливих речовин; – випалювання шкідливих речовин; – очищення димових газів від шкідливих речовин, що утворилися під час спалювання палива. (<https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/73-1.pdf>).

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.1.

Таблиця 6.1.
 Відомості про основні впливи
 на стан атмосферного повітря від реалізації завдань ДДП

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на атмосферне повітря/ стани приземної атмосфери	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (к/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	

Освіта (Будівництво модульної котельні для відділу освіти, молоді та спорту Маловисківської міської ради Кіровоградської області)	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	Можливі викидання продуктів повного згорання CO ₂ , H ₂ O; – теплові викиди	-1/x/x
---	---	---	--------

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x – вплив наразі не можна визначити)

6.2 Клімат

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку обігу парникових газів у громаді.[1]

Таблиця 6.2.

Поточна діяльність	Оцінка впливу ²⁶	Ознака
Освіта	-	потенційний вплив відсутній
Культура	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість
ЖКГ	-	потенційний вплив відсутній
Поточна діяльність	Оцінка впливу ²⁷	Ознака

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня.

6.3 Водні ресурси

Завдання, які б мали прямий негативний вплив на водні ресурси не передбачаються.

Програма містить заходи із очистки артезіанських свердловин, очистки каналізаційної мережі, самотічного колектора каналізаційної насосної станції за допомогою мулососу (напряма "Житлово-комунальне господарство"). Дані заходи загалом можуть позитивно вплинути на стан водних ресурсів, адже централізована мережа водопостачання та водовідведення при штатній роботі не несе ризиків щодо потенційного забруднення поверхневих та підземних вод.

Також слід зауважити, що водні об'єкти повинні здаватися в оренду відповідно до вимог ЗУ " Про аквакультуру" та Водного Кодексу України.

²⁶ **Примітка.** "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "А-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

²⁷ **Примітка.** "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "А-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.3.

*Таблиця 6.3.
 Відомості про основні впливи
 на стан водних ресурсів від реалізації завдань ДДП*

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
Житлово-комунальне господарство (заходи із очистки артезіанських свердловин, очистки каналізаційної мережі, самотічного колектора каналізаційної насосної станції за допомогою мулососу)	Дані заходи загалом можуть позитивно вплинути на стан водних ресурсів, адже централізована мережа водопостачання та водовідведення при штатній роботі не несе ризиків щодо потенційного забруднення поверхневих та підземних вод		-	+1/+1/x

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x-вплив наразі не можна визначити)

6.4 Земельні ресурси

В громаді та області в цілому гостро стоїть питання розорення с/г земель. Рекомендується на перспективу створити карту ухилів на громаду для визначення територій, непридатних для оброблення згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47, де визначено наступне: "забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо".

Заходи, які б мали прямий негативний вплив на земельні ресурси не передбачаються. На подальших етапах проектування після конкретизації характеристики передбачуваних заходів (на етапах реалізації Плану виконання Програми) можливі впливи мають бути уточнені.

6.5 Відходи

Програмою не передбачено заходи, які б були спрямовані на вирішення питання поводження з відходами в громаді.

Рекомендується до цих заходів включити заходи щодо розробки схеми санітарної очистки території населених пунктів громади, а також забезпечення всіх населених пунктів можливістю централізованого збору та вивезення побутових відходів, що може призводити до утворення нових сміттєзвалищ (несанкціонованих місць збирання відходів), ліквідацію наявних стихійних сміттєзвалищ в громаді. Необхідно провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо можливих наслідків відповідального поводження із відходами та уникнення інерційного поводження з відходами жителями у разі забезпечення належного вивезення та збирання відходів.

Під час проведення будівельних робіт (будівництво, очистка, ремонт) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водам, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям,

воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час реконструкції будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Варто зазначити, що виконання заходів із термомодернізації будівель (якщо такі будуть передбачені серед заходів щодо проведення ремонтів тощо) може нести ризики для довкілля, оскільки після закінчення терміну експлуатації таких будівель або їх ремонту, в довгостроковій перспективі буде утворюватись значна кількість будівельних відходів. Тому для заходів із термомодернізації необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильна утилізація таких утеплювачів, як пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

6.6 Біорізноманіття

Програмою загалом не передбачає реалізацію заходів, які можуть негативно вплинути на флору і фауну громади.

Для збереження біорізноманіття рекомендується до заходів Програми включити розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України "Про екологічну мережу України" в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.7 Природоохоронні території

Програмою не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі природоохоронні території, в тому числі об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ), Смарагдову мережу, водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. На подальших етапах реалізації визначених Програмою завдань, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів.

Також, варто звернути увагу на те що, відсоток заповідних територій у громаді дуже низький, тому доцільно звернути увагу на території, які є перспективними до заповіднання. Такі території визначені в розділі 2.

Також, указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України "Про екологічну мережу України" в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.8 Здоров'я населення

Реалізація Програми не передбачає заходів, які б несли пряму шкоду / або були спрямовані на покращення здоров'я населення. Варто зазначити, що заходи передбачені в межах напряму "Охорона здоров'я" спрямовані на покращення матеріально-технічної бази та безпосередньо стану медичних закладів, що призведе до помірного позитивного непрямого впливу на стан здоров'я мешканців.

Варто звернути увагу, що **потребує ретельного аналізу причин значних перевищень показників захворюваності (розділ 2) по Маловисківській громаді відносно середньобласних рівнів** (організація мед допомоги, профілактична робота, вплив соціальних факторів і т.і.). **Рекомендовано зробити акцент на профілактичну складову діяльності медичної галузі громади** (поглиблене вивчення стану здоров'я населення громади із з'ясуванням причин, що впливають на ріст тих чи інших видів захворювань).

6.9 Історико-культурна спадщина

Відомості про місце розташування, характеристику стан пам'яток історико-культурної спадщини не надано. В межах напряму "Культура" передбачається проведення інвентаризації та паспортизації пам'яток культурної спадщини територіальної громади, що дасть можливість в подальшому забезпечити охорону та збереження пам'яток.

6.10 Транскордонний вплив

Відсутній.

6.11 Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за напрямками Програми представлені в таблиці 6.4. Через узагальненість завдань та заходів Програми, відсутності їх просторової привязки оцінити характери та тривалість впливу завдань на даному етапі планування не можливо. При деталізації і визначенні конкретних заходів в межах завдань Програми такі впливи та їх характер мають бути уточнені.

Таблиця 6.4.

Напрямки	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території
“Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік”							
Освіта	DI/MT/LO	o	o	o	DI/O/LO	o	o
Культура		o	o	o	DI/O/LO	o	o
Житлово- комунальне господарство	o	o	DI/O/LO	o	o	o	o
Напрямки	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території
“Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік”							

Позначення	Пояснення до позначення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
o	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.
+1	Помірний позитивний вплив.
+2	Значний позитивний вплив
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших

	причин.
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною. Реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля.

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

В цілому Програма не передбачає завдань, які б мали значний негативний довготривалий вплив на навколишнє середовище. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми, наведені в таблиці нижче, ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Таблиця 7.1.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків (закладені у ДДП, рекомендовані в процесі проведення СЕО, рекомендовані в ході консультацій з громадськістю та уповноваженими органами)		Напрямок "Програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік "
	включені в ДДП	пропоновані до включення	
Атмосферне повітря	-	<ul style="list-style-type: none"> оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, розробкою та впровадженням м веломаршрутів між населеними пунктами громади; орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття; <p>Згідно з рекомендаціями Державної установи "Кіровоградський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ" лист № 5981/4: потребує постійного спостереження потенційний вплив на повітря, а також на стан поверхневих водних ресурсів тощо, з боку Новокостянтинівської шахти ДП «Схід ГЗК», яка розташована поруч з громадою та на відстані 10 км від міста Мала Виска; потребують більш детального вирішення, наступні питання: організація виробничого лабораторного контролю за показниками безпеки ґрунту, атмосферного повітря навколо місць видалення відходів (сміттєзвалищ); організація лабораторних досліджень об'єктів довкілля (безпеність та якість води питної із централізованих та нецентралізованих джерел, у т.ч. із артезіанських свердловин, у тому числі за показниками радіаційної безпеки, фоновий шум, електромагнітні випромінювання, радіаційне і хімічне забруднення</p>	Культура, Освіта, Житлово-комунальне-господарство

		атмосферного повітря, ґрунту сельбищної території та навколо місць видалення відходів, води відкритих водойм)	
Водні ресурси	-	<ul style="list-style-type: none"> створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством); визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів; прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду; заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»; підвищення культури раціонального та ощадливого водокористування. 	Культура, Освіта, Житлово-комунальне-господарство
Відходи/Політика поводження з відходами	-	<ul style="list-style-type: none"> Розробити схему санітарного очищення території згідно ЗУ "Про відходи", порядку затвердження розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів наказ Мінрегіону 23.03.2017 № 57, ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту», ДБН Б.2.2-12-2019 Планування і забудова територій. забезпечення 10096 населення громади та суб'єктів господарювання систематичним збором сміття. впровадження лінії сортування для подальшого перероблення ТПВ; (Заходи щодо розроблення схеми санітарної очистки можуть бути враховані при розробленні місцевого плану управління відходами - програмного документа, що міститиме комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, спрямованих на забезпечення сталого управління відходами в населених пунктах в межах територіальної громади.); Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.; Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо; 	Культура, Освіта, Житлово-комунальне-господарство
Ґрунти	-	усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови;	Культура, Освіта, Житлово-комунальне-господарство

Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	-	<ul style="list-style-type: none"> • рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді; • проведення інформування населення щодо місцерозташування цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ; 	Культура, Освіта, Житлово-комунальне-господарство
Здоров'я населення	-	<ul style="list-style-type: none"> • Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності • Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я 	Культура, Освіта, Житлово-комунальне-господарство

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1 Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування “Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік” використано наступні вихідні дані:

“Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік”;

Інші Програми, Стратегії розвитку громади - <https://www.mviskarada.gov.ua/>

Статистичні дані щодо території Маловисківської громади;

Дані головного управління статистики Кіровоградської області;

Відкриті дані департаменту екології та природних ресурсів Кіровоградської ОДА - <http://ekolog.kr-admin.gov.ua/>

Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.

Відкриті джерела даних.

8.2 Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи:

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному

аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Програми з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Програми на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Програми на довкілля.

8.3 Планувальні альтернативи

Таблиця 8.1.

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1	Нульова альтернатива	розглядається як базовий варіант розвитку громади, який не передбачає впровадження заходів ДДП. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо ДДП не буде затверджено, розглянуто в розділі 2.	<p>Переваги Не порушується існуюча соціально-економічна структура, що історично сформувалася на території Маловисківської міської територіальної громади</p> <p>Недоліки Відсутність та незначна кількість оновлень та еко орієнтованих технологій, застарілі підходи щодо ведення господарства та не ефективність виробництв.</p>	Рекомендується вибрати альтернативу 3 оскільки вона сприятиме зменшенню впливу на довкілля та здоров'я населення, зокрема сприятиме: - розвитку економічного і соціального потенціалу громади - стабілізації у соціальній, освітній, медичній та культурній сферах громади - впорядкуванню та благоустрою території громади і створення її привабливого іміджу
2	Альтернатива, що розглядається в проекті ДДП	розглядається даний проект ДДП, в якому розглянуто можливий вплив на довкілля від реалізації ДДП в розділі 6 та ефективність його реалізації.	<p>Переваги Існуюча соціально-економічна структура Маловисківської міської територіальної громади не зазнає змін. Плануються помірні покращення інфраструктури соціальної, культурної, освітньої та медичної сфери,</p>	

			<p>Недоліки Невизначеність у політико-адміністративній сфері та впливи війни. Підвищення ймовірності виникнення ситуацій із локальними впливами на окремі компоненти довкілля і відповідно на стан здоров'я місцевих мешканців. Можливі впливи на довкілля від реалізації рішень ДДП розглянуті у відповідних розділах даного звіту. (зокрема, в розділі 3, 4, 6)</p>	(інвестиційного, туристичного тощо) - запобіганню появі небалого і нецільового використання земельних ресурсів та надр; - збільшенню зелених насаджень різного призначення, кількості територій та об'єктів ПЗФ, охоронного статусу тощо, - підвищенню адаптаційних заходів до змін клімату - покращенню ситуації із станом і якістю водних об'єктів, ґрунтів та атмосферного повітря в цілому та ін.
3	<p>Альтернатива, запропонована у звіті про СЕО</p>	дещо подібна до альтернативи 2 за багатьма проектними рішеннями, але передбачає ряд пропозицій та рекомендованих заходів, які можуть бути враховані для провадження (подано як додаток в таблиці 8,2.) Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді, але включення їх до складу ДДП мають також враховувати економічну спроможність громади.	<p>Переваги посилення екологічної безпеки, курс на сталий розвиток громади, подолання або нівелювання впливів війни Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді</p> <p>Недоліки Включення оптимізаційних заходів (табл.8.2.) до складу ДДП мають також враховувати економічну спроможність бізнес структур, виробництв та в цілому Маловисківської міської ТГ.</p>	

Додаткова таблиця 8.2

Напрямок розвитку ДДП	Пропозиція
Житлово-комунальне господарство	<ul style="list-style-type: none"> орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття; впроваджувати заходи із адаптації змінам клімату. в процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони; оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, розробкою та впровадженням веломаршрутів між населеними пунктами громади; Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання; Розробити та впровадити схему санітарного очищення території Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;

	<ul style="list-style-type: none">• проведення рекультивації і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки;• створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України);• заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством);• визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів;• прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;• заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми;• дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;• Створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема це стосується місць скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря.• Проведення заходів із збереження природоохоронних територій в межах громади, зокрема: <i>розробка схеми локальної екомережі громади</i>
--	---

8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроєктованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Програми для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язані з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Програма.
- Відсутність мережі Державної системи моніторингу довкілля, відповідно до положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391., не дозволила провести всебічний аналіз документу державного планування з урахуванням змісту і рівня його деталізації. через відсутність локальних даних про стан довкілля Маловисківської громади.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля. З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я

населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання. Для Маловисківської громади є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF#Text>]. Система моніторингу повинна включати заходи з контролю якості атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів та якості земельних ресурсів, біологічних ресурсів та здоров'я населення. Перелік заходів із моніторингу може встановлюватися і коригуватись відповідно до завдань Плану заходів. Отже, заходи передбачені для здійснення моніторингу повинні включати:

а) контроль за дотриманням допустимих рівнів і тривалості дії негативного явища при впровадженні рішення ДДП;

б) контроль інших можливих негативних впливів на довкілля.

Основними цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу за станом довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Маловисківської громади.

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також, кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Враховуючи характер наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, передбачається облік кількісних та якісних показників, що характеризують вплив на довкілля без акцентування на дотримання їх цільових значень (таблиця 9.1.). Проте, цільові значення показників мають відповідати санітарним нормам та правилам діючим в Україні та/або відповідати ЦСР і прийнятим для ЄС.

Таблиця 9.1.

Кількісні показники екологічного стану компонентів довкілля, що можуть бути включені у систему моніторингу при виконанні рішень ДДП

№	Екологічні показники індикації стану	Одиниці виміру
1	Використання водних ресурсів	
1.1	Загальний об'єм забору прісних вод у цілому, в т.ч.:	м ³ /рік
	об'єм забору прісних поверхневих вод	
	об'єм забору прісних підземних вод	
1.2	Використання прісних вод у цілому, в т.ч.:	м ³ /рік
	побутово-питні потреби	
	зрошення	
	сільськогосподарські потреби	
	інше	
1.3.	Якість води для питних потреб	
	за хімічними показниками	мг/дм ³ або мкг/дм ³ або Бк/дм ³
	за бактеріологічними показниками	КУО/100см ³ або БУО/дм ³ або клітини, цисти, яйця в 50 дм ³
1.3	Об'єм води, що використовується для задоволення господарсько-питних та інших потреб населення в цілому	м ³ /рік/на душу населення

2	Якість ґрунтів	
2.1	Якісний стан ґрунтів	
	вміст гумусу в орному шарі ґрунту вміст рухомих сполук фосфору (P ₂ O ₅) в орному шарі ґрунту вміст рухомих сполук калію (K ₂ O) в орному шарі ґрунту кислотність орного шару ґрунту засоленість ґрунтів	% мг/кг ґрунту мг/кг ґрунту
2.2	Забруднення важкими металами	мг/кг
2.3.	Бактеріологічне забруднення	клітини, цисти, яйця/кг; титр/ Coli; Титр/Perfringens або санітарне число
2.4.	Радіаційне забруднення	кБк/м ²
2.5.	Органогенне забруднення (пестициди, гербіциди та ін.)	мг/кг
3	Забруднені стічні води	
3.1	Скидання зворотних вод, усього, в т.ч.:	м ³ /рік
	у поверхневі водні об'єкти	
	у підземні горизонти	
	у накопичувачі	
3.2	Скидання зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього, з них:	м ³ /рік
	нормативно очищених	
	нормативно чистих без очищення	
	забруднених	
3.3	Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти в цілому, в т.ч.:	% від загального об'єму скинутих стічних вод
	забруднених зворотних вод без очищення	
	недостатньо очищених зворотних вод	
4	Земельні ресурси	
4.1	Частка озеленених територій	% від загальної території
4.2	Частка забудованої території	% від загальної території
4.3	Частка не забудованої території	% від загальної території
5	Атмосферне повітря	
5.1.	Загальні витрати твердого палива, усього в т.ч.:	
	дрова	тис. т/рік
	інше	тис. т/рік
5.2.	Загальне споживання електроенергії	кВт/рік
5.3.	Загальний об'єм споживання газу	м ³ /рік
5.4.	Забруднення	
	Вміст в атмосферному повітрі: NO ₂ , CO, NH ₃ , CH ₂ O, PM (пил) 2.5, PM 10 формальдегідів	мг/м ³ мкг/м ³ мг/м ³
6	Поводження з відходами	
6.1	Утворилося, всього за рік	
	ТПВ	т/рік
	Від домогосподарств	т/рік
	Від виробничої сфери	т/рік
	Від сфери послуг	т/рік
7	Забруднення ґрунтового покриву	
7.1.	Забруднення важкими металами (вздовж транспортних артерій та місць скупчення автомобільного транспорту)	мг/кг
7.2.	Забруднення основними органічними та хімічними сполуками ґрунтів с/г використання	мг/кг

Вибір екологічних показників здійснення моніторингу.

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники

класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища РС-Т-С-В-Р (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

РС – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

Т – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

С – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

В – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

Р – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії.

Індикатори моніторингу

В цьому Звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив, а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Плану заходів, відповідно до вимог Постанови № 1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення", Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України, які корелюють із завданнями Плану заходів. Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП наведено в таблиці нижче.

Для громади доцільно проводити моніторинг ефективності реалізації заходів ДДП на основі визначених показників (індикаторів) раз на рік, а також на початку введення в дію (затвердження) Плану заходів та через рік після завершення її дії.

У таблиці 9.2. наведено завдання, за якими **має проводитись моніторинг**, відповідно до поданих індикаторів.

Таблиця 9.2.

Рушійні сили: напрями "Програми соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік"	Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу							
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Природоохоронні території	Біорізноманіття	Генерація відходів	Здоров'я мешканців громади
Заходи напрямів "Освіта", "Культура", "Житлово- комунальне господарство"			I-9		I-9		I-13, I-29	

Номер	Індикатор	Визначення (кількісні та якісні показники)	Джерело (метод визначення)	Критерій досягнення цілей документу (цільові значення)
I-9	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-13	Загальний обсяг утворення ТПВ.	Обсяг утворення твердих побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів ДК 005-96	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-29	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ, одиниць	Дані відповідних підрозділів громади	Не більше ніж за попередній звітний період

- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати. Методи визначення та отримання значень показників, запропонованих або таких, що висвітлюють стан компонентів довкілля від впровадження рішень ДДП, при здійсненні заходів моніторингу повинні відповідати чинним методикам екологічних, медико-санітарних та санітарно-гігієнічних спостережень та оцінок і має здійснюватися шляхом фіксації показників наявних лічильних приладів або взяття проб і проведення лабораторних досліджень тощо. Отримання актуальних даних від відповідних служб та уповноважених осіб ініціюється Замовником. Керівників, або відповідальних осіб (від підприємств, установ, органу врядування тощо) передбачається зобов'язати повідомляти, за вимогою Замовника, з моменту введення в дію рішення значення показників в письмовому вигляді у формі довідки. В подальшому здійснюється аналіз отриманої екологічної статистики із виявленням тенденцій щодо динаміки стану компонентів довкілля, стану здоров'я населення з моменту провадження рішень ДДП.

- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку. Засоби та способи індикації стану компонентів довкілля обираються такими які відповідають встановленим нормативно-законодавчою базою методикам екологічних спостережень та оцінок стану довкілля. Враховуючи характер наслідків виконання окремих рішень документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснення планових спеціальних технічних (інструментальних, лабораторних) заходів моніторингу залишається у компетенціях Замовника, а також, передбачається перевірка відповідними органами у разі надходження скарг та/або екстрених (аварійних ситуацій).

- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями. Відповідальним за здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення є Замовник. Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Програми не несе транскордонних наслідків для довкілля.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою ДДП “Програма соціально-економічного та культурного розвитку Маловисківської міської ради на 2025 рік”, тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Програми з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Програми (р.1 та р.2).

Документ державного планування охоплює основні напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки та благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Зміст та основні цілі даного документу відповідають, зокрема, низці галузевих програм, що діють в межах території громади, а також корелюється із стратегічним баченням розвитку області, оскільки враховує певні положення Стратегії сталого розвитку Кіровоградської області на період до 2027 року, а також забезпечує організацію виконання Плану заходів з реалізації цієї Стратегії.

Існуючі екологічні проблеми території громади, адміністративної області тощо можна визначити як проблеми природного та антропогенного характеру. Проте, більшість екологічних негараздів прямо чи опосередковано зумовлено діяльністю людини та пов'язані із некерованим і нераціональним природокористуванням.

Аналіз екологічної ситуації в межах території планування вказує на те, що існує ряд екологічних ризиків які мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення.

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від пересувних джерел: автомобільний транспорт. Дані ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення, проте, вони не є критично небезпечними та не контрольованими. Також варто зазначити впливи фізичних факторів на екологію середовища існування людини (акустичне, вібраційне забруднення). Проте такого роду забруднення є помірним.

Основними екологічними проблемами даної території в питаннях існуючого стану поверхневих і підземних вод, охорони і раціонального використання водних ресурсів є відсутність каналізації та водопостачання, зношеність технологічного та енергетичного обладнання на очисних спорудах та забруднення поверхневих вод внаслідок відсутності каналізаційних очисних споруд та відсутності системи очищення дощових стоків, а також недотримання обмеженого режиму землекористування в водоохоронних зонах та прибережних захисних смугах.

Проект ДДП не передбачає реалізацію заходів, які б мали значний вплив на довкілля (див. р.б).

Проект ДДП розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, з них відзначимо, насамперед, Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», низку міжнародних природоохоронних конвенцій, ратифікованих Україною, стратегії, плани і програми розвитку. Загалом, усі заходи документу державного планування не суперечать зобов'язанням України у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту ДДП, враховуючи результати досліджень поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, в тому числі на територіях, які ймовірно зазнають впливу, екологічних проблем, ризику впливу на здоров'я населення, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом, наслідків для довкілля і для здоров'я населення, пропонується комплекс природоохоронних заходів, дія котрих спрямована, зокрема, на такі компоненти довкілля та/ або сфери виникнення (в т.ч. ймовірних) негативних наслідків: клімат та атмосферне повітря, поверхневі і підземні води, ґрунти, флора, фауна, біорізноманіття, ландшафтна та культурна спадщина, природно-заповідний фонд, умови для рекреації і туризму, поводження з відходами, здоров'я населення.

Розроблення СЕО спиралося на ряд методичних підходів – аналіз територій, прогнозування, методи аналогій, експертних висновків, картографічні та геоінформаційні методи тощо. Основою аналізу території, комплексного врахування особливостей природних умов, сучасного екологічного стану та планувальних рішень виступали геоінформаційні технології. Геоінформаційні методи застосовані для спряженого і комплексного аналізу різнопланових геопросторових даних.

За підсумками СЕО були запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Програми. Також було конкретизовано і доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Програми, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на природоохоронні території та вирішення питання щодо поводження з відходами.

Маловисківській громаді рекомендовано посилити створений перелік заходів і знайти можливість забезпечити реалізацію наступних заходів в межах напрямків ДДП:

Житлово-комунальне господарство

- орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем;
- дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт;
- проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття;
- впроваджувати заходи із адаптації змінам клімату.

- в процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони;
- оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, розробкою та впровадженням веломаршрутів між населеними пунктами громади;
- Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності
- залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я
- Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання;
- Розробити та впровадити схему санітарного очищення території
- Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;
- проведення рекультивациі і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки;
- створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України);
- заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством);
- визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів;
- прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;
- заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми;
- дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»);
- Створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема це стосується місць скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря.
- Проведення заходів із збереження природоохоронних територій в межах громади, зокрема: розробка схеми локальної екомережі громади.